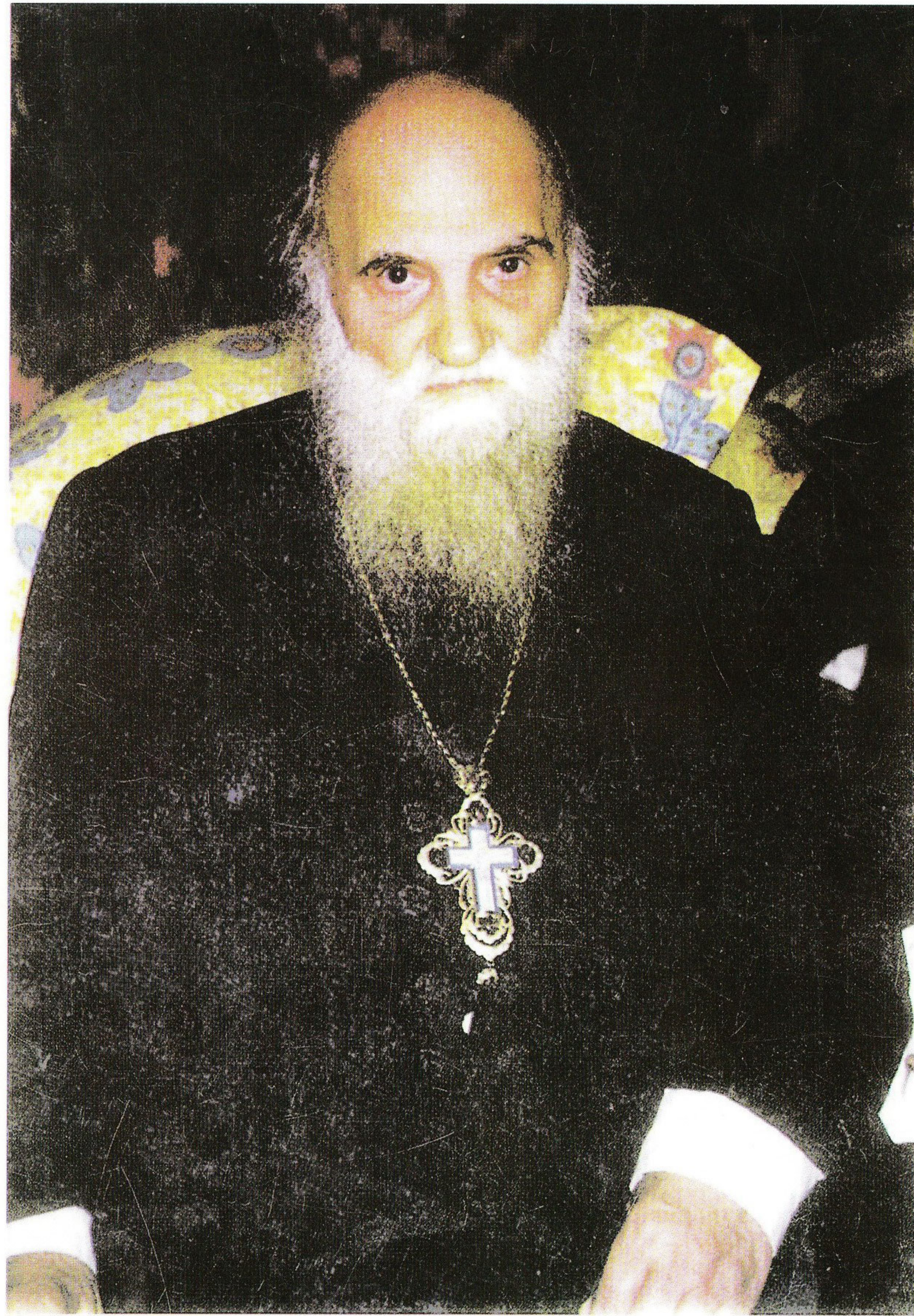

Preot ALEXANDRU ARGATU

VĂ SFĂTUIEȘTE ARHIMANDRITUL
ILARION ARGATU

Sfânta Liturghie explicată; Teologie
Învătăături creștinești (distihuri, tertine, catrene)

ISBN 973-87609-5-X

70000
7
Argarinas
(Ciuperca lui Dumnezeu)

Preot Alexandru Argatu

VĂ SFĂTUIEȘTE ARHIMANDRITUL ILARION ARGATU

Sfânta Liturghie explicată; Teologie

Învățăături creștinești (distihuri, terține, catrene)

Cu binecuvântarea Înalț Prea Sfinției Sale

P I M E N

Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

APRILIE 2007

Tehnoredactare:

- ing. R. Moșneagu
("Sfânta Liturghie explicată; Teologie")
- prof. Gabriela Iancu și conf.dr.Gabriel Ovidiu Iancu
("Învățăături creștinești")

Redactor: ing. Ovidiu Moșneagu

Ediție îngrijită de ing. Ovidiu Moșneagu

Coperta 1: Arhimandritul Ilarion Argatu

Coperta 4: Biserica din Boroaia, jud. Suceava,
Ctitorie a părintelui Ilarion Argatu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARGATU, ALEXANDRU

Sfânta Liturghie explicată; Teologie
Învățăături creștinești (distihuri, terține, catrene) /
Preot Alexandru Argatu - Dărmănești: Priftis, 2007

ISBN 973-87609-5-x

Introducere

Sfânta Liturghie și Cele Șapte Sfinte Taine sunt lucrările ce stau la temelia Sfintei Biserici a lui Hristos.

Sfânta Liturghie este cea mai puternică și mai însemnată slujbă care se face în Biserică. În timpul Sfintei Liturghii, Harul (puterea) Duhului Sfânt vine în Altar, pe Sfânta Masă, sfințește și preface (transformă) Darurile.

În Biserică, Duhul Sfânt coboară și sfințește Cele Șapte Sfinte Taine: Botezul, Mirungerea, Spovedania, Împărtășania, Cununia, Preoția – Călugăria și Maslul.

Fără Sfânta Liturghie, omul nu poate primi Sfinte Taine. Și fără acestea nu-și poate mântui sufletul.

Pomenirea la Sfânta Liturghie este de mare ajutor. Pe cel mort îl scoate din chinuri, din iad, în timpul cât durează slujba. După terminarea slujbei, el este dus înapoi în iad, dar nu este dus în același loc. Este dus mai în față, la mai ușor. Prin străduința noastră, îl putem aduce măcar la Drepti. Pe cel viu, pomenirea la Sfânta Liturghie, îl scoate din suferințele vieții pământești.

Îngerii nu lipsesc de la Sfânta Liturghie. Sfinții Îngeri doresc să audă glasul Evangheliei Domnului Dumnezeu și să vadă cu ochii lor chipul Sfintei Jertfe și să se îndulcească de dumnezeiasca și Sfânta Liturghie. Creștinul care nu participă la Sfânta Liturghie pierde în acea clipă pe

îngerul păzitor. Acesta părăsește sufletul, pe care îl are în pază și vine la Sfânta Biserică și participă la Sfânta Liturghie.

În lipsa îngerului păzitor, diavolul lucrează în plin, ducând, cu multe ispite, la răutăți și nedreptăți, persoana respectivă săvârșind păcate de moarte.

În 1948, la începutul prigoanei comuniste, chiar cu riscul de a fi arestat (lucru ce s-a încercat ulterior), tatăl meu a refuzat să se prezinte la ședințele de partid impuse, mai ales preoților, în mod intenționat duminica, pentru a nu mai veni lumea la biserică, el continuând să officieze Sfânta Liturghie, fapt ce a atras mânia și represaliile autorităților vremii.

De asemeni, principalul motiv pentru care părintele Ilarion a luptat și a înființat o mănăstire românească în Ierihon, a fost acela ca pelerinii români din Țara Sfântă să poată asculta o Sfântă Liturghie în limba română.

Iată, deci, de ce părintele Ilarion Argatu a ținut să explice principalele momente ale Sfintei Liturghii, pentru ca oamenii să înțeleagă importanța acestei slujbe și să participe cât mai des și în număr cât mai mare la această sfântă slavă adusă lui Dumnezeu. Sunt descrise, în această lucrare, evenimente, pilde, învățături din istoria Bisericii creștine.

În partea a doua, sunt transcrise, sub formă de versuri (distihuri, terține, catrene) numeroase sfaturi despre modul în care trebuie să trăiască un creștin. Versurile sunt scrise de părintele Ilarion, de-a lungul anilor. Dacă

oamenii ar urma măcar o parte dintre învățămintele ce reies din aceste versuri, s-ar apropia foarte mult de Hristos și Sfânta Sa Biserică.

Preot Alexandru I. Argatu

Partea I

Sfânta Liturghie explicată

Teologie

I. Sfânta Liturghie, explicată

I.1. Ce este Sfânta Liturghie?

Sunt explicate unele momente ale Sfintei Liturghii, nu fiecare verset.

Sfânta Liturghie se face de la ora 9 până la ora 12, Duminica și în toate sărbătorile religioase. Ea repetă jertfa de pe Golgota a Mântuitorului Iisus Hristos.

Această slujbă se face numai o dată pe zi, dimineața. Mântuitorul nu s-a jertfit de două ori.

În Mănăstiri, Sfânta Liturghie se face astfel:

- de la ora 7 până la ora 9 dimineața, în zilele de lucru;
- de la ora 9 până la ora 12 dimineața, în zilele de sărbătoare.

Ca să participi la această slujbă, trebuie să nu mănânci și să nu bei, așa ca la sfârșit să poți lua Anaforă. Poți mânca după terminarea slujbei.

Sfânta Liturghie se compune din trei părți:

1. Proskomidia – de la ora 9 până la ora 10.
2. Liturghia celor chemați – de la ora 10 până la ora

11.

3. Euharistia sau Liturghia credincioșilor – de la ora 11 până la ora 12.

I.1.1. Proskomidia

Proskomidia – de la ora 9 până la ora 10, numită și Liturghia tăcerii, se săvârșește de către Preot, în partea de nord a Altarului.

La Proskomidie, Preotul citește în Altar Evanghelia Învierii. În acest timp, noi stăm în genunchi și ascultăm cuvântul Mântuitorului.

La Proskomidie, prescurile și vinul aduse de noi la Altar sunt sfințite cu rugăciuni și pregătite astfel pentru Sfânta Jertfă.

Acum, în timpul Proskomidiei, se scot Părticelele, pentru tot felul de cereri:

- Se scot **Părticele pentru vii;**
- Se scot **Părticele pentru morți;**
- Se scot **Părticele speciale, pentru tot felul de cereri.**

În timpul Proskomidiei, Preotul face în taină, în Altar, rugăciunile.

În acest timp, noi ascultăm rugăciunile pe care le spune dascălul, la strana din dreapta (Psalmii) și le spunem și noi în gând.

De aceea, este important să sosim devreme la Biserică și să dăm la Altar Liturghie pentru Vii și Liturghie

pentru Morți, ca să-i pomenească Preotul și să scoată Părticele pentru toți.

Deci, Proskomidia este partea pregătitoare a Sfintei Liturghii.

I.1.2. Liturghia celor chemați

Liturghia celor chemați, numită și Liturghia cântării și a învățaturii începe cu “Binecuvântarea de Liturghie” (ora 10) și ține până la fraza “Cei chemați ieșiți...” (ora 11).

Cei chemați, la începutul Creștinismului, erau cei care credeau în Hristos, dar nu erau Botezați, încă. Iar când Preotul zicea: “Cei chemați ieșiți...”, ei părăseau Biserica și stăteau afară.

În zilele noastre, ar trebui să iasă afară în acest moment (ora 11), toți creștinii care vin la Biserică certați, cu sufletul încărcat de ură asupra aproapelui, cei care trăiesc necununați, în desfrânare, în concubinaj, cei care fac avorturi, bețivii, fumătorii, cei care bat, care blestemă, care spun cuvinte obscene și de rușine, vrăjitorii și cei care nu s-au Spovedit de păcate de mulți ani. Până nu se Spovedesc de păcate și nu se întorc de la faptele lor, nu pot să participe la Sfânta Liturghie, la Sfânta Jertfă.

Liturghia celor chemați este compusă din mai multe momente:

a) Deci, Liturghia propriu-zisă începe la ora 10, când Preotul face semnul Crucii, cu Sfânta Evanghelie deasupra Sfântului Antimis și zice: "Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!". **Se dă binecuvântarea pentru începerea Sfintei Liturghii.** Antimisul este o pânză sfințită care înfățișează Punerea în Mormânt. Fără Antimis nu se poate face Sfânta Liturghie.

b) **Ectenia mare** (ectenie = cerere). Când Preotul face rugăciuni de cerere și de pomenire este bine să ne rugăm împreună cu el și să pomenim și noi în gând, rugându-ne pentru: Biserica lui Hristos, pentru țară și popor, pentru conducători buni și înțelepți, pentru Preoți (și le pomenim numele), ca să le dea Dumnezeu sănătate, Har și putere, ca să se roage pentru noi. Pomenim pe cei care călătoresc, pe cei bolnavi (N), pe cei robiți (de păcate, de vicii, de neputință) (N), pe cei care ne urăsc (N), să ne rugăm să-i îmblânzească Dumnezeu, pe cei care ne-au făcut bine (N). Pomenim pe cei răposați (N), mai întâi părinții și bunicii, apoi pe ceilalți din neam și zicem în gând: "Doamne, iartă-i de păcate și odihnește-i în Împărăția Ta cea veșnică."

Pomenim pe cei dintr-o rudenie cu noi (vii), pe părinții și frații noștri; cerem, în gând, ceea ce știm că îi trebuie fiecăruia. Apoi, zicem în gând: "Pomenește-mă Doamne și pe mine robul tău (N)" și cerem ceea ce ne este mai de trebuință.

c) **Fericirile:** Se cântă doi Psalmi, 102 și 145, plus două ectenii mici (cereri), apoi se cântă Cele Nouă Fericiri, care formează cele nouă trepte ale desăvârșirii creștine, aduse de Mântuitorul.

Cele Zece Porunci ale Vechiului Testament cer să nu faci fapta rea. Cele Nouă Fericiri cer să faci fapta bună și în aceasta constă superioritatea lor.

După Fericiri, Preotul zice de trei ori: "Doamne, mântuiește (scapă-i din robia satanei) pe cei binecredincioși."

Cei binecredincioși sunt cei care cred bine, cred drept și urmează după cum ne învață Sfânta Biserică lăsată de Hristos.

Tu zici de trei ori în gând: "Doamne, mântuiește-mă (scapă-mă) din necazuri, boală, vrăjmași, pagubă, suferință, scapă-mă de căderea în păcat, pe care o lucrează vrăjmașul diavol asupra mea. Doamne mântuiește-i (scapă-i) și pe cei din familia mea (N)."

d) **Vohodul mic:** Este momentul în care Preotul iese cu Sfânta Evanghelie și după ce trece prin Biserică, intră cu ea prin Ușile Împărătești, în Altar. Stăm în genunchi. Acum, Mântuitorul, la vârsta de treizeci de ani, iese la propovăduire și face cunoscut lumii Cuvântul Evangheliei Sale.

Sfânta Evanghelie este Cuvântul lui Dumnezeu și reprezintă învățătura adusă oamenilor de Mântuitorul Dumnezeu. În acest moment, prin Biserică trece Mântuitorul Dumnezeu, Preotul fiind doar un locuitor pământesc

văzut. Se cântă: "Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos. Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel Ce ai înviat din morți, pe noi cei ce-Ți cântăm Ție, Aliluia!"

e) **Imnul Treimic sau Imnul Trisaghion:** "Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi." Aceasta este o cântare Îngerească, pe care o cântă Îngerii în cer și oamenii pe pământ. Liturgia pământească este o copie a Liturghiei Cerești, dar nu poate ajunge la frumusețea acesteia.

f) **Apostolul zilei** respective este cuvântul Sfinților Apostoli și se citește în mijlocul Bisericii de către dascăl (citeț) sau de către diacon. Acum trebuie să ascultăm, cu atenție, învățătura Sfinților Apostoli care ne explică Cuvântul lui Dumnezeu. Să stăm în genunchi sau măcar cu capul plecat și să ascultăm cu atenție.

g) **Sfânta Evanghelie** se citește după Apostol. Este citită de către Preot, în Ușile Împărătești. Acolo unde există Diacon, este citită de Diacon, în mijlocul Bisericii. Să ascultăm stând în genunchi, atenți, pentru că este Cuvântul lui Dumnezeu. Acum, Iisus Hristos vorbește oamenilor.

h) **Ectenia mare întreită și ectenia morților:** Acum se fac cererile stăruitoare. Să fim atenți la cererile pe care le face Preotul, ca să ne rugăm și noi în gând.

Când Preotul pomenește ecteniile pentru vii, pomenești și tu în gând pe cei vii din casa (familia) ta și ceri de la Dumnezeu ceea ce știi că îi trebuie la fiecare: soțul (N) să se lase de fumat, fiica (N) să se căsătorească cu un tânăr curat și cucernic (credincios), nora (N) să găsească un

serviciu bun etc., apoi te rogi și pentru tine, ceri ceea ce știi că îți trebuie.

Când Preotul pomenește ecteniile pentru morți, pomenești și tu în gând pe cei morți (N) din familia ta, mai întâi părinții, bunicii și străbunicii morți, apoi pe ceilalți și te rogi la Dumnezeu pentru ei, ca să-i ierte de păcate și să-i odihnească în Împărăția Sa Cea Veșnică.

i) **Ectenia (cererile) celor chemați:** "Rugați-vă, cei chemați, Domnului." Apoi, Preotul zice: "Cei chemați ieșiți".

În acest moment, se retrag în pronaos sau chiar în pridvor cei care nu s-au Botezat încă. De asemenea, cei cu păcate grele, care nu s-au pocăit pentru ele, cei care nu s-au Spovedit de mulți ani și continuă să trăiască în păcat, cei care trăiesc necununați, cei care înjură de cele sfinte, cei robiți de desfrânare, beție, fumat, femeile vopsite, cu ținută necuviincioasă și cu capul descoperit, urmând ca pe viitor să vină la Biserică mai bine pregătiți, ca să nu ia osândă în loc de binecuvântare.

1.1.3. Euharistia

Euharistia sau Liturgia credincioșilor – de la ora 11 până la ora 12.

Euharistia (grecește) = mulțumire.

Euharistia este ultima parte a Sfintei Liturghii.

Este partea preasfântă a slujbei.

a) **Câți suntem credincioși**, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

b) **Se cântă Heruvicul sau Imnul Heruvimilor**: “Noi care pe Heruvimi, cu taină închipuim și Făcătoarei de viață Treimi, întreită Sfântă cântare aducem. Toată grija cea lumească acum să o lepădăm.”

c) **Vohodul mare sau Ieșirea cu Sfintele Daruri**. La ieșirea cu Sfintele Daruri, stăm în genunchi. Acum, Iisus Hristos iese în lume și propovăduiește Evanghelia Mântuirii (scăpării din robia satanei). Face vindecările miraculoase, face minunile prin care Își dovedește puterea Dumnezeiască, apoi merge pe Golgota ca să se răstignească și să-Și dea viața pentru noi. Merge pe Sfânta Masă din Altar, numită și Prestol sau Altar de jertfă.

Preoții, în unele Biserici ating Sfintele Daruri de creștetul oamenilor, ca semn al iubirii Dumnezeiești, așa cum odinioară Hristos Se atingea de cei bolnavi și aceștia se vindeau.

În timpul ieșirii cu Sfintele Daruri, Însuși Hristos trece prin Biserică în acest moment. Deci, ceri și tu ceea ce îți este de trebuință: căsătorie, sănătate, un serviciu bun, reușită la examene, soțul să se lase de băut, iar soacra să devina bună etc. Sau:

“Doamne, vezi pe vrăjmașul meu (N), care mă vorbește de rău, care îmi fură, care mă reclamă la șefi etc., liniștește-l și pe mine scapă-mă.”

Dacă ai păcate grele, zici: “Doamne, iartă-mă de păcate.”

Dacă ai un copil care nu te ascultă, te rogi să se facă bun, să se lase de băut, de fumat, de prietenii răi.

Apoi, Preotul intră în Altar și pune Sfintele Daruri pe Sfânta Masă, în timp ce se cântă: “Ca pe Împăratul tuturor să-L primim, pe Cel Nevăzut, înconjurat de cetele Îngerești. Aliluia! Aliluia! Aliluia!”

d) Urmează o ectenie, apoi Preotul zice: “Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim.” Ne invită să iertăm pe toți cei care ne-au supărat, să nu urâm pe cineva.

Corul răspunde: “Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea Cea de o ființă și nedespărțită.”

Preotul, în Altar cântă: “Iubi-Te-voi Doamne, virtutea mea. Domnul este întărirea mea și scăparea mea și Izbăvitorul meu.”

e) **Se spune Crezul**. Stăm în genunchi. Nici o Sfântă Taină nu se poate primi, dacă nu rostim Crezul.

Preotul: “Să stăm bine, să stăm cu frică (de a-L supăra pe Dumnezeu), Sfânta Jertfă cu pace a O aduce.”

Preotul: “Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea Lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toți.”

Tu zici, în gând: “Doamne, fii și cu mine, robul tău (N).”

Preotul: “Sus să avem inimile.”

Preotul: “Să mulțumim Domnului.” Trebuie să-l mulțumim Domnului în toată vremea și în tot locul, mai ales acum, când cerem să se sfințească Darurile.

Corul: “Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Treimii Celei de o ființă și nedespărțite.”

Preotul: “Cântare de biruință cântând, strigând, glas înălțând și grăind.” (grăind = vorbind).

Acum, în Biserică se cântă o cântare pe care o cântă Heruvimii și Serafimii în Cer. Corul: “Sfânt, Sfânt, Sfânt e Domnul Savaot, pline sunt Cerul și Pământul de mărirea Sa. Osana, întru Cei de Sus. Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. Osana întru Cei de Sus!” (osana = mărire, slavă).

f) Urmează momentul cel mai important al Sfintei Liturghii. Stăm în genunchi. După ce citește în taină în Altar două rugăciuni de mulțumire și de preamărire a lui Dumnezeu, Preotul rostește **fraza de împărtășire**:

“Luați, mâncați, acesta este **Trupul Meu**, care se frânge pentru voi, spre iertarea păcatelor.”

“Beți dintru acesta toți, acesta este **Sângele Meu**, al legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.”

În timpul rugăciunii de sfințire și de prefacere a Darurilor, pe care o face Preotul în Altar, Flacăra Duhului Sfânt, ca un glob de foc, vine în chip nevăzut din Cer, în Altar, pe Sfânta Masă, sfințește Darurile și le transformă:

Pâinea = Trupul Mântuitorului;

Vinul = Sângele Mântuitorului.

Apoi, îmbracă Sfânta Masă și pe Preot în FOC și sfințește cu FOC pereții Altarului. Apoi, iese, prin Ușile

Împărătești, în Biserică și se desparte în limbi de FOC, care se așează pe capul tuturor oamenilor din Biserică. Dar se absoarbe în cei vrednici, curați, adică în cei care au făcut Liturghie împreună cu Preotul și care s-au curățit de păcate, prin Spovedanie cu Pocăință.

De la cei nevrednici, Flacăra Duhului Sfânt se ridică înapoi la Cer.

g) Apoi, Preotul înalță Sfintele Daruri și le oferă Domnului: “Ale Tale, dintru ale Tale, Ție-Ți aducem de toate și pentru toate.”

Corul: “Pe Tine Te lăudăm, pe Tine bine Te cuvântăm, Ție Îți mulțumim Doamne și ne rugăm Ție, Dumnezeului nostru.”

h) Preotul: “Mai ales pentru Preasfânta, Preacurata, Preabinecuvântata, Mărita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria.”

Se cântă Axionul: “Cuvine-se cu adevărat, să te ferim”... Este cel mai frumos imn de laudă, închinat Preacuratei Fecioare Maria, ca semn de mulțumire că prin ea am dobândit pe Iisus Hristos, Mântuitorul lumii. Îi mulțumim că L-a născut cu trup pe Fiul lui Dumnezeu.

Acum, credincioșii se roagă la Maica Domnului. Mult poate să ne ajute rugăciunea Maicii lui Dumnezeu, care se roagă Fiului său pentru noi. Icoana Maicii Domnului este făcătoare de minuni. Multe minuni și tămăduiri au primit credincioșii care s-au rugat Maicii Domnului. De aceea, credincioșii îi cer ajutorul și permanent o laudă și o preamăresc.

Anafora – se face din pâinea sau prescurile aduse de credincioși la Altar. Anafora se sfințește prin atingerea de Sfântul Disc și de Sfântul Potir, adică prin atingerea de Trupul și Sângele Domnului.

Anaforă = Antidoron (grecește) = în loc de dar.

i) Preotul spune ultima ectenie, după care se zice **Tatăl nostru**. Această rugăciune ne-a dat-o Mântuitorul, zicând: “Așa să vă rugați.” (Evanghelia Matei Cap. 6/9, 10, 11, 12, 13). De aceea, este numită și Rugăciunea Domnească. Este rugăciunea pe care o rostim cel mai des, este tămăduitoare și ne scapă de duhurile rele.

j) Preotul zice “Sfintele Sfinților” și înalță Sfântul Agneț, făcând cu El semnul Sfintei Cruci deasupra Discului.

Agneț = Miel de Jertfă – îl reprezintă pe Mântuitorul.

Cuvintele Sfintele Sfinților, amintesc de cele Sfinte, adică Sfânta Împărtășanie. O primesc numai cei care s-au Spovedit de păcate și s-au îndreptat, care au făcut Canonul rânduit de Preot pentru ele și au primit dezlegare de la Duhovnic să se Împărtășească, adică cei cu viață sfântă.

Preotul se împărtășește în Altar, când strana cântă: “Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos, întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl. Amin!” Apoi, taie pârțicele mici, pe care le pune în Potir, pentru Împărtășirea credincioșilor.

Cei morți, care au fost pomeniți la Sfânta Liturghie, au fost scoși din chinuri, din iad, în timpul Sfintei Liturghii. După terminarea Sfintei Liturghii, sunt duși înapoi în

iad, la chin. Dar nu înapoi, în exact același loc de suferință. ei sunt aduși mai în față, la mai ușor. Astfel, prin strădania noastră, a celor vii, pomenindu-i la Sfânta Liturghie, sunt scoși din munci, din iad și sunt aduși măcar la Drepti.

Cei vii, prin pomenirea la Sfânta Liturghie, dobândesc iertare de păcate și curățire prin Flacăra Duhului Sfânt.

k) Urmează Cazania sau Predica în care se explică Evanghelia, care s-a citit în ziua respectivă..

l) Următoarea, la rand, este Împărtășirea credincioșilor, care s-au pregătit pentru aceasta și au primit dezlegare de la Preot să se Împărtășească.

Preotul zice, din Ușile Împărătești, ținând Potirul de Împărtășanie în mâini: “Cu frica Lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, apropiați-vă.”

Strana: “Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă.”

Cei care s-au curățit cu post măcar o săptămână, plus Spovedanie cu Pocăință și au primit de la Preot dezlegarea de a se Împărtăși, vin la Altar cu lumânarea aprinsă și primesc de la Preot o linguriță cu Sfânta Împărtășanie.

Înainte de a primi Sfânta Împărtășanie, creștinul rostește în gând rugăciunile:

1) “**Cred Doamne** și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, Care ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Încă cred, că acesta este însuși preacurat

Trupul Tău și acesta este însuși scump Sângele Tău. Deci, mă rog Ție, miluiește-mă și îmi iartă greșelele mele, cele cu voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul, cu fapta, cu gândul, cele cu știință și cu neștiință. Și mă învrednicește, fără de osândă, să mă Împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre Viața de Veci. Amin!”

2) “Cinei Tale celei de Taină, astăzi, Fiul lui Dumnezeu, părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi Taina Ta, nici sărutare Îți voi da ca Iuda, ci ca tâlharul, mărturisindu-mă, strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, întru Împărăția Ta.”

3) “Nu spre judecată, nici spre osândă să-mi fie mie, Împărtășirea cu Preacuratele Tale Taine, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului. Amin!”

Preotul: “Mântuiește Dumnezeule poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta.”

Strana: “Văzut-am Lumina Cea adevărată, luat-am Duhul Cel Ceresc, aflat-am credința cea adevărată, nedespărțitei Treimi închinându-ne, că aceasta ne-a mântuit (scăpat din robia satanei) pe noi.”

Preotul: “Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.”

Strana: “Amin! Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne, ca să lăudăm mărirea Ta, că ne-ai învrednicit pe noi a ne Împărtăși cu Sfintele, Dumnezeieștile, Preacuratele și de Viață Făcătoarele Tale Taine. Întărește-ne pe

noi întru sfințenia Ta, toata ziua să ne învățăm dreptatea Ta. Aliluia!”

Preotul: “Drepti, primind Dumnezeieștile, Sfintele, Preacuratele, Nemuritoarele, Cereștile și de Viață Făcătoarele lui Hristos Taine, cu vrednicie să mulțumim Domnului.”

m) Apoi, Preotul spune Rugăciunea Amvonului:

“Cela Ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează, Doamne

Și sfințești pe cei ce nădăjduiesc întru Tine,

Mântuiește poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta.

Plinirea (rolul) Bisericii Tale o păzește,

Sfințește pe cei ce iubesc podoaba podoaba Casei Tale,

Tu, pe aceia îi proslăvește (înalță) cu Dumnezeiască puterea Ta

Și nu ne lăsa pe noi, cei ce nădăjduim întru Tine.

Pace lumii Tale dăruiește, Preoților și la tot poporul Tău,

Că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit,

De Sus este coborât, de la Tine, Părintele Luminiilor.

Și Ție slavă și mulțumire și închinăciune înălțăm,

Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!”

n) În continuare, Preotul citește pentru sfințirea darurilor aduse de noi, care se află pe masă, zicând: “Doam-

ne, Cel Ce cu Cuvântul ai poruncit pământului să scoată multe feluri de roade, spre desfătarea și hrana noastră, Care pe cei trei tineri și pe Daniil, care erau (robi) la Babilon și erau hrăniți cu semințe (mâncare de post), i-ai arătat mai frumoși decât pe cei ținuți în multe desfătări (culinare, gastronomice), și aceste semințe le binecuvântează și-i sfințește pe cei ce vor gusta dintr-însele. Că și acestea, spre Slava Numelui Tău, au fost puse înaintea Ta. Că s-a binecuvântat Împărăția Ta și s-a proslăvit Numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!”

La sfârșit, darurile aduse de noi se împart la săraci, zicând:

- Să fie pentru cei morți și precizezi numele.
- Să fie pentru cei vii și zici numele.
- Să fie pentru un anumit Sfânt, cu rugămintea de a ne fi de ajutor.

- Să fie înaintea Domnului, ca dar de mulțumire, pentru binefacerile primite. Poți preciza acasă. În Biserică doar le împărți.

Îngerii sunt cei care duc rugăciunile noastre și milostenia. Înger = mesager.

o) Sfânta Liturghie se încheie cu: “Binecuvântarea Domnului peste voi toți, cu al Său Dar (Har) și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!”

p) Apoi, Preotul ne miruiește. Să stăm la rând, cu răbdare și în liniște, ca să primim:

- **Pecetea Duhului Sfânt pe frunțile noastre, prin Miruire**
și
- **Ajutor de la Domnul, Cel Ce a făcut Cerul și Pământul, prin Anaforă.**

Anaforă iei mai multă, ca să ai pentru toată săptămâna. Înainte de a mânca, dimineața, te poți împărtăși zilnic cu Anaforă, plus Aghiasmă. Zici Tatăl nostru, apoi iei Anaforă și bei trei înghițituri de Aghiasmă. La două ore poți mânca. Această împărtășire zilnică are mare putere de alungare a duhurilor rele. Dacă nu ești curat, nu te atingi de acestea. Dacă ai mâncat sau ai băut apă, nu mai poți lua Anaforă sau Aghiasmă în ziua aceea.

I.1.4. Ținuta vestimentară în Biserică

La Biserică trebuie să avem o ținută cuviincioasă: fustă lungă, nu pantaloni. “Femeia să nu poarte veșminte bărbătești, nici bărbatul să nu îmbrace haine femeiești.” (Deuteronom, Cap. 22, 5). Să nu fie transparente, să fie închise la gât, nu decoltate, cu mânecă lungă, nu brațe goale. Să avem batic pe cap, să fim fără farduri, vopsele. Să nu uităm că la Sfânta Jertfă sunt de față Sfinții Îngeri, Maica Domnului, Mântuitorul. Deci nu ne putem înfățișa oricum.

I.1.5. Necesitatea Spovedaniei și a Împărtășaniei

Cei care ani în șir au trăit departe de Sfânta Biserică și nu s-au Spovedit și Împărtășit ani la rând, vor vedea că acum, când vor să se întoarcă, nu pot sta în Biserică din cauza duhurilor rele care au ajuns să locuiască în ei. În timpul Sfintei Liturghii, aceștia se simt rău, le vine greață, au stare de leșin, unii tremură, alții cad pe jos și se zbat, unii latră, miaună, behăie, mugesc. Duhurile rele care locuiesc în om fac așa.

Dacă te-ai fi Spovedit și Împărtășit des, nu pățeai așa. Astfel se întâmplă când petreci mai mulți ani departe de Dumnezeu. Acum, diavolii îți pun piedici și caută să te înspăimânte prin chinul acesta, ca să renunți și să pleci acasă. Trebuie să ai voință și să stai. Ei nu au voie să te omoare, ci doar te chinuiesc ca să te scoată afară din Biserică și să renunți. După Spovedanie plus Împărtășanie, te liniștești și dispăre starea aceea de greață și tremuratură. Duhurile rele sunt nevoite să te părăsească. La Împărtășirea viitoare nu vei mai păți aceasta sau oricum supărările vor fi mai mici. Apoi, cu fiecare Împărtășanie, vei fi tot mai bine.

Numai când le vei trăi tu însuși pe acestea, vei vedea cum este.

Acasă, când faci treabă, diavolii aceștia se opun la tot ce faci. Umbli cu cutia de detergent, se răstoarnă, încât umpli de pulbere toată casa. Vrei să coși, se înoadă ața. Faci ceva de mâncare, se răstoarnă sticla de ulei. Vrei să

dormi, dar imediat ce ai ațipit, te trezește un zgomot ca și cum ar scăpa cineva o minge de ping-pong sau un alt fel de zgomot. Deci, nu te lasă să te odihnești. Ațipești iar, zgomotul se repetă. Mergi la piață. Este liniște până la tine. Când ai ajuns tu să cumperi, vine cineva în față, îl supără pe vânzător, începe să se certe. Când te servește pe tine, îți pune nervos ce este mai rău.

Mergi la serviciu. Aici, lumea parcă nu are loc de tine, toată lumea te vede rău.

Vine un tânăr cu părinții să te ceară în căsătorie, dar, fără motiv, se neliniștesc deodată și au o atitudine de parcă te-ar dușmăni și pleacă nervoși și agitați din cauza ta. Și tot așa, diavolii stau împotriva tuturor dorințelor tale. Viața ta e chinuită neîncetat, ai iadul pe pământ.

Ca să scapi de diavoli, faci:

- Spovedanie generală cu Pocăință, plus Împărtășanie, plus nu lipsești de la Sfânta Liturghie.
- Zilnic să iei Anaforă, plus Aghiasmă, când ești curat.
- Rugăciuni de zi și de seară, plus Post negru vineri, până la ora 24.
- Ții în întregime posturile de peste an rânduite de Sfânta Biserică și te Spovedești și Împărtășești în cele patru Posturi. Canonul dat de Preot la Spovedanie trebuie împlinit cât mai exact.

1.2. Cine este Preotul?

Preotul este slujitorul lui Dumnezeu.

Se Spovedește omul de păcate: de mânie, de curvie, de beție, de lăcomie. Atunci, toți diavolii aceștia pe care el i-a spus Preotului, trebuie să-l părăsească. Ei se duc asupra Preotului și lucrează asupra lui, ca să-l prăbușească la aceste păcate.

Vine omul la Preot, să-i citească Moliftele Sfântului Vasile sau să-i facă Aghiasmă cu Moliftele Sfântului Vasile. Din acea Aghiasmă omul bea, se unge pe corp, stropesc-te prin casă, iar diavolii trebuie să plece. Ei se duc asupra vrăjitorului care i-a trimis și asupra Preotului care a făcut Aghiasma și îl chinuiesc.

Diavolii zic: Din cauza lui, nu putem să mai stăm la acest om!

Preoția este o cruce greu de dus.

Pentru Moliftele Sfântului Vasile trebuie mult post negru. Preotul, care le citește, trebuie să țină post negru luni, miercuri și vineri până la ora 24, iar marțea, joia, sâmbăta și duminica, mănâncă mâncare de post. Întrerupe postul numai de Crăciun și de Paști, în săptămâna luminată. Trebuie să fie curat tot timpul și să fie bine Spovedit de păcate, altfel dracii sar pe el.

Dacă Preotul este bolnav de anemie, ulcer, gastrită, diabet etc. și nu poate ține post negru, nu poate să citească

Moliftele Sfântului Vasile. Le citește mai rar, în timpul celor patru Posturi din an, când oricum postește. Și le citește numai înainte de masă. După ce a mâncat, nu le mai citește.

La sfârșitul Moliftelor, va adăuga fraza de apărare: "Și păzește, Doamne, pe dânsul și păzește și sufletele noastre și a celor din casa noastră și pe ale urmașilor noștri."

Dacă Preotul păcătuiește și nu se întoarce de la păcat prin Spovedanie cu Pocăință, atunci i se ia în chip nevăzut din veșminte. I se iau pe rând: o Mânecută, apoi cealaltă Mânecută, apoi Mantia, Brâul, Roba (rochia). Ultimul lucru care i se ia este Epitrahilul. Când a pierdut Epitrahilul, a pierdut Preoția.

Fiecare articol din îmbrăcăminte reprezintă o putere, care poate fi pierdută prin păcat.

El slujește așa cum este: gol, fără veșminte, dar Slujirea și Sfințirea le face în chip nevăzut Mântuitorul Iisus Hristos pentru creștinii din Biserică. Dacă nu se îndreaptă, la moarte va da răspuns pentru aceasta.

Dacă vrea să se cerceteze pe sine, el pune în rugăciune: "Doamne, arată-mi ce fel este Preoția mea, ca să știu ce îmi lipsește, ca să mă îndreptez."

Și îi dă Dumnezeu vis de descoperire. Se visează fără Mantie sau fără o Mânecută etc. Și îi arată pentru care faptă le-a pierdut.

I.3. Despre slujitorii Bisericii

Sfântul Apostol Pavel zice: “Se cuvine dar ca Episcopul (Preotul) să fie fără prihană, bărbat al unei singure femei, veghetor, înțelept, cuviincios, iubitor de străini, destoinic să învețe pe alții. Nebețiv, nedeprins să bată, neagonisitor de câștig urât, ci blând, pașnic, neiubitor de argint.” (1. Timotei, Cap. 3, 2-3).

Dacă veți constata că Preotul, om fiind, păcătuiește și are vicii: bea, fumează, este certăreț, răzbunător etc., trebuie să știți că Preoții sunt mult mai încercați de diavoli decât mirenii. Diavolii se silesc tot timpul să-i prăbușească și adeseori reușesc.

Lucrarea Duhului Sfânt se face chiar dacă Preotul este păcătos. Dumnezeu are grijă ca lucrarea aceasta să se facă pentru mântuirea sufletelor creștinilor care vin la Biserică.

Este bine să-i acorzi respect ca și cum ar fi desăvârșit și la alții să nu-l bârfești. Iar în sufletul tău să nu-l condamni, ci să te rogi la Dumnezeu ca să-l îndrepte și să-l ierte.

Sfântul Apostol Pavel zice: “Și cine ești tu, ca să judeci sluga altuia?” (Romani, Cap 14, 4). El este slujitorul lui Dumnezeu. La moarte, Preoții sunt judecați mai aspru decât mirenii.

“Mai mult va fi bătută sluga care a știut voia Stăpânului și nu s-a pregătit, nici n-a făcut după voia Lui.” (Evanghelia Luca, Cap 12, 47).

Un singur Preot, chiar cu rang mare - Episcop, Patriarh sau Papă, poate greși, pentru că darul de a nu putea greși îl are numai Dumnezeu.

Deci, nimeni nu poate pretinde despre sine că nu ar putea fi supus greșelii. Numai Sfânta Biserică a primit puterea de a nu greși, pentru că este Trupul lui Hristos și El, Care este Capul și Întemeietorul ei, o conduce Dumnezeiește prin Duhul Sfânt.

Sfânta Biserică este “stâlp și temelie a adevărului.” (1. Timotei, Cap. 3, 15). Iar Mântuitorul zice că “nici porțile iadului” – adică tot iadul – “nu o vor birui.” (Evanghelia Matei, Cap 16, 18).

II. Teologie

II.1. Începutul creștinismului

Palestina – Israelul de astăzi, țara de origine a lui Iisus, era protectorat roman încă din anul 63 î.e.n., când Pompei cucerește Ierusalimul.

Iisus Hristos S-a născut cu trei ani înainte de era noastră, în Betleem.

În vremea nașterii Sale, regele iudeilor era Irod cel Mare, care a domnit în perioada 37 î.e.n. – 4 e.n., având o regalitate supusă Imperiului Roman.

În acest timp, la Roma, în fruntea Imperiului Roman, se afla împăratul Octavian, căruia i se dăduse titlul de Augustus – adică demn de respect divin. Împăratul Octavian rămâne la conducerea Imperiului Roman între anii 27 î.e.n. și 4 e.n.

După anul 4 e.n., la conducerea Imperiului Roman vine împăratul Tiberius. Procuratorul Iudeii era Ponțiu Pilat.

Irod Agripa, urmașul lui Irod cel Mare, era tetrarh al Galileii.

În timpul împăratului Tiberius au loc în Palestina (Israelul de azi), evenimentele legate de Răstignirea pe Cruce a lui Iisus.

La vârsta de 33 de ani, Iisus Hristos moare pe Cruce în anul 30 e.n., la ora 15. El moare în momentul în care în Templu începea sacrificarea mieilor pentru Paștele evreilor.

Paștele evreilor era celebrat în seara de vineri spre sâmbătă, care era ziua lor de odihnă și comemorau Pascha – trecerea, ieșirea, eliberarea lor din robia egiptenilor, la care au stat robi 430 de ani, de unde îi scoate, la Porunca lui Dumnezeu, Proorocul Moise, în urmă cu multe mii de ani înainte de nașterea lui Iisus.

Răstignirea “Mielului lui Dumnezeu, Cel Care ridică păcatul lumii” (Evanghelia Ioan Cap. 1, 29), așa cum Îl numește Ioan Botezătorul, care este ultimul prooroc al Vechiului Testament și primul prooroc al Noului Testament, este tot o Pascha.

Prin Învierea Sa din morți, cea de a treia zi, care are loc Duminică în zori, El scoate din robie, de data aceasta, nu doar un popor. El scoate din robia satanei tot neamul omenesc. Cei morți, care erau ținuti în iad, au înviat.

Învierea Sa este Pascha tuturor oamenilor de pe întreg pământul.

Pascha – adică ieșirea, din robia satanei, a creștinilor, este Duminică. De 2000 de ani, creștinii sărbătoresc ieșirea lor din robie Duminică, în ziua Învierii Domnului.

Aceasta este ziua ieșirii întregului neam omenesc din robia satanei. Odată cu Învierea lui Hristos, Cel ce este stăpânitorul lumii acesteia (pământești), diavolul sau satana, este azvârlit afară.

Lucrările pe care le face Dumnezeu asupra omului au simetrie.

În Rai, înainte de cădere, Dumnezeu îi spune lui Adam: "Să nu mănânci (din pom), căci în ziua în care vei mânca, vei muri negreșit". Omul a avut libertate să guste sau să nu guste.

Și acum, la Înviere, când Hristos întemeiază Împărăția lui Dumnezeu, Ierusalimul cel de Sus, Împărăția Cerurilor, Dumnezeu nu obligă. În Împărăție intră numai cei ce se Botează în numele Sfintei Treimi și primesc Botezul creștin, devenind astfel fii ai Bisericii, pe care a întemeiat-o Fiul Său, la baza ei punând Evanghelia Sa.

Evanghelia este Cuvântul lui Dumnezeu, de aceea Mântuitorul Dumnezeu este numit Dumnezeu Cuvântul. El a adus învățătura prin care se poate mântui neamul omenesc, prin care poate ieși din robia satanei.

Împărtășania, oferită de Preotul Bisericii creștine la sfârșitul fiecărei Liturghii, adică la sfârșitul Sfintei Jertfe, este opusul lucrării care a marcat căderea din Rai a lui Adam și a Evei.

Atunci, în Rai, Dumnezeu a zis: "Să nu mâncați...., de veți mânca, veți muri."

Acum, Dumnezeu Fiul ne invită să mâncăm ca să trăim: "Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu.... Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu..."

Și mai zice: "De nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea VIAȚĂ în voi." (Evanghelia Ioan, Cap. 6, 53).

Cel care nu primește pe Iisus Hristos prin Sfânta Împărtășanie rămâne în afara porților Împărăției Sale. Sfânta Împărtășanie comunică omului puteri din Puterea Dumnezeiască, omul capătă puterea de a lucra la ridicarea sufletului său din păcat.

Deci, omul lucrează în viața pământească întoarcerea sa înapoi la Dumnezeu, întoarcerea în Împărăție.

Bătălia pe care omul o dă în viața pământească cu satana, lupta lui de a se opune răului și de a face binele aduce omului (care lucrează aceasta), o ridicare, o șlefuire, o înălțare spre Dumnezeu, a puterii sufletului său.

"Doamne, cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți (bani) am câștigat cu ei." (Evanghelia Matei, Cap. 25, 20).

Omul care primește bătălia cu satana și o susține, opunându-se răului în toată viața pământească, Îi aduce Stăpânului talantul său, sufletul său, cu un spor la el, cu un câștig, cu o dobândă.

Atunci, la Adam, excluderea din Împărăție s-a făcut prin alegerea liberă a omului.

Acum, la Hristos, întoarcerea în Împărăție se face tot liber, dacă ne străduim.

II.2. Influența păcatelor strămoșilor asupra urmașilor

În familiile cu păcate mari ca: ucideri, vrăjitorie, blestem, hulă împotriva lui Dumnezeu sau alte păcate strigătoare la Cer, se naște totdeauna în viitor un urmaș marcat de infirmități fizice, neputincios sau bolnav psihic.

Dacă strămoșii care au păcătuit s-ar fi îngrijit să facă Spovedanie și Pocăință, Dumnezeu îi ierta. Nefăcând aceasta, păcatul lor apasă în urmași.

Observând aceste infirmități, părinții copilului postesc și se roagă la Dumnezeu pentru iertarea păcatelor lor și ale strămoșilor și pentru vindecarea copilului.

Dar copilul se poate naște perfect din punct de vedere fizic, este dezvoltat armonios, este frumos și deștept. Are o minte strălucită și învață carte cu ușurință, **însă are o infirmitate sufletească**. Găsim în Vechiul Testament: "... iar de nu vei asculta, te va bate Domnul cu nebunie, cu orbire, cu amortirea inimii." (Deuteronom, Cap. 28, 28).

Atenție: Fraza Dumnezeiască are caracter de sentință, dar ea trebuie înțeleasă la fel ca fraza "vă voi strica apele...", pedeapsă făgăduită pentru păcate și care este unul dintre semnele apocaliptice.

Dumnezeu nu face rău zidirii Sale. Boala, infirmitatea, neputința, poluarea apelor sunt urmări ale păcatului.

Păcătuiind, omul se îndepărtează tot mai mult de Dumnezeu, se desparte de El. Păcătuiind, el cade în mâna satanei, care îl chinuiește și îi dă toate aceste suferințe.

"Amortirea inimii":

- Copilul nu simte milă față de suferințele altuia.
- Manifestă indiferență față de suferințele altuia.
- Nu are putința de a iubi, îi lipsește acest sentiment.

"Orbire":

- Copilul nu are putința de a dori binele altuia.
- Este indiferent la suferința altuia.
- Nu simte existența lui Dumnezeu – deci o atrofie-re a simțului divin.
- Sau simte existența lui Dumnezeu, dar nu-L iubește.

"Nebunie":

- Nu simte milă față de suferința altuia; simte plăcere față de suferința altuia.
- Nu are putința de a dori binele; dorește răul.
- În cazuri mai grele, are doar putința de a simți ura, de a invidia binele altuia și de a dori răul altuia, dar în același timp se manifestă în exterior, la vedere, cu vorbe bune, cu bunătate, blândețe. Aceasta este fapta vrăjitorilor.
- În sufletul său urăște semenii, le dorește răul, îl urăște pe Dumnezeu.

- Simte existența lui Dumnezeu, dar Îl urăște. Această infirmitate îl va închide pentru veșnicie în afara Împărăției.

II.3. Vindecarea infirmităților fizice și psihice prin puterea lui Dumnezeu

Pentru vindecarea acestei infirmități:

1) Ne rugăm la Dumnezeu pentru iertarea păcatelor strămoșilor, părinți, bunici, străbunici, ca să nu apese un păcat din neam.

a) Se fac toate parastasele rânduite de Sfânta Biserică pentru cei morți.

b) Dai Liturghie Morți pentru un an în Mănăstire în care se face zilnic Sfânta Liturghie. Astfel vor fi pomeniți zilnic cei morți.

În anul următor plătești iar și tot așa an de an.

2) Pentru vindecarea copilului **părinții fac**:

a) Rugăciuni zilnice, plus Post negru Vineri până la ora 24.

b) Se face Maslu de nouă ori pe an, deci aproximativ la 40 de zile, pentru iertarea păcatelor celor din familie și pentru vindecarea copilului. Din Uleiul de la Maslu vor folosi toți din casă.

c) Dai Liturghie Vii pentru un an în Mănăstire în care se face zilnic Sfânta Liturghie, astfel încât sunt pomeniți zilnic cei vii, din familie.

3) Pentru vindecare, **copilul va face**:

a) Copilul învață rugăciuni și le spune de trei ori pe zi.

b) Copilul învață să facă corect semnul Sfintei Cruci, și face nouă mătânii pe zi: trei la Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, trei la Maica Domnului și trei la Sfinți și la Îngeri.

c) **Copilul se va împărtăși des**, aceasta fiind de mare ajutor.

d) Toți din familie vor merge la Sfânta Liturghie.

Rugăciunea de cerere:

Doamne, iartă-ne de păcate și vindecă sufletul robului Tău (N), de neputința sufletească și de toată răutatea. Alungă, Doamne, duhurile rele din sufletul robului Tău (N) și pe pustie să se ducă și la mine să nu se mai întoarcă. Doamne, sfințește și luminează sufletul meu și dăruiește robului Tău (N) Daruri, din Darurile Duhului Sfânt, ca: bunătate, blândețe, milă, iubire față de aproapele, iubire față de Dumnezeu și față de toată creația Sa.

Continuăm așa până la vindecare. Această infirmitate este mai grea decât infirmitatea fizică sau psihică. **Infirmitatea sufletească este și mai gravă, fiindcă te desparte de Dumnezeu pentru totdeauna.**

4) Pentru vindecare trebuie și străduința personală:

a) Vindecarea se produce practic, dacă adaugi la toate și fapta bună. Chiar dacă nu simți în inima ta dorința de a face fapte bune, **trebuie să treci peste amorțirea sufletului tău, și să lucrezi fapte bune.**

b) Trebuie să ții în frâu gândul, ca să nu mai invidiezi pe altul, ca să nu mai dorească răul altuia. Te silești să gândești binele altuia. Dacă vezi că nu reușești, **ocupi gândul cu rugăciunea neîncetată.**

Răul se face cu ușurință.

Binele se face cu mare greutate, pentru că lucrării binelui se opune forța satanei.

Omul care are această infirmitate este foarte chinat.

Stadiul întâi de boală:

Omul se simte obosit, deși se hrănește bine și se odihnește mult.

Își împlinește treburile cu mare greutate. De aceea, umblă deprimat și nemulțumit. Viața este foarte grea pentru el, diavoli îl apasă și îi barează acțiunile.

Apare sentimentul de indiferență față de suferința altora și incapacitatea de a iubi semenii. Vezi câte un copil că obosește cu ușurință, nici să se joace nu poate. De ce? Este lipsit de Puterea Duhului Sfânt, Care se primește în Împărtășanie. Se remediază: copilul se Împărtășește des, să spună rugăciuni de trei ori pe zi (Tatăl nostru), face nouă mătănii pe zi și nu lipsește de la Sfânta Liturghie, plus zilnic face fapte bune față de cei din casă, față de colegi, față de persoane străine.

Stadiul al doilea de boală:

Simptomele de la stadiul întâi sunt accentuate, omul este neputincios, are dureri în tot corpul, nu are putere să

își facă treburile zilnice pentru întreținerea sa, este deprimat. Chinuirea neîncetată îl deprimă. Nu-și dorește viața. Adeseori se întreabă: "pentru ce mai trăiesc?". Are gânduri de sinucidere, plănuiește în mintea sa sinuciderea.

Concomitent, apare simptomul: urăște semenii, le dorește răul. Nu are dragoste de Dumnezeu.

Vindecarea se produce așa cum am arătat anterior.

Stadiul al treilea de boală:

Are toate semnele de la stadiul al doilea, la care se adaugă:

- Lipsa de discernământ, adică nu poate deosebi binele de rău.

- Dezechilibrarea totală, când mintea sa consideră binele ca ceva rău, iar răul este simțit ca un bine.

- Concomitent, apare semnul: nu iubește pe semenii, ci îi urăște; nu Îl iubește pe Dumnezeu, ci Îl urăște.

Se va videca un om aflat în stadiul al treilea?

Tămăduitorul este Mântuitorul Dumnezeu.

Se aplică tratamentul și apare vindecarea.

Nu se vindecă numai acela care nu mai este capabil să aplice tratamentul.

Lipsit de Sfânta Împărtășanie, de Sfânta Liturghie și de rugăciunea personală, care îl pune pe om în legătură cu Dumnezeu, omul coboară pe scara suferinței și a distrugerii, fiind lipsit de Dumnezeu Duhul Sfânt, Care în rugăciunea Crezul este numit "Domnul de viață Făcătorul".

Însănătoșirea se produce primind pe Duhul Sfânt Dumnezeu, care este:

a) **Luminător al conștiinței.** Luminează ca un far, în propria-ți conștiință și îți arată ce ai făcut rău și ce ai făcut bine. De aceea, Duhul Sfânt Se numește DUHUL ADEVĂRULUI.

b) **Purificator – curățător.** Ne curățește de toată întinăciunea.

c) **Sfințitor al simțurilor,** adică aduce cumpătare în cele trupesti. Te călăuzește să mănânci și să bei cumpătat, să te odihnești cu măsură și să muncești cu măsură.

d) **Înțelepțitor al minții,** adică îți călăuzește mintea să deosebească binele de rău.

e) **Învățător,** te ajută să pătrunzi mai bine toate științele.

f) **Conducător,** povățuindu-te cum să-ți conduci viața.

Rugăciunea către Dumnezeu Duhul Sfânt arată care sunt lucrările Duhului Sfânt:

Împărate Ceresc, Mângâietorule,

Duhul Adevărului, Care pretutindeni ești

Și toate le împlinești (*toate lucrările Dumnezeiești se fac prin puterea Duhului Sfânt*),

Vistierul Bunătăților (*al Darurilor*) și Dătătorule de Viață,

Vino și Te sălășluiește întru noi (*vino și locuiește în sufletul nostru*)

Și ne curățește de toată întinăciunea

Și mântuiește (*scapă*) Bunule, sufletele noastre (*din robia satanei*).

Deci Dumnezeu Duhul Sfânt, Mângâietorul, cârmuiește viața. Este Duhul Adevărului.

De aceea, omul lipsit de Duhul Sfânt coboară cu viața până la iad.

Iar omul care se străduiește (cu post și rugăciuni) primește Duhul Sfânt și urcă treaptă cu treaptă până la Cer.

Neputința de a iubi și putința de a invidia și a urî: această infirmitate sufletească o avea Iuda.

Și Pavel L-a prigonit pe Iisus. Dar a făcut-o doar atâta timp cât nu a știut că El este Hristosul. După ce i s-a arătat Iisus Hristos pe drumul spre Damasc, unde mergea să-i prigonească pe creștini, Pavel s-a schimbat. Din prigonitor, el a devenit Apostolul care a propovăduit atât de strălucit și cu atât efort Evanghelia.

Da, dar în sufletul lui Pavel exista dragostea de Dumnezeu.

Și Petru L-a tăgăduit pe Hristos, din slăbiciune omenească, din frică. Însă, imediat el își plânge fapta, deoarece Îl iubea pe Domnul.

Și ceilalți Apostoli erau la început oameni cu scăderi lumești, care apoi și-au îndreptat viața. Dar ei se deosebesc de Iuda prin aceea că Îl iubeau pe Dumnezeu.

Era Iuda mai păcătos decât Matei vameșul? Era mai păcătos decât Maria Magdalena sau decât Simon cel lepros? Era mai păcătos decât tâlharul de pe cruce? Nu... Nu era.

Iuda însă Îl invidia pe Domnul. Trufia din sufletul său îl determină să invidieze. Îi invidia puterea Dumneze-

iască cu care a făcut vindecările, învierile din morți, minunile. Invidia pe Domnul pentru că oamenii pe care îi vindecase Îi acordau atâta cinste și dragoste.

Când femeia desfrânată Îl unge cu Mir pe Iisus, Iuda se supără zicând că aceasta este o risipă. De fapt, el invidia cinstea pe care I-o acordă femeia, cinstea de Uns al Domnului, adică de Împărat sau Rege.

Ce îl desparte definitiv pe Iuda de Iisus? Căci vedem că Iuda regretă fapta sa și o recunoaște ca faptă rea.

Nelucrarea Pocăinței îl rupe definitiv. El se sinucide, nu lucrează întoarcerea sa.

Fără puteri de la Dumnezeu, omul singur nu reușește să biruie lucrarea satanei, nu poate lucra întoarcerea sa. Putere de la Dumnezeu primește omul prin:

- a) Sfânta Taină a Împărtășaniei;
- b) Sfânta Taină a Spovedaniei, însoțită de Pocăință;
- c) În timpul Sfintei Liturghii;
- d) În timpul rugăciunii sale personale;
- e) De fiecare dată când primește o Sfântă Taină dintre cele șapte, omul se întărește prin primirea lui Dumnezeu Duhul Sfânt la primirea Tainei.

Chiar primind prin Sfânta Împărtășanie putere de la Dumnezeu, omul face repede căderi la păcat, pentru că satana nu doarme, lucrează ca să-l dărâme iar. Aceasta este lupta din viața pământească.

Dar Dumnezeu așteaptă de la noi întoarcerea noastră, neîncetată. Dacă ne oprim și nu lucrăm întoarcerea, ne asemănăm cu Iuda.

De ce poate să rămână închisă Poarta Împărăției?

1) Poarta Împărăției rămâne închisă fiindcă Îl urăști pe aproapele și pe Dumnezeu. Și diavolii cred în Dumnezeu, Îi recunosc existența și se cutremură de puterea Sa, dar ei Îl urăsc.

Vrăjitorii sunt cei mai buni teologi. Ei nu se îndoiesc de existența lui Dumnezeu. Ei cunosc, în mod categoric, puterea lui Dumnezeu, căci le produce suferință. Ei știu împotriva cui lucrează, căci ei Îl urăsc și lucrează împotriva Lui. Mai precis, ei lucrează împotriva celor care Îi slujesc lui Dumnezeu, mireni sau Preoți. Când nu are asupra cui trimite diavolul, îl trimite și asupra unuia care este tot vrăjitor, ca și el.

Împărăția lui Dumnezeu este dragoste, **Dumnezeu este IUBIRE.**

Dacă porți în suflet ura, invidia, răutatea, rămâi în afara porților, nu poți intra. Sfântul Apostol Pavel zice: "Iar dacă dragoste nu am, nimic nu sunt." (1 Corinteni, Cap. 13, 1,2).

Vrăjitorii – se opun în gândul lor dorințelor altora.

Tu trebuie să-i ajuți pe alții să-și împlinească dorințele. Să-i ajuți și prin lucrarea ta, nu numai cu gândul.

Vrăjitorii – doresc răul altuia în gândurile lor.

Tu - să dorești binele și să lucrezi practic pentru înstaurarea acestui bine în viața altuia.

Vrăjitorii – invidiază binele altuia, invidiază ce posedă altul.

Tu – să te bucuri de binele altuia, de ceea ce are altul.

Vrăjitorii – lucrează vrăji, ție și celor din casa ta.

Tu – să lucrezi dezlegarea vrăjilor, prin Rugăciuni, plus Post negru.

În Vechiul Testament găsim multe referiri la lucrarea aceasta a vrăjitoriei, pe care o fac oamenii care ajung să fie conduși de satana.

“Tu trăiești în mijlocul viclenilor și ei, din pricina vicleniei, nu Mă cunosc pe Mine, zice Domnul. Limba lor este săgeată ucigătoare și grăiește viclenii (menesc vrăji). **Cu buzele lor grăiesc prietenos către aproapele, iar în inimă ei făuresc cătușe.** E cu puțință oare să nu-i pedepesc pentru aceasta, zice Domnul, și sufletul Meu să nu se răzbune pe un popor ca acesta?” (Ieremia, Cap. 9, 6, 8, 9).

“Păziți-vă fiecare de prietenul vostru și nu vă încredeți în nici unul din frații voștri, **că fiecare frate pune piedică celui alt** și fiecare prieten împrăstie clevetiri. Fiecare înșeală pe prietenul său și nu spune adevărul; și-au deprins limba la minciună **și viclenesc** (fac vrăji) **până obosesc.**” (Ieremia Cap. 9/4, 5).

De asemenea, Psalmii lui David ilustrează din plin lucrarea aceasta, a vrăjitorilor.

2) Poarta Împărăției rămâne închisă, fiindcă nu putem ierta pe cei care ne-au supărat.

“Slugă vicleană și leneșă, toată datoria aceasta ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat. Nu se cădea oare ca și tu să ai milă de cel împreună slugă cu tine, precum și eu am

avut milă de tine? Și mâniindu-se stăpânul lui, l-a dat pe mâna chinuitorilor, până ce-i va plăti toată datoria. Tot așa și Tatăl Meu Cel Ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta fiecare fratelui său, din inimile voastre.” (Evangelia Matei, Cap. 18/32, 33, 34, 35).

3) Poarta Împărăției rămâne închisă, fiindcă nu putem să fim smeriți.

Cum ne înălțăm cu gândul, cum ne considerăm că suntem mai buni decât alții, cum gândim că suntem mai buni decât vrăjitorii, cum gândim că altul este păcătos și are vicii, iar eu nu am...; imediat ce ne mândrim în inima noastră cu vreo faptă bună pe care am făcut-o, imediat urmează căderea. Trufia ne apropie de satana. Smerenia ne apropie de Dumnezeu, dar se dobândește greu.

4) Poarta Împărăției rămâne închisă pentru că nu lucrezi întoarcerea ta și nu lucrezi eliberarea ta de sub stăpânirea satanei.

Ca să respingi eficient lucrările satanice pe care le fac vrăjitorii, nu este suficientă doar o credință pasivă, contemplativă în Dumnezeu. Dacă zici: “Doamne, eu cred că exiști și nu mă îndoiesc de existența Ta, dar sunt prea ocupat cu treburile mele pământești”, cu o astfel de credință nu poți birui lucrarea vrăjitorilor.

Vrăjitorii lucrează stăpânului lor:

a) Ei fac (leagă) vrăji și mintea lor lucrează răul, trimite diavoli care îi chinuiesc pe ei ca să te chinuiască pe tine.

b) Vrăjitorii lucrează ca să te prăbușească la păcat:

- Îți leagă cununiile, nu te poți căsători, cazi la curvie.

- Îți leagă darul de bani – fiind lipsit, ajungi de furii înșeli.

- Îți leagă puterea de a munci, îți leagă deprinderile, îndemânarea: nu mai poți să-ți câștigi pâinea, nu poți face treburile din casă și ajungi de trăiești în mizerie.

- Îți leagă mintea (memoria) – nu mai ții minte, nu te descurci.

- Îți leagă înțelepciunea – nu-ți poți cârmui bine viața.

- Îți leagă vrăji să fii necumpătat la mâncare – devii obez.

- Îți leagă vrăji să fii necumpătat la băutură – devii bețiv.

- Îți leagă răbdarea – devii nerăbdător.

- Îți leagă blândețea, mila, bunătatea – devii mândros, certăreț, devii urâtor, urăști pe toată lumea, urăști soția, mama.

Și tot așa ei lucrează...

Ce opui tu acestei lucrări?

Doar credința contemplativă în Dumnezeu nu este suficientă.

Lucrării satanice tu trebuie să-i opui lucrări Dumnezeiești.

- Ții cele patru Posturi din an, rânduie de Sfânta Biserică. Ții posturile în întregime, te Spovedești și Împăr-

tăsești în fiecare post. În posturile lungi, te poți Împărtăși de două ori.

- În restul anului, ții post Lunea, Miercurea și Vinerea. Ții post negru măcar Vineri.

- Faci fapte bune în jurul tău, începând din casa ta și peste tot unde mergi. Fapta bună se face greu, renunțând la o plăcere personală, la comoditatea personală sau la un ban.

- Mergi la Sfânta Liturghie și stai de la început până la sfârșit, ca să te Împărtășești cu Duhul Sfânt cât mai des.

- Folosești Tămâia. Afumi cu Tămâie în casa ta, ca să alungi duhurile rele.

- Aghisma are mari puteri, dacă lucrezi cu ea. Dacă o ții în sticlă în cămară, uitată, nu vezi nici un ajutor. Deci, stropești prin casă cu Aghiasmă, atunci când simți că este nevoie. Te ungi cu Aghiasmă. Dimineața, iei Anaforă și bei Aghiasmă, ca să primești prin acestea Duh Sfânt, cât mai des.

- Zilnic, faci mătânii, câte poți: 3-9-12-30-40.

- Zilnic, faci Rugăciuni de zi și de seară. Contează timpul cât durează rugăciunea. Dacă durează puțin, ai mai puțin ajutor.

- Te ferești de păcat, căci păcatul te face să nu poți ieși de sub stăpânirea satanei, te face rob al satanei, chinuitorul sufletului și al trupului. Dacă ai păcătuit, te îngrijești să te curățești prin Spovedanie cu Pocăință, plus Împărtășanie.

- Taina Sfântului Maslu este de mare ajutor. Dar Uleiul de la Maslu nu trebuie să rămână uitat în sticlă, ci trebuie lucrat cu el. Îl folosești zilnic.

- Dimineața iei Anaforă și bei trei înghițituri de Aghiasmă, te ungi pe față cu Aghiasmă, ca să poți respinge duhurile necurate. De ești grăbit, în drum spre serviciu spui în gând rugăciunile: RUGĂCIUNEA ZILNICĂ. Rugăciunile au mare putere în respingerea duhurilor rele, deoarece ne îmbracă în Duh Sfânt în timpul cât durează ele. De aceea, rugăciunea are rol tămăduitor. Dar trebuie spuse zilnic, cât mai des. Nu ne rugăm doar când dăm de necazuri. Semnul Sfintei Cruci trebuie făcut corect. Dacă păstrăm o legătură statornică cu Dumnezeu, prin aceste lucruri, atunci duhurile rele se resping cu ușurință.

Chiar dacă nu trimite diavolii vreo vrăjitoare, duhurile rele din văzduh, care locuiesc sub cerul acesta pământesc, vin pe omul care nu este Spovedit și Împărtășit, pentru că el nu este apărat de Duhul Sfânt.

Unde nu locuiește Duhul Sfânt, vin și locuiesc duhurile rele.

Dacă stăm nelucrători, atunci vrăjile au intrare, duhurile rele au intrare, iar pe cei care nu s-au Spovedit de multă vreme îi trânteste: cad la boală, la neputință, le este frică pe stradă, în casă nu dorm, nu mănâncă, sunt chinuți de dureri în tot corpul, sunt neliniștiți, nemulțumiți, deprimați. De suferința pe care o îndură, nu-și mai doresc viața, doresc să se sinucidă.

Caută să se vindece cu medicamente, dar somnul obținut cu tranchilizante nu este odihnitor. Te trezești în ziua următoare mai obosit decât la culcare. Ai mintea confuză de la medicamentele luate, iar mișcările sunt imprecise, nesigure. La tratamentul medical se adaugă tratamentul religios.

Omul neapărat de Duhul Sfânt ajunge de este chinuit de duhurile rele. Ai grijă de copiii tăi. Îi Împărtășești cât mai des (la 40 de zile), îi înveți să facă mătânii, să facă semnul Sfintei Cruci corect, îi înveți rugăciuni. După vârsta de șapte ani, copiii țin postul întreg, ca și părinții. Vei vedea că puterile cresc și sănătatea crește, atunci când ții post.

Nu ne luptăm? Nu lucrăm? Stăm înfrânți și batjocoriți de satana. Suntem barați în orice acțiune care o întreprindem sau stăm neputincioși și bolnavi. Desigur, există și boli care se tratează cu medicamente sau surgical. Știința merge mână în mână cu religia. Toată știința, de la Dumnezeu vine. Numai folosirea în scopuri rele a descoperirilor științifice Îl supără pe Dumnezeu. Dar boala cauzată de satana niciodată nu se va putea vindeca înghițind tranchilizante. Umblăm turmentați, cu voința interioară anihilată de pastile, nesiguri pe pașii noștri, pe mișcările noastre, pe acțiunile noastre.

Aceasta este bătălia pe care o dă omul în viața pământească. "Căci armele luptei noastre nu sunt trupești, ci puternice înaintea lui Dumnezeu, spre dărâmarea întări-

turilor (satanei). Noi surpăm iscodirile minții (lucrările vrăjitoarești). “ (2 Corinteni, Cap. 10, 4).

“Căci lupta noastră nu este împotriva Sângelui și a trupului (nu este împotriva vrăjitorilor, care sunt oameni care au ajuns să fie conduși de diavol), ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduhuri “. (Efeseni, Cap. 6, 12).

II.4. Dumnezeu

Citind Biblia, vedem în Vechiul Testament cum se face lucrarea Dumnezeiască asupra universului pe care Dumnezeu l-a CREAT.

1) Sunt locuri în care acționează Dumnezeu Fiul (și este menționat în Vechiul Testament cu numele de Sfântul lui Israel).

2) Sunt locuri în care vorbește Tatăl Cel Ceresc.

3) Sunt locuri în care acționează, povățuiește și conduce Dumnezeu Duhul Sfânt. De exemplu: la trecerea prin Marea Roșie. (Ieșire, Cap. 14/19, 20).

4) Sunt locuri în care Se arată Sfânta Treime: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh:

a) La Facere, când îl crează pe om.

b) La stejarul lui Manvri, când se arată Părintelui Avraam.

c) La Iordan, la Botezul Domnului Iisus Hristos. (Noul Testament, Evanghelia Matei, Cap. 3/16, 17).

Dumnezeu, fiind necuprins în manifestări, în puteri și în lucrări, omul L-a denumit prin câte un adjectiv (Dumnezeu Zelosul), care Îi sublinia una din însușiri, sau L-a denumit printr-un verb, înfățișând una dintre acțiunile sau dintre lucrările Dumnezeiești (Iahve) sau L-a denumit printr-un substantiv (Domnul Savaot = Dumnezeul Oștirilor).

De aceea, găsim în Vechiul Testament mai multe nume care Îl desemnează pe Dumnezeu:

a) Iahve sau Iehova (Ieșire, Cap. 34/6,7), care înseamnă Dumnezeu iubitor de oameni, milostiv, îndelung răbdător, plin de îndurare și dreptate.

b) Domnul Savaot sau Dumnezeul Oștirilor (Isaia, Cap. 6, 3). Savaot = oștire. Este Dumnezeul Oștirilor Îngerești, care, întocmai ca o armată execută Poruncile lui Dumnezeu.

Mai are sensul: Dumnezeu este Cel Care ajută să biruiști în război, te ajută să-i învingi pe dușmani, dacă Îi ceri ajutorul prin Post negru și Rugăciuni. Pentru Postul negru, omul primește plată de la Dumnezeu, deoarece acesta este o jertfire.

Postul cu mâncare de post l-a rânduit Dumnezeu pentru curățire de tot ce este animal și pentru sănătatea noastră. De aceea, nu putem aștepta plată pentru el.

Sfânta Treime, adică Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, adică DUMNEZEU, S-a arătat în Vechiul Testament lui

Avraam, la stejarul lui Manvri. Celor trei tineri, Avraam li se adresează ca unei singure persoane: "Doamne, de am aflat har (trecere, bunăvoință) înaintea Ta..."

În Noul Testament, Sfânta Treime Se arată la Iordan, la Botezul Domnului:

a) Tatăl Cereșc zice: "Acesta este Fiul Meu Cel iubit..." (Evanghelia Matei, Cap. 3, 17).

b) Dumnezeu Fiul – Unul din Treime, Care a luat chip de om și chip de rob, Se Botează de către Proorocul Ioan.

c) Duhul Sfânt, în chip de porumbel vine din Cer și Se așează pe El.

Acest moment, al Botezului de la Iordan, este precedat de:

a) Dumnezeu promite încă de la izgonirea lui Adam și a Evei din Rai (Facerea), că la vremea potrivită va trimite un răscumpărător (mântuitor, salvator).

b) Venirea Mântuitorului a fost anunțată timp de mii de ani de proorocii Vechiului Testament.

c) Venirea Sa este precedată de Proorocul Ioan, care este ultimul prooroc al Vechiului Testament și primul prooroc al Noului Testament.

Ioan propovăduia în pustiul Iordanului: "Pregătiți calea Domnului ..."

II.5. Sfântul și marele Mir

În Vechiul Testament, Dumnezeu dă rețeta de preparare a Mirului (Ieșire, Cap. 30/23, 24, 25) și arată că acesta este SFINȚENIE MARE, fiind folosit numai de către Preoți, în scopuri precise.

În Vechiul Testament, UNȘII DOMNULUI erau numai Proorocii, Preoții și Regii. Mirul era folosit în Vechiul Testament pentru sfințirea în Sfânta Sfintelor, care reprezintă Altarul din Biserica Noului Testament. (Ieșire, Cap. 30/26). Dumnezeu oprește folosirea Mirului de către ceilalți oameni, acesta fiind Sfințenie Mare. Încălcarea acestei Porunci aduce după sine osânda. (Ieșire Cap. 30/33).

Vedem în Noul Testament pe femeia păcătoasă că Îl unge pe Mântuitorul Iisus Hristos cu acest Mir. Riposta plină de ură a lui Iuda arată că el nu-L socotea pe Învățătorul său UNS AL DOMNULUI. Și chiar dacă Îl socotea astfel, el nu dorea să I se dea cinstea aceasta.

Iuda a fost de față când Iisus a făcut vindecările miraculoase, când a hrănit mulțimile în chip miraculos din cinci pâini și doi pești, când a mers pe ape și a făcut corabia să ajungă îndată la malul celălalt, când a certat vântul și marea și pe loc a potolit furtuna, a fost de față când l-a înviat pe Lazăr și pe fiica mai marelui Sinagogii.

Apostolii Săi au simțit că El este Dumnezeu.

“Tu ești Hristosul“, zice Petru. Cei care s-au vindecat au simțit aceasta. Nicodim, Preot la Templu, a simțit aceasta. Numai Iuda nu I-a acordat cinstea cuvenită.

Cuvântul Hristos înseamnă UNS = Unsul lui Dumnezeu = Rege.

Mesiah, echivalentul ebraic = Unsul lui Dumnezeu.

Cuvântul Iisus, în ebraică, înseamnă Mântuitor, adică cel ce se jertfește = cel prin care se salvează = cel prin care se vindecă.

Mântuitorul Dumnezeu a îndeplinit pentru mântuirea noastră, a tuturor, trei slujiri:

1) Funcția Profetică, didactică sau învățătoare:

a) El aduce Evanghelia – Cuvântul mântuirii, de aceea Îl numim Dumnezeu Cuvântul.

b) El întemeiază Biserica, prin Sfinții Apostoli.

c) El ne arată calea spre mântuire, care este ascultarea și împlinirea Poruncilor lui Dumnezeu, făcându-Se pe Sine ascultător până la moarte și încă moarte pe Cruce.

2) Funcția Arhierească: El este Preotul Cel Mare, Arhiereul Cel Mare, pentru că S-a jertfit pe Sine de bunăvoie. El Își dovedește ascultarea, adică supunerea față de Tatăl Ceresc, primind moartea pe Cruce, care era cea mai umilitoare și chinuitoare. Această moarte era destinată pe vremea aceea oamenilor declasați, ca hoții și ucigași.

“Nu precum Eu voiesc, ci precum Tu voiești...“, zice El Tatălui Ceresc înainte de pătimirea Sa. Această

jertfă este dovada umilinței (smereniei), a răbdării în suferință, a supunerii până la moarte.

3) Funcția Împărătească – conducătoare.

El este Împăratul Împărăției Spirituale Veșnice. El conduce Împărăția Sa Spirituală, Sfânta Biserică din Cer și de pe pământ.

El este UNS, pentru că firii Lui omenești I s-au dat în mod desăvârșit toate darurile Duhului Sfânt.

După Jertfa Sa pe Cruce, pentru ascultarea Sa deplină, primește de la Tatăl Ceresc “toată Puterea, în Cer și pe pământ.” (Evanghelia Matei, Cap.28/18).

El este Răscumpărătorul păcatelor omenirii.

Adam a căzut din Rai pentru neascultare, adică încălcarea Poruncii Dumnezeiești și a adus după sine cădere în întregului neam omenesc.

Iisus, prin ascultare, deschide calea către Rai, arătând întregului neam omenesc că ascultarea și împlinirea Poruncilor lui Dumnezeu este calea care duce în Rai. Aceasta este calea care ne aduce Raiul, încă din viața aceasta pământească.

În Biserica Ortodoxă, Taina Mirungerii o primește Creștinul, imediat după Botez, cu rol de întărire fizică și spirituală a celui Botezat. Preotul unge cu Sfântul Mir anumite părți ale trupului, zicând: “Pecetea Darului Sfântului Duh. Amin!”

SFÂNTUL ȘI MARELE MIR este folosit în Biserica Ortodoxă la Botez, la Hirotonirea de Preoți, pentru Ungerea Regilor, ca să-i sfințească Dumnezeu și

să-i întărească pentru lucrarea de a conduce poporul cu înțelepciune și dreptate.

SFÂNTUL ȘI MARELE MIR se prepară din untdelemn amestecat cu multe feluri de miresme. Este folosit pentru Taina Mirungerii, reprezintă SFINȚENIE MARE și se sfințește în Joia Mare, din Săptămâna Patimilor. Pentru această slujbă, vin toți Episcopii Bisericii Ortodoxe din țară. Datorită Sfântului Mir, a treia zi după Botez, când se face scoaterea din Mir a pruncului, apa cu care a fost spălat acesta se aruncă la plante în grădină, în loc curat, nu trebuie să meargă la canal. De asemenea, dacă se spală lucrurile în care a fost îmbrăcat copilul după Botez, apa în care ele au fost spălate trebuie dată în grădină. Aceasta se face ca să nu păcătuim, spurcând Duhul Sfânt din Mir. Spurcarea Duhului Sfânt, chiar dacă se produce din greșeală, neintenționat, este un păcat foarte mare, care aduce după sine boală și chiar moarte.

Din SFÂNTUL ȘI MARELE MIR nu se poate da acasă creștinilor, ca să-l aibă pentru folosință personală. Numai Preotul UNGE pe creștin cu Sfântul și Marele Mir.

Nici o Sfântă Taină nu și-o aplică creștinul singur.

Numai Preotul dă Sfintele Taine.

II.6. Sfânta taină a Botezului

După naștere, femeia nu are voie să intre în Biserică, fiind necurată din cauza nașterii. După ce au

trecut cele patruzeci de zile ale curățirii, mama ia copilul în brațe și, împreună cu soțul, vine la Biserică. Ea nu intră în Biserică, ci așteaptă la ușă cu copilul în brațe. Soțul merge la Altar și îl cheamă pe Preot. Preotul vine la ușa Bisericii și îi citește femeii din Moliftelnic, Moliftele de Curățire. După această rugăciune, ea poate intra în Biserică. În Vechiul Testament, Dumnezeu a dat reguli precise legate de curățirea femeii după naștere și faptul că ea nu avea voie să intre în Templu, nefiind curată. (Levitic, Cap. 12/2, 6).

De asemenea, în Biserica Vechiului Testament, pruncul devine membru al Bisericii în ziua a opta de la naștere, când primește Tăierea Împrejur.

În Biserica Noului Testament, deci în Biserica Ortodoxă, copilul primește, după opt zile de la naștere, Sfânta Taină a Botezului.

Prin afundarea de trei ori în Apă Sfințită, copilul este Botezat în numele Sfintei Treimi:

“Se Botează robul lui Dumnezeu (N),

În numele Tatălui. Amin!

Și al Fiului. Amin!

Și al Sfântului Duh. Amin! “

Numai prin Botez se șterge păcatul strămoșesc făcut de Adam și Eva. Deci, copilul care moare nebotezat nu intră în Rai. Pentru că nu are păcate personale, copilul care a murit nebotezat se bucură de o fericire mai mică, fără dureri și este lipsit de vederea lui Dumnezeu. De

aceea, părinții trebuie să aibă grijă să nu amâne Botezul copilului.

Copilul, prin Botez, devine fiu al Bisericii și primește Duhul Sfânt, care îl apără de duhurile rele, care lucrează răul, sub cerul acesta pământesc. De aceea, este bine ca părinții să Boteze copilul, așa cum spune Sfânta Biserică, adică imediat după a opta zi de viață.

Taina Botezului nu se repetă asupra aceluiași om, pentru că, numai o dată, omul devine fiu al Bisericii și se naște duhovnicește. **Păcatele săvârșite de om în viață**, după primirea Botezului, se pot ierta prin Sfânta Taină a Spovedaniei și prin Taina Împărtășaniei, la care se adaugă Taina Sfântului Maslu, pentru cei cu păcate multe și grele.

La Botez copilului i se dă un nume. Îi punem un nume de Sfânt, pe care îl alegem din Calendarul Ortodox. De obicei, alegem numele Sfinților celor mai apropiați de data nașterii copilului. Făcând așa, copilul are un apărător în Ceruri. Acel Sfânt va veghea asupra copilului. De câte ori rostim numele copilului, acel Sfânt își indreaptă atenția spre copil.

Punem copilului un singur nume, deoarece nu are două suflete și nu are două capete. Nici un suflet nu este strigat în Împărăția Cerurilor cu două nume. Moda de a pune copilului mai multe nume este un obicei păgân.

În clipa Botezării se spală păcatul făcut de Adam și Eva în Rai, păcatul neascultării și încălcării Poruncii lui Dumnezeu, iar copilul primește în inimă pe Dumnezeu Duhul Sfânt și este îmbrăcat în Cămașa Botezului sau

Cămașa nepăcătuirii, care este albă, ca zăpada bătută de soare. La strălucirea ei nu poți privi.

În viața pământească, asupra copilului apasă:

a) Păcatele strămoșilor pământești ai copilului, ca străbunici și bunici decedați.

b) Păcatele bunicilor și ale părinților copilului, care sunt în viață.

c) Mai târziu, după vârsta de șapte ani apasă și păcatele sale personale. De aceea, este necesară copilului Împărtășirea cât mai deasă, pentru a fi întărit și păzit prin Puterea (Harul) Duhului Sfânt din Împărtășanie.

După Botez, copilul primește Sfânta Taină a Mirungerii, prin care primește Daruri din Darurile Duhului Sfânt Dumnezeuiesc. Preotul unge cu SFÂNTUL și MARELE MIR anumite părți ale trupului, zicând: "Pece-tea Darului Sfântului Duh. Amin!"

După aceasta, copilul primește Sfânta Taină a Împărtășaniei.

Deci, la Botez, copilul primește, deodată, trei Sfinte Taine: Botezul, Mirungerea și Împărtășania.

Apoi, la patruzeci de zile, Preotul închină copilul pe la icoane, iar dacă este băiat, trece cu el prin Altar.

La prima baie după Botez, pe care o face nașa a treia zi după Botez, când scoate din Mir copilul, ea va folosi (la baie) săpun nou și apă curată. În apa aceea nu se adaugă bani, flori sau ierburi sau orice altceva. După baie, acea apă va fi turnată la loc curat, în grădină.

Atenție:

1) Obiceiul de a lua moțul, adică de a lua din păr copilului la vârsta de trei ani, cu un ban și ceară de la lumânări, se practică în multe locuri din țara noastră. Acesta nu aparține Bisericii, fiind un ritual ocult, dezaprobat de Sfânta Biserică.

2) Pentru un Botez făcut sau pentru o Cununie, nașii primesc plată de la Dumnezeu, primesc binefaceri și primesc iertarea de păcate. Dacă ei primesc cadou de la finii, își anulează plata de la Dumnezeu.

3) Nașii de cununie și cei de Botez sunt rude de Duh cu finii lor. Orice păcat trupesc făcut cu rudele de Duh este la fel de mare ca și păcatul comis cu rudele de sânge.

Când copilul este bolnav, este chemat medicul și îl tratezi cu medicamente, așa cum a recomandat medicul.

Pentru însănătoșirea copilului, mama ține post negru și zice rugăciuni. Ea roagă pe Dumnezeu ca să ierte păcatele părinților și ale bunicilor și să se vindece copilul. Când mama nu poate ține post negru, va ține post negru pentru copil altcineva din familie.

Dacă apare o infirmitate la copil, înseamnă că cineva din familie, părinții sau bunicii copilului fac păcate mari, fac ucideri ca: blestemul, vrăjitoria sau alte păcate mari, strigătoare la Cer. Fac toți din familie Spovedanie generală cu Pocăință, plus Împărtășanie și copilul se va face bine. Pentru păcate grele se face și Maslu, spre iertarea păcatelor bunicilor și ale părinților.

Mama are grijă să-l învețe de mic rugăciuni, să-l învețe să facă corect semnul Sfintei Cruci.

Când este bolnav, îi dă cu lingurița Aghiasmă și îl unge cu Aghiasmă pe locul dureros, spune rugăciuni și îi face semnul Sfintei Cruci.

În cazuri mai grele, cheamă Preotul, ca să pună Epitrahilul și Crucea pe copil și să facă rugăciuni pentru iertarea păcatelor celor din familie și pentru însănătoșirea copilului.

Părinții au grijă să-l împărtășească cât mai des, la treizeci de zile. Copiii mai sensibili se Împărtășesc mai des. Împărtășania îl întărește prin Flacăra Sfântului Duh și îl apără de duhurile rele. Aceste Împărtășanii primite de copil se adună la el ca un râu de viață. Sfânta Împărtășanie îl întărește fizic și spiritual, copilul este liniștit, se dezvoltă bine, învață mai ușor carte și te înțelegi mai bine cu el.

Când este mai mare, la 4-5 ani, mama îi citește Biblia povestită copiilor, Minunile Maicii Domnului, Viețile Sfinților. Îl învață rugăciuni, îl învață să facă în mod corect semnul Sfintei Cruci.

Mai târziu, când învață carte, copilul citește singur aceste povestiri minunate, care îl luminează și îl înțelepțesc.

Părinții supraveghează ca lecțiile de școală să le facă cât mai bine. Să studieze cât mai bine toate științele, să strălucească în toate științele. Dumnezeu nu vrea să fim inculți și lipsiți de știință. Dacă vom fi plini de toată

știința, Îl vom sluji mai bine. Doar folosirea științei în scopuri rele Îl supără pe Dumnezeu.

Părinții îl iau pe copil în zilele de sărbătoare, la Sfânta Liturghie, la fel cum Maica Domnului și dreptul Iosif Îl duceau pe copilul Iisus în fiecare sărbătoare la Templul din Ierusalim.

Ziua de naștere și ziua numelui, copilul le serbează făcând rugăciuni către Dumnezeu, ca să-i lumineze mintea și să-l dăruiască cu Darurile Duhului Sfânt. Dacă este sărbătoare, merge la Biserică, la Sfânta Liturghie, iar de este zi de lucru, trece pe la Biserică și îi cere Preotului să se roage pentru el, că astăzi este ziua lui. Petrecerile pe care le fac unii părinți de ziua copilului lor izvorăsc din trufie și îl duc pe copil la mândrie, făcându-l să se gândească precum că el este foarte important, de vreme ce i se fac astfel de petreceri.

Copilul trebuie să aibă în casă atribuții precise și prin munca sa zilnică să contribuie la bunul mers al casei. Obişnuința muncii zilnice creează în copil sentimentul respectului față de muncă, îl fortifică fizic și capătă deprinderi care îi vor folosi toată viața.

Trebuie să-l înveți pe copil să fie cuviincios, să nu spună cuvinte urâte, să nu facă fapte rușinoase, să se deprindă să-i asculte pe părinți și să nu le iasă din cuvânt. Să-i respecte pe profesori și pe preot, ca fiind învățătorii săi, care veghează neîncetat ca el să se dezvolte bine și să sporească spiritual și fizic. Să-i respecte pe cei bătrâni și să-i ajute.

Să învețe să facă fapte bune, adică să dăruiască altuia din ale sale, ca mâncare, bani. Să ajute pe altul la treabă prin munca sa, renunțând la plăcerile sale precum plimbarea, joaca, televizorul sau la comoditatea sa pentru a ajuta pe altul. În felul acesta **îl obișnuiești să dăruiască**.

Copilul nu este egal cu părinții și nu se șterge distanța aceasta nici când copilul este mare și el însuși are familie și copii. El este dator să-i asculte și să nu le iasă din cuvânt, să-i respecte și să-i ajute pe părinți la bătrânețe, cu mâncare, curățenie prin casă, cumpărături, rufe spălate, îngrijire medicală, când este cazul. Neîmplinirea acestei Porunci aduce după sine pedeapsă de la Dumnezeu.

Părinții vor da răspuns, la moarte, pentru felul în care i-au crescut pe copiii lor. Dumnezeu a îngăduit ca părinții să folosească asprimea, chiar bătaia, atunci când este cazul, pentru educarea copiilor lor. Ei trebuie să vegheze și să împiedice copilul lor să se abată de la calea binelui. Chiar în cazul în care copilul este el însuși cu copii mari și are fire de păr alb, părinții au datoria să-l mustre pentru faptele rele. Rolul unui părinte încetează doar la moartea sa.

După vârsta de 7 ani, copilul ține în întregime, ca și părinții toate posturile rânduite de Sfânta Biserică, se Spovedește de păcate la Preot și se Împărtășește.

De la 7-10 ani, mama sau tata stă împreună cu copilul în timpul Spovedaniei și îi șoptește ce păcate trebuie să spună, deci i le amintește. În felul acesta, copilul învață cum trebuie spovedite păcatele.

Mai târziu, când este adolescent, părinții îl veghează cu cine este prieten, ca să nu capete deprinderi rele. Îl învață să se îmbrace cu bunăcuviință și decent. Să se spele, ca să fie curat, să fie tuns corect, dacă este băiat. Iar de este fată să aibă părul lung, să nu umble tunsă bărbătește și să se îmbrace decent, cu fustă lungă. Arătăm sufletul, nu trupul. Să aibă limbajul și comportamentul cuviincios.

Să fie cumpătat în cele necesare pentru întreținerea vieții, ca: mâncare, băutură, somn.

Ca profesie, se alege aceea spre care are înclinație copilul. Este bine ca el să aibă multe deprinderi, ca să-și poată câștiga pâinea prin munca sa, oriunde și oricând.

Părinții îi explică copilului cât de important este să te păstrezi neîntinat pentru căsătorie. De este băiat, trebuie să știe că veghează să păstreze și neîntinarea sa personală și că el este protectorul cinstei și fecioriei fetelor.

Apoi, vine vremea căsătoriei. Copilul trebuie să asculte de părerea și de hotărârea părinților. Ei știu ce este mai bine pentru copilul lor. Nu se aleargă după avere, bani... Se caută sufletul și calitățile, pentru că pornești la drum cu acel om pentru toată viața.

După căsătorie, veghează asupra copilului lor ca să se poarte în viața de familie și în societate după Poruncile lui Dumnezeu.

Pentru felul în care își cresc copiii, părinții primesc la moarte răsplată de la Dumnezeu.. Dar răsplata vine încă din viața pământească. Dacă nu ai avut grijă să-i crești cum trebuie, copiii fură, mint, disprețuiesc munca și refuză

să muncească, trăiesc în concubinaj, sfidează regulile de comportament și încalcă legile țării. Alunecă spre băutură, fumat, jocuri de noroc și spre toată decăderea.

Dacă părinții au nesocotit Cuvântul lui Dumnezeu și nu le-au dat educație când erau mici, copii aceștia, mai târziu, nu-și respectă părinții, nu îi ajută, nu au milă de ei, îi și bat...

La aceasta duce nesocotirea Poruncilor lui Dumnezeu.

Fructul oprit este fructul neascultării de Poruncile lui Dumnezeu, fructul neîmplinirii Poruncilor Sale.

În afara Bisericii nu există mântuire, adică viața devine grea, imposibilă.

Excluderea din Sinagogă pentru păcat era cea mai grea pedeapsă în Biserica Vechiului Testament.

Din Biserica Noului Testament omul se exclude singur, de fiecare dată când păcătuiește și nu se îngrijește ca să se curățească de păcat.

Păcatul ne desparte de Dumnezeu și ne apropie de satana.

Dacă omul este evlavios, împlinește Poruncile, face fapte bune și trăiește în Biserica sa, se Împărtășește cu Duh Sfânt prin Sfânta Liturghie și prin Cele Șapte Sfinte Taine, atunci vin în jurul său Îngeri și îl ajută în toate, are pace, liniște, bucurie. La aceasta Se referă Mântuitorul când zice: "Pace vouă, Pacea Mea dau vouă, nu precum lumea dă, Eu dau vouă."

Chiar dacă omul trece prin anumite încercări grele, îl ajută să treacă mai ușor prin ele. Că nimeni nu este scutit de încercări în viața pământească. Pentru acest om, Raiul începe încă de aici, din viața pământească – el are **Raiul pe pământ**.

Dacă omul nu este Spovedit și Împărtășit, fiind neapărat de Duhul Sfânt Dumnezeuiesc, vin diavolii și locuiesc în acel om. Aceștia îl chinuiesc, îi pun piedici în toate lucrările sale, îi fac viața grea.

Pentru fiecare păcat făcut de om, locuiește pe om un diavol. La unii oameni, care păcătuiesc și nu se îngrijesc să se curățească prin Spovedanie, mulțimea diavolilor este așa de mare, încât aceștia nu mai au loc pe Haina Botezului și de aceea îi urmează ca o coamă (trenă, coadă), în urma lui

În viața pământească, omul are Îngerul Păzitor pe umărul drept, dar îl are și pe diavol pe umărul stâng, iar acesta îl îndeamnă la fapte rele.

La cei cu păcate multe, Îngerul Păzitor nu mai poate sta pe umărul drept. Locul lui este luat de un diavol, iar Îngerul stă la mică distanță de om și oricât de păcătos ar fi acela, nu-l părăsește definitiv, ci îl urmează așa, până la moarte. Îl urmează toată viața la o oarecare distanță.

De asemenea, oricât de sfânt ar fi un om, diavolul de pe umărul stâng trebuie să plece și îi ia locul un Înger, dar acel diavol nu-l părăsește definitiv. Îl urmează până la moarte, poate că reușește să-l prăbușească măcar în ultimul moment.

În omul păcătos, diavolii ajung să locuiască în interiorul lui. Și se simte obosit, îi tremură corpul cu o vibrație interioară, iar medicii nu îi descoperă cauza. Are dureri în tot corpul, iar dimineța se trezește mai obosit decât la culcare, fiindcă îl muncește satana. Zace lipsit de puteri. Alții simt ceva ca un foc interior, cu toate că, pe termometru, temperatura rămâne normală. Dacă se unge cu Aghiasmă, strigă că îl arde. Simte că îi arde pielea, aceasta pentru că Aghiasma arde pe diavoli. Se simte obosit, nu poate nici să vorbească, cu toate că știe ce vrea să spună.

Pentru acest om, este iadul pe pământ.

Dacă se întoarce la Dumnezeu și face Spovedanie cu Pocăință, își cere iertare de la Dumnezeu prin Post negru, plus Rugăciuni, se însănătoșește pentru că Dumnezeu îl iartă.

Cei care au depășit vârsta de 7 ani și urmează să primească Botezul Creștin, prin care devin fii ai Bisericii Ortodoxe, vor proceda astfel:

a) Țin post o săptămână și fac Spovedanie generală, la care se spun păcatele începând de la 7 ani și până la zi.

b) Trebuie să știe rugăciuni: Tatăl nostru, Crezul, etc.

c) Trebuie să cunoască lucrarea care se face în Biserica Ortodoxă, adică să fie catehizați (școlarizați, învățați).

d) În ziua Botezului mergi fără să mănânci și să bei, căci urmează să primești, deodată, trei Sfinte Taine. Poți mânca la două ore după primirea Sfintelor Taine.

Cei care, fiind adulți, au primit Botezul fără să facă Spovedanie generală, nu au cămașa întreagă. Ca să corectezi aceasta ții post o săptămână, faci Spovedanie generală și împlinești Canonul.

Cămașa Botezului o ai întreagă numai dacă te-ai Spovedit de păcate.

Cele nespovedite apar ca și pete negre pe Cămașa Botezului.

După Botez, împlinești Canonul dat de Preot pentru păcatele spovedite, și, în felul acesta, cămașa devine albă, strălucitoare.

Dacă faci din nou vechile păcate, Cămașa se pătează, din nou. Curățirea se face prin Spovedanie, plus împlinirea Canonului, plus Împărtășanie.

Știu pe cineva care era chinuit mult de diavoli și, cunoscând că cei care urmează în Biserica Ortodoxă au multă pace, s-a Botezat și a părăsit cultul în care trăise până atunci.

Dar, la puțin timp după Botez, vine și mă întreabă: "Părinte, pentru ce, la mine, Botezul Ortodox nu a avut efect? Am fost liniștit vreo câteva zile, apoi am fost chinuit de diavoli, la fel ca înainte."

Omul bea, fuma, înjura, își bătea soția și o insulta.

Răspuns: După Botez nu ai făcut întoarcerea de la păcat, nu ți-ai schimbat viața, ci ai trăit în vechile păcate.

Este un an de când te-ai Botezat și în acest an au fost patru posturi. Nu le-ai ținut, nu te-ai Spovedit, nu te-ai Împărtășit.

Diavolii fug:

- dacă ești curat, fără de păcate. Deci, trebuie să fii Spovedit și Împărtășit.

- dacă faci Rugăciuni zilnic, plus Post negru Vineri, până la ora 24.

II.7. Biserica

Biserica pământească este construită după modelul Bisericii Cerești.

În Vechiul Testament Dumnezeu i-a dat Proorocului Moise (Biblie, Ieșire):

1. Modelul și dimensiunile primei Biserici pământești: Cortul Sfânt, care era demontabil și putea fi purtat dintr-un loc în altul și corespundea situației de nomad a omului de atunci.

2. Modelul veșmintelor Preoțești și a ales cine să-l fie primii Preoți.

3. Tablele Legii, adică Cele Zece Porunci și toate Legile după care oamenii trebuiau să-și conducă viața. Încălcarea Legii, adică a Poruncii Dumnezeiești, aducea după sine pedeapsa.

4. Porunci privind slujbele Dumnezeiești, precum:

- Sfințirea Cortului Sfânt;
- Sfințirea și ungerea Preoților;
- Slujbele pe care să le facă Preoții pentru popor;

- Cum să fie slujit Dumnezeu de către Preoți la Cortul Sfânt;
- Rețeta de preparare a Mirului;
- Dumnezeu rânduieste sărbătorile și ziua de odihnă și le precizează cum trebuie întâmpinate acestea, așa cum poruncise Dumnezeu prin Proorocul Moise pentru sărbătoare:

- Oamenii **se curățau**, își spălau hainele și trupul.

- **Se sfințeau, posteau**, adică se opreau de la împreunare și se înfrânau de la mâncare și băutură. Se opreau de la orice faptă rea.

- **Făceau rugăciuni.**

- **În ziua de sărbătoare, cuățați fiind, aduceau jertfe lui Dumnezeu**, deci se bucurau, mâncau și se veseleau, împreună, înaintea lui Dumnezeu.

După ce s-au așezat în Pământul Făgăduit – în pământul Canaan, deci pe o nouă treaptă de evoluție socială și economică, când omul nu mai este nomad și crescător de animale, ca la început, ci devine agricultor și mic meseriaș, Dumnezeu dă modelul de construire a Templului Sfânt din Ierusalim, Proorocului David, (I. Paralipomena, Cap. 28/19), iar urmașul său, Regele Solomon, îl construiește.

Templul a fost construit după modelul și dimensiunile date de Dumnezeu. În Templul Sfânt, Dumnezeu vrea să fie slujit și slăvit. Așează Legi și Reguli de a fi slăvit,

iar aceste Legi nu anulează Legile Vechi, care erau valabile în timpul Cortului Sfânt. Aceste legi le continuă pe acelea, dar sunt superioare, mai complete și corespund evoluției social-economice a omului, pentru că de la început până la sfârșit, în centrul atenției Dumnezeiești se află OMUL..

Venirea lui Messiah (ebraic), adică Hristos, a fost anunțată de Dumnezeu încă de la Început (Facere, Cap. 3/15), când Dumnezeu a făgăduit că la vremea potrivită va trimite un Mântuitor (salvator), care să reabiliteze neamul omenesc și să zdrobească puterea răului și să-l ridice pe om la Dumnezeu.

În Iisus Hristos s-au împlinit toate proorociile:

- S-au împlinit proorociile despre timpul Sfintei Sale Nașteri. (Daniel, Cap. 11/24, 27).
- S-au împlinit proorociile despre locul Nașterii. (Miheia, Cap. 5/1).
- S-au împlinit proorociile despre Nașterea dintr-o Fecioară. (Isaia, Cap. 7/14).
- S-au împlinit proorociile despre Pătimirea și Moartea Sa. (Isaia, Cap. 53).
- S-au împlinit proorociile despre împărțirea hainelor prin tragere la sorți. (Psalm 21/20).
- S-au împlinit proorociile despre băutura din oțet și fiere. (Psalm 68/25).
- S-au împlinit proorociile despre prețul vânzării Sale, cu care s-a plătit Țarina Olarului, “cu prețul celui prețuit”. (Ieremia).

- S-a împlinit proorocirea, care zice că “prin jertfa Lui, noi toți ne-am vindecat” de vina păcatului. (Isaia, Cap. 53/5).

Aceasta demonstrează că trimiterea Fiului Său pe pământ, ca să aducă o lege mai bună, superioară celei vechi, nu a fost o hotărâre de moment, luată de Dumnezeu, asupra omenirii. De la început, Dumnezeu a știut că OMUL, pe care l-a creat, va evolua și vor fi necesare Legi noi, superioare, care să fie potrivite noului nivel la care va ajunge omul pe plan economic, social și psihic.

Acum două mii de ani, Dumnezeu L-a trimis pe pământ pe Fiul Său, pe Iisus Hristos. El a adus Evanghelia, care este Cuvântul lui Dumnezeu și este Legea Noului Testament. Această Lege nu anulează Biserica și Preoția Vechiului Testament, ci așează Biserica pe o temelie spirituală mai bună, superioară și potrivită noului grad de evoluție psihică a omului. Evanghelia lui Iisus aduce, în plus:

- Legea iubirii până la sacrificiu pentru aproapele;
- Legea iertării, în locul Legii răzbunării, existente în Vechiul Testament.

Preoția Noului Testament are o menire superioară Preoției Vechiului Testament, căci ea trebuie să se suprapună calitativ și să se asemene Arhiereului Celui Mare – Mântuitorul Dumnezeu.

La această mare înălțime de Îndumnezeire îi cheamă Mântuitorul Dumnezeu pe Preoți și pe toți creștinii. Și ca să-i încurajeze să îndrăznească și să se străduiască pe calea desăvârșirii, a ales ca primii Apostoli să fie oameni

simpli și cu slăbiciuni și scăderi sufletești. Aceștia, după ce L-au cunoscut pe Mântuitorul Dumnezeu, s-au curățit, s-au schimbat, s-au întors de la păcat și s-au sfințit.

Dumnezeu a știut că Omul se va înspăimânta că nu poate ajunge la toată desăvârșirea și sfințenia existente în Mântuitorul Dumnezeu, iar descurajarea aceasta îl va face să încerce măcar ca să lucreze la sfințirea sa. Alegând ca Apostoli, oameni absolut obișnuiți, Dumnezeu ne îndeamnă, prin aceasta, să îndrăznim și să lucrăm la sfințirea noastră, la curățirea noastră, adică la Îndumnezeirea noastră, la întipărirea Chipului lui Dumnezeu în Om.

Mântuitorul Dumnezeu ne spune, prin aceasta: “Și aceștia au fost oameni ca și voi și, iată, ei au reușit.”

De două mii de ani, încoace, numărul celor care au străbătut drumul vieții pământești pe “**cărarea cea strâmtă**”, care duce la Dumnezeu, este foarte mare și formează, în Cer, Biserica biruitoare.

“Cărarea cea strâmtă” este renunțarea la propria poftă, comoditate, plăcere, de dragul de a împlini, cât mai exact, cele plăcute lui Dumnezeu:

- Opunerea la păcat și săvârșirea binelui;
- Iubirea aproapelui și iubirea lui Dumnezeu.

În aceasta constă superioritatea Legii noi a Evangheliei lui Hristos. Ea cheamă nu numai un popor, ea cheamă oamenii de pe tot pământul să facă acest salt calitativ, de transformare a ființei umane. Toți, care fac acest salt calitativ, fac parte din Împărăția al cărei Împărat este Mântuitorul Dumnezeu. Deci, evreul rămâne evreu, fran-

cezul rămâne francez, italianul rămâne italian, românul rămâne român, rusul rămâne rus, dar fiecare dă slavă lui Dumnezeu din locul în care se află. Venirea lui Iisus Hristos pe pământ, propovăduirea Evangheliei Sale, allege-re-a celor doisprezece Apostoli și întemeierea Bisericii Creștine reprezintă începutul Împărăției Cerurilor, al cărei Împărat este Hristos Dumnezeu.

Deci, **Preoții Noului Testament** sunt continuatorii Preoțimii Vechiului Testament, având o învățătură mai bună, superioară, aceasta fiind Evanghelia lui Hristos.

Biserica Noului Testament este continuatoarea Bisericii Vechiului Testament, dar așezată pe o temelie mai bună, superioară, care este Evanghelia lui Hristos.

Mântuitorul zice: "N-am venit să stric Legea (veche), ci să o plinesc", adică să o completez, să-i aduc o îmbunătățire. El aduce, în plus, legea iubirii până la sacrificiu pentru aproapele și legea iertării și a iubirii vrăjmașului.

În Vechiul Testament, Dumnezeu a dat omului Legile după care își conducea viața. Aceste legi aveau în vedere binele omului în viața pământească și în veșnicie.

Înmulțindu-se oamenii, se desparte, în Vechiul Testament, codul religios de codul civil și se desparte conducerea religioasă de conducerea civilă. În etapa respectivă de dezvoltare a fost absolut necesară aceasta, așa că Dumnezeu a poruncit Proorocului Samuel ca să Ungă Rege, care să conducă poporul, din punct de vedere politic și economic. (1 Regi, Cap. 8/22).

Dar legile civile care funcționau atunci și erau aplicate prin aparatul de stat, al cărui cap era Regele, erau legile date de Dumnezeu. **Deci, codul civil era identic, în conținut, cu codul religios.** Prin aceasta, Preoții s-au degrevat de o muncă obositoare, cu rol administrativ. Ei au păstrat numai partea spirituală:

- a) Slujirea lui Dumnezeu în Templu;
- b) Funcția de învățători ai Cuvântului lui Dumnezeu, deci de conducători spirituali pentru popor.
- c) Ei erau cei care Ungeau Regi, așa cum le porunce-a Dumnezeu, prin Duhul Sfânt. Cu alte cuvinte, aveau funcția conducătoare dată de Dumnezeu prin Duhul Sfânt.

În felul acesta, ei conduceau viața politică și economică, după cum le poruncise Dumnezeu, prin Duhul Sfânt. Aceasta se vede tot timpul în Vechiul Testament. Bineînțeles că întâlnim și regi care nu au vrut să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu, transmis prin Prooroci, iar această neascultare aducea, după sine, suferință pentru popor. Conduceau după gândirea lor lumească, pământească, conduceau greșit și aduceau poporul la suferință, pentru că refuzau să urmeze după Cuvântul lui Dumnezeu, dat prin Prooroci.

Timp de mii de ani, codul civil a fost identic cu codul religios, deci omul își conducea viața după legile înțelepte, date de Dumnezeu.

În zilele noastre, asistăm la o distanțare a codului civil de cel religios. Se ajunge chiar ca în codul civil să existe legi care se opun legilor din codul religios.

Astfel, omul zilelor noastre ajunge de se căsătorește în cadrul familiei, între rude, așa cum Dumnezeu a poruncit să nu facem.

Omul zilelor noastre ajunge să legifereze căsătoria dintre bărbat și bărbat și căsătoria dintre femeie și femeie – păcat pentru care Dumnezeu a coborât Foc din Cer și a ars șapte cetăți păcătoase în care se făcea acest păcat: Sodoma, Gomora, Adma, Teboim și încă trei cetăți.

Vedem dar, că omul acestui sfârșit de mileniu (se referă la anii '90, când părintele Ilarion a dictat aceste cuvinte de învățătură – n.a.) a pervertit Legile drepte, date de CREATOR. Respectarea acestor Legi și starea de ascultare a Poruncilor înțelepte date de Dumnezeu au ajuns să nu mai fie pe plac omului de astăzi. Omul zilelor noastre a alergat după aparenta libertate, pe care i-o făgăduiește satana. Și această libertate, pe care o dă satana, îl face pe om liber să se desfrâneze, adică să trăiască în concubinaj, îl face liber să fie necuviincios în limbaj, comportament, vestimentație, să practice sodomia, liber să se pervertească și să părăsească tot ce este drept, cinstit și curat. Acestea, toate, aduc iadul pe pământ. Te întâlnești cu fapte satanice la tot pasul.

În zilele noastre asistăm la o inversare a valorilor morale. Este imoral să intri neprihănit în căsătorie, să păstrezi căsătoria curată și patul nespurcat, este imoral

să fii blând, împăciuitor, iertător, este imoral să fii cinstit. Dacă toată lumea fură, iar tu nu furi, devii un tip incomod pentru ceilalți. Este imoral să nu iei mită, de vreme ce toată lumea ia. Dacă tu refuzi, ești ciudat și te excluzi singur din societate.

Omul zilelor noastre nu este rob al lui Dumnezeu, dar a devenit rob al satanei. Iar satana, pentru aceste mici libertăți, îi cere un preț foarte mare; **omul se chinuiește în viața pământească și în veșnicie.**

Urmarea Poruncilor, adică a Legilor desăvârșite, date de Dumnezeu, nu este ușoară, însă îi aduce omului un maximum de bine în viața pământească și îi aduce Viața Veșnică. Pentru omul care urmează fidel Poruncile lui Dumnezeu, Raiul începe încă de aici, din viața pământească.

Pentru robul lui Dumnezeu, Cuvântul Mântuitorului - "Pace vouă, Pacea Mea dau vouă..." - acest Cuvânt este o realitate trăită. Acest om cunoaște această PACE. Ea îi umple viața și sufletul său se odihnește în această PACE, deși în jurul său, aici pe pământ, mulți oameni au iadul.

Mântuitorul zice: "Veniți la Mine și veți vedea, că jugul Meu este ușor și povara Mea este ușoară." (Evanghelia Matei, Cap. 11/28, 29). Și mai zice: "Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu, decât prin Mine." (Evanghelia Ioan, Cap. 14/6).

Deci, singura cale de mântuire a sufletului este în Biserica întemeiată de Iisus Hristos. În afara Bisericii Sale nu este mântuire.

II.8. Sfânta Taină a Preoției

La Ierusalim, de două mii de ani, Mântuitorul Dumnezeu arată la Paștele Ortodox, din fiecare an, că aceasta este Biserica pe care a întemeiat-o prin Sfinții Săi Apostoli. **Venirea Luminii din Cer la Învierea din fiecare an, numai la Paștele Ortodox arată că aceasta este Biserica Sa.**

Preoția Vechiului Testament era pentru un singur popor. Preoția Mântuitorului Iisus Hristos este pentru toate neamurile: "După aceea m-am uitat și iată, mulțime multă (la Judecata Universală), pe care nimeni nu putea să o numere, din tot neamul și semințiile și popoarele și limbile, stând înaintea TRONULUI și înaintea Mielului, îmbrăcată în veșminte albe și având în mână ramuri de finic." (Apocalipsa, Cap. 7/94). "Aceștia sunt cei care vin din strâmtorarea cea mare și și-au spălat veșmintele lor și le-au făcut albe în sângele Mielului." (Apocalipsa, Cap. 7/14).

"Cei care vin din strâmtorarea cea mare" sunt cei care în viața pământească au suferit pentru credință sau au renunțat la plăcerile lumești pentru credință. Cei care au propovăduit credința, îndurând lipsuri materiale, batjocură, prigoniri, chinuri și chiar moarte. Cei care au îndurat încercările grele din viața pământească precum boli, căsnicii grele sau alte suferințe și și-au dus Crucea vieții pămân-

tești cu răbdare, mulțumind lui Dumnezeu și pentru cele rele și pentru cele bune.

"Cei care și-au albit veșmintele" sunt cei care s-au întors de la păcat și s-au curățit prin Spovedanie cu Pocăință, plus Împărtășanie.

Primii Preoți ai Bisericii Ortodoxe au fost Apostolii, care au primit Poruncă de la Mântuitorul: "Mergând, învățați toate neamurile, Botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh", (Evanghelia Matei, Cap. 28/18, 19), adică Botezându-le în numele Sfintei Treimi. Deci, prin Botezul Poruncit de Mântuitorul, omul devine fiu al Bisericii, devine fiu al Împărăției.

Puterea Sfințitoare au primit-o de la Mântuitorul Dumnezeu: "Luați Duh Sfânt..." (Evanghelia Ioan, Cap. 20/22).

Mântuitorul zice: "Cel ce ascultă de voi, pe Mine Mă ascultă, cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă." (Evanghelia Luca, Cap. 10/16).

Citind Noul Testament, aflăm că de la început au existat cele trei trepte ale Preoției: Episcop, Preot, Diacon.

1. Episcopi din vremea Sfinților Apostoli au fost Timotei și Tit. Sfântul Apostol Pavel zice: "Pentru aceasta te-am lăsat în Creta, ca să îndreptezi cele ce mai lipsesc și să așezi Preoți prin cetăți, precum ți-am rânduit." (Tit, Cap. 1/5).

2. Deci, Preoții erau Hirotoniți și așezați în fiecare cetate. (Faptele Apostolilor, Cap. 14/23).

3. Diaconii, în Noul Testament, erau Hirotoniți ca și Preoții, prin punerea mâinilor Apostolilor sau a Episcopilor: “Și au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, pe Filip și pe Prohor și pe Nicanor și pe Timon și pe Parmena și pe Nicolae, prozelit din Antiohia, și, rugându-se (lui Dumnezeu), și-au pus mâinile peste ei.” (Faptele Apostolilor, Cap. 6/5). Deci, Mântuitorul Dumnezeu a dat acest Har al Preoției numai Sfinților Apostoli, iar ei au transmis acest Har urmașilor lor, prin Hirotonirea de către : Episcopi, Preoți, Diaconi.

Preoți sunt numai cei Hirotoniți prin punerea mâinilor Arhiereului sau ale Episcopului Bisericii întemeiate de Mântuitorul Dumnezeu. Aceștia primesc Harul Preoției și sunt “iconomi ai Tainelor lui Dumnezeu” (1. Corinteni, Cap. 4/1).

În Apocalipsă se vorbește despre Biserica Cerească: “Și avea zid mare și înalt și avea douăsprezece porți, doisprezece Îngeri și nume scrise deasupra, care sunt numele celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel.” (Apocalipsa, Cap. 21/12).

“Iar zidul Cetății avea douăsprezece pietre de temelie și în ele douăsprezece nume, ale celor doisprezece Apostoli ai Mielului.” (Apocalipsa, Cap. 21/14).

Deci, pe cei doisprezece Patriarhi se sprijină Biserica Vechiului Testament, iar pe cei doisprezece Apostoli se sprijină Biserica Noului Testament.

În Biserica Noului Testament Hirotonirea are trei trepte: Episcop, Preot, Diacon.

Episcopul – poate săvârși toate Tainele. El are putere de a Hirotoni, Preoți și Diaconi. El conduce Biserica locală dintr-o eparhie. Pentru Hirotonirea unui Episcop vin trei-patru Episcopi și își pun mâinile pentru transmiterea Harului. Primii Episcopi au fost Hirotoniți de către Sfinții Apostoli.

Preotul – slujește într-o Biserică parohială. El poate săvârși toate Tainele, mai puțin Taina Hirotonirii de Preoți.

Diaconul – ajută pe Episcop și pe Preot la slujbele Divine, fără a avea căderea să săvârșească vreo Taină.

Mântuitorul zice Apostolilor Săi: “Să (vă) spălați picioarele unii altora” (Evanghelia Ioan, Cap. 13/14). Deci, Preoții se curățesc prin Taina Spovedaniei cu Pocăință, făcută pentru păcat. Ei se Spovedesc și primesc iertare de păcate tot de la un Preot. Cu alte cuvinte, albirea hainelor, curățirea, și la Preoți se face numai prin Spovedanie cu Pocăință, prin împlinirea Canonului dat de Preotul Duhovnic pentru iertarea păcatelor spovedite și întoarcerea de la păcat. Altă cale de curățire nu există.

Altfel spus, nimeni nu se poate face pe sine Preot, nimeni nu se poate face pe sine învățător al Cuvântului lui Dumnezeu. Numai Biserica întemeiată de Hristos, prin Preoții ei, a primit, de la Dumnezeu, Misiunea aceasta. Sfântul Apostol Petru zice: “Nici o proorocie a Scripturii (Bibliei) nu se tâlcuiește după socotința fiecăruia.” (2. Petru, Cap. 1/20). Biblia nu poate fi interpretată sau explicată decât de Preoții Bisericii.

Misiunea dată de Dumnezeu Preoților:

a) **Preoții au misiunea de învățători**, deci de a explica și interpreta Sfânta Scriptură (Biblia).

b) **Preoții au misiunea de săvârșitori ai Celor Șapte Sfinte Taine.**

c) **Preoții au misiunea de Jertfitori**, adică de a săvârși Sfânta Liturghie la Jertfelnic (Sfânta Masă din Altar).

Capul Bisericii Cerești și Pământești este Iisus Hristos.

Biserica Pământească este formată din Preoți și mireni.

Preoții sunt capul Bisericii Pământești, ai Bisericii văzute.

Laicii sau mireni sunt trupul Bisericii Pământești.

Preoții și mireni formează, pe pământ, Biserica luptătoare. Ei se opun lucrărilor diavolilor.

Preoții și mireni, care în viața pământească și-au albit Hainele, formează, în Ceruri, la sfârșitul vieții pământești, Biserica biruitoare sau Împărăția Cerurilor sau Ierusalimul cel de Sus.

Biserica Cerească și Biserica Pământească formează o singură Biserică, iar capul ei este Mântuitorul Dumnezeu.

Cea mai înaltă autoritate în Biserica văzută, Pământească, o are adunarea Episcopilor, care se numește Sinod sau Sobor. Sinodul hotărăște cele convenite pentru bunul

mers al Bisericii, iar hotărârile luate sunt ținute și îndeplinite de fiecare ierarh în parte, în eparhia păstorită de el.

Dacă la Sinodul Episcopilor iau parte Episcopi din toată lumea creștină, adică din toate țările, acel Sinod sau Sobor se numește "a toată lumea" sau Ecumenic.

În primele opt secole ale creștinismului, când toată creștinătatea era una (nu apăruseră sectele) și exista o singură Biserică, cea întemeiată de Hristos, s-au ținut șapte Sinoade Ecumenice, ale căror hotărâri trebuie ținute, respectate și împlinite de întreaga Biserică din zilele noastre. Bisericele naționale, precum Biserica Ortodoxă Română, Biserica Rusă, Biserica Greacă etc, își au fiecare Sinodul propriu local, care conduce, ținând seama de cele statornice la Sinoadele Ecumenice.

Sinoadele Ecumenice iau hotărâri și conduc Biserica, sub călăuzirea Duhului Sfânt.

Un singur Preot ar putea greși. Sinoadele Ecumenice nu pot greși.

Deci, Biserica este condusă de Mântuitorul Dumnezeu, El o conduce Dumnezeiește prin Duhul Sfânt. De aceea, Sfânta Biserică este infailibilă, adică nu poate greși.

II.9. Însușirile Bisericii

Biserica este UNA, SFÂNTĂ, SOBORNICEASCĂ și APOSTOLEASCĂ.

1. Biserica este UNA:

a) Unul este Capul și întemeietorul ei, Mântuitorul Iisus Hristos.

b) Una este credința adusă de Evanghelia Sa.

c) Una este Biserica întemeiată prin Sfinții Săi Apostoli.

d) Unul este Duhul Sfânt, Care o însufletește și o sfințește. Mântuitorul a întemeiat o singură Biserică. Diferențele Bisericii Ortodoxe naționale sunt numai membre egale ale unicului trup al Bisericii Creștine.

2. Biserica este SFÂNTĂ, pentru că Sfânt este Întemeietorul ei și Capul ei, Domnul Iisus Hristos, Care o conduce și o sfințește neîncetat. Sfințenia Bisericii nu se poate păta sau știrbi, prin nimic. Chiar dacă membrii ei păcătuiesc adeseori, Duhul Sfânt îi sfințește continuu prin Tainele lăsate de Mântuitorul Dumnezeu, ei conlucrând prin pocăință și prin îndreptarea, cu voință, pe calea cea bună.

3. Biserica este SOBORNICEASCĂ, are menirea să cuprindă toți oamenii din întreaga lume, din toate locurile și din toate timpurile. Adică, prin jertfa Mântuitorului Iisus Hristos, își pot mântui sufletul oamenii de pe întreg pământul.

4. Biserica este APOSTOLEASCĂ, pentru că ea a fost întemeiată "pe temelia Apostolilor și a Proorocilor" (Efeseni, Cap. 2/20). Ea a fost organizată și răspândită în lume prin Sfinții Apostoli, care au primit Poruncă de la Mântuitorul pentru aceasta și păstrează legătura Harului neîntreruptă de la Sfinții Apostoli și până astăzi și o va

păstra până la sfârșitul veacurilor, adică până la Sfârșitul Lumii.

Așa cum a făgăduit Mântuitorul: "Nici porțile iadului (adică tot iadul) nu o vor birui." (Evanghelia Matei, Cap. 16/18).

Biserica este Apostolească, deoarece ierarhia ei vine în succesiune neîntreruptă de la Sfinții Apostoli.

Biserica Ortodoxă păstrează neschimbate și fără nici o abatere, învățătura și rânduielile Mântuitorului Dumnezeu, așa cum le-au predicat Sfinții Apostoli și așa cum le-au statornicit cele șapte Sinoade Ecumenice, din primele opt secole de existență a Bisericii.

Cei care se rup de Biserica întemeiată de Mântuitorul Dumnezeu nu-și pot mântui sufletul. În afara Bisericii nu există mântuire.

II.10. Venerarea Sfintei Cruci

- Sfânta Cruce este Altarul pe care Iisus Hristos S-a adus, pe Sine, jertfă pentru mântuirea noastră, a tuturor.
- Pentru creștini, Crucea este semnul biruinței binelui asupra răului.
- Pentru creștini, Crucea este semnul care îi apără de vrăjmașul diavol: "Doamne, armă asupra diavolilor, Crucea Ta ne-ai dat nouă..."

Cum ne închinăm?

Închinându-ne Preasfintei Treimi, creștinul face semnul Sfintei Cruci. Ne închinăm Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, adică Treimii Celei de o Ființă și Nedespărțite.

Ne închinăm, făcând ADEVĂRATA CRUCE, adică făcând corect semnul Sfintei Cruci. Crucea se face cu mâna dreaptă. Se unesc primele trei degete la un loc, ceea ce închipuie unirea de nedespărțit a Sfintei Treimi, Căreia ne închinăm. Iar ultimele două degete sunt îndoite în palmă, ceea ce închipuie pe Adam și Eva îngenuncheați, cerând milă și iertare de la Dumnezeu.

Se duce mâna la frunte și ne închinăm Tatălui.

Se duce mâna la pânțe și ne închinăm Fiului.

Se duce mâna la umărul drept și la umărul stâng și ne închinăm Duhului Sfânt.

ADEVĂRATA CRUCE îi lovește pe demoni, ne apără de diavoli și îi alungă, este biruitoare asupra vrăjmașului.

Cui ne închinăm ?

Ne închinăm lui Dumnezeu, adică Preasfintei Treimi, așa cum S-a făcut cunoscut oamenilor și așa cum Îl cunoaștem când citim Biblia.

Dumnezeu este CREATORUL. Prin puterea Sa s-au creat toate.

Dumnezeu este ATOȚIITOR. Prin puterea Sa s-au făcut toate și există toate.

Dumnezeu este ATOTȘTIUTOR. Cunoaște tot ce se întâmplă în universul creat, în lumea văzută și nevăzută.

Dumnezeu este ATOTPUTERNIC. Conduce universul creat, prin Puterea Sa.

Dumnezeu este OMNIPREZENT. Este prezent în toți și în toate.

DUMNEZEU cuprinde toată Bunătatea, tot Adevărul, toată Dreptatea, toată Mila, toată Blândețea, toată Cumpătarea, toată Înțelepciunea, toată Priceperea, toată Sfințenia și Neprihănirea.

Dumnezeu este IUBIRE, PACE, ORDINE, DESĂVÂRȘIRE și BUCURIE nesfârșită.

Dumnezeu este iertător, dar este și DREPTUL JUDECĂTOR.

a) Ne închinăm la Dumnezeu Tatăl, Atotștiitorul, Făcătorul Cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute. Specificul Tatălui este nenașterea, a existat din veșnicie. Atât de mult a iubit lumea Dumnezeu Tatăl, încât a dat pe Unicul Său Fiu să Se jerfească pentru noi.

b) Ne închinăm la Dumnezeu Fiul, Care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toți vecii, adică a existat din totdeauna ca Unic Fiu al Tatălui. El este Dumnezeu Adevărat, din Dumnezeu Adevărat. Specificul Fiului este nașterea. Atât de mult a iubit Dumnezeu Fiul lumea, încât Dumnezeu fiind, a luat chip de om și chip de rob (al lui Dumnezeu) și S-a jertfit de bună voie pentru mântuirea noastră.

c) Ne închinăm la Dumnezeu Duhul Sfânt, Care de la Tatăl porcede, prin Care se Sfințesc și se Fac toate Lucrările Dumnezeiești. Specificul Duhului Sfânt este că provine din Tatăl.

Nu sunt trei Dumnezei. Este un singur Dumnezeu, Care Se înfățișează, Se prezintă sau Se face cunoscut în trei Persoane Dumnezeiești distincte, dar nedespărțite în conlucrare și iubire veșnică.

Deci, ne închinăm Treimii Celei de O Ființă și Nedespărțite, așa cum ne învață Sfânta Biserică în rugăciunea Crezul, care a fost definitivată și întregită cu ultimele cinci articole în anul 381, la al II-lea Sinod Ecumenic de la Constantinopol, la care au luat parte 150 de Sfinți Părinți ai Sfintei Biserici.

II.11. Despre cinstirea Icoanelor

Creștinii nu se închină materialului din care este făcută Icoana. Ei se închină și venerază persoanele pe care aceasta le înfățișează. Icoanele, pentru noi, sunt doar mijlocul prin care ne putem înălța mintea mai ușor la Sfinți, la Îngeri, la Maica Domnului, la Dumnezeu.

Icoanele care se află în Biserică reprezintă Biblia pictată în imagini. Închinarea la icoane se numește venerare și a fost întărită de către Sinodul VII Ecumenic, ținut la Nicea în anul 787.

II.12. De câte feluri este Preoția ?

Preoția este de trei feluri:

1) Preoția generală sau universală.

a) În Vechiul Testament, vedem că Dumnezeu a ales dintre toate neamurile o seminție, o familie, căreia i-a pus legi de conduită și i-a recomandat să trăiască în sfințenie. Iată ce spune Dumnezeu despre Preoția generală, a poporului ales: “De veți asculta glasul Meu și veți păzi legământul Meu, dintre toate neamurile Îmi veți fi popor ales, că al Meu este tot pământul. Îmi veți fi Împărăție Preotească, Neam Sfânt.” (Ieșire, Cap. 19/5,6).

Și mai zice: “Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru, Sfințiți-vă și veți fi Sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeul vostru, Sfânt sunt.” (Levitic, Cap. 11/44).

În Biserica Noului Testament, adică în Biserica Ortodoxă, prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir, adică prin Sfânta Taină a Mirungerii, pe care o primește pruncul imediat după Sfânta Taină a Botezului, el devine Uns al Domnului. Unșii Domnului sunt “Preoție Împărătească” (1. Petru, Cap 2/9). Adică, sunt Sfinți ai lui Dumnezeu, dacă în viața pământească vor stăruia să trăiască în curățenie, în sfințenie, împlinind toate cele cerute de Dumnezeu.

Ca să nu pierdem, prin căderile în păcat, starea de Unși ai Domnului, ne curățim neîncetat prin Sfânta Taină a Spovedaniei și prin Sfânta Taină a Împărtășaniei. Deci, Preoția generală, a întregului popor, este aceea pe care o primește fiecare prunc Botezat în numele Sfintei Treimi, dar care se menține numai trăind în Sfințenie. Preoția generală o au mirenii, cu viață lumească. Ei trăiesc în sfințenie, așa cum cere Dumnezeu. Se cunună, apoi fac toți copiii pe care îi dă Dumnezeu; nu îi omoară cu avorturile. Au fii și fiice, pe care îi cresc așa cum spune Sfânta Biserică. Ei, trăind așa, tot o slujire Dumnezeiască împlinesc: "Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul." Ei fac fapte bune, plăcute lui Dumnezeu, țin în întregime cele patru Posturi din an, în care se Spovedesc și se Împărtășesc, postesc Lunea, Miercurea și Vinerea și nu lipsesc de la Sfânta Liturghie în toate sărbătorile.

2) Preoția specială, cu cele trei trepte: Episcop, Preot, Diacon.

Alegerea pentru Preoția specială o face Dumnezeu.

În Vechiul Testament, Dumnezeu a chemat la slujirea aceasta, Preoțească, pe Aaron și pe fiii lui.

În Biserica Noului Testament, Preoția specială o primesc, potrivit chemării Lui Dumnezeu, numai cei Hirotoniți în timpul Sfintei Liturghii, prin punerea mâinilor Arhiereului, când primesc Sfânta Taină a Preoției, prin care li se dă Har (Putere) de la Dumnezeu, pentru a face slujirea aceasta specială și atât de grea.

3) Călugărirea.

O consacrare mai înaltă a slujirii lui Dumnezeu o au Călugării și Călugărițele. La această slujire vin numai cei care au fost chemați de Dumnezeu. Această treaptă necesită renunțarea totală la plăcerile lumești, la bunuri, la averi pământești, necesită tăierea oricărei voințe personale sau a oricărei pofte. Impune ascultare desăvârșită față de Sfânta Biserică și față de conducătorul spiritual. Este o viață de renunțare la orice plăcere pământească. Este o viață de post, cu foarte multe zile de post negru și rugăciune neîncetată. Călugărul nu cunoaște băuturile alcoolice sau mâncarea cu carne. A renunțat la rudele sale trupești: mamă, tată, frați, surori.

Munca fizică, adică ascultarea, făcută pentru întreținerea obștei Mănăstirești, este făcută, însoțită de rugăciune neîncetată.

Călugărul este Înger în trup. El nu trebuie să cadă la păcat, nici cu trupul, nici cu gândul. Cine nu poate urma calea aceasta, aspră și grea, să rămână mai bine în viața lumească.

Dacă ai depus Jurământul și apoi, din neputință, ajungi să-l încalci sau căzând la păcat ajungi să părăsești călugăria, această lepădare și călcare a făgăduinței pe care ai dat-o lui Dumnezeu este un păcat foarte greu.

Izolarea de lume pentru a te ocupa de rugăciune și post, deci asceza, exista și în Biserica Vechiului Testament. Izolarea crea o mai bună comunicare cu Dumnezeu.

II.13. Călătoria sufletului

Omului i se deschid ochii, când i se apropie sfârșitul și **vede lumea nevăzută care se află în jurul nostru**. Vede Îngerii care se luptă cu diavolii, căci în jurul lui se află draci, câte păcate a făcut și atâția Îngeri, câte fapte bune a făcut.

Dacă nu s-a îngrijit în viață să se Spovedească și să se Împărtășească, el are toată povara păcatelor. Și pentru fiecare păcat, stă pe om un diavol. Acesta vede venind asupra sa mulțime de diavoli, unul mai hidos decât altul. Și omul este înfricoșat, se zbate în pat, ar vorbi dacă ar putea, dar i s-a legat limba. Acum, nu mai poate vorbi. Cei care reușesc să vorbească cer să vină Preotul, ca să se Spovedească. Unii se aruncă din patul de suferință de frica diavolilor, alții îți zic “uite, iese dracul de sub pernă, uite vine peste mine”; și se zbate și se învârtește în pat și aruncă lucrurile și este asaltat de diavoli din toate părțile.

Cei din familie văd toată neliniștea și spaima, dar ei nu văd ceea ce vede cel care este pe moarte.

Ca să-l ajute, rudele cheamă Preotul pentru a-i citi rugăciuni, iar de poate vorbi, face Spovedanie și face Împărtășanie și se liniștește. Face Maslu pentru iertare de păcate. După Maslu, chinurile se mai ușurează. La cei cu păcate grele, se face săptămânal Maslu. Se pot face până la nouă Masluri. Unii, care au trăit toată viața fără Cununie,

cer pe patul de moarte ca să-i cunune Preotul cu soțul/soția. Și le face Preotul slujba Sfintei Cununii acum, pe patul de moarte. Vine cu Cununiile acasă și îi cunună, dacă muribundul mai poate vorbi. Dacă nu mai poate vorbi, nu se mai poate face Cununia.

Cel care toată viața a trăit cu dreptate, împlinind cele plăcute lui Dumnezeu și s-a Spovedit și Împărtășit în toate Posturile rânduite de Sfânta Biserică, va fi luptat **spre sfârșitul vieții de către diavoli, ca să-l prăbușească măcar în ultimul moment**.

1. Diavolii caută să-ți arate păcatele făcute în viață, cât munții, ca să te ducă la deznădejde și să gândești că nu te poți mântui. Tu să zici: -Prin Spovedania făcută și prin Canonul împlinit, prin Sfânta Împărtășanie primită, prin mila lui Dumnezeu, păcatele mele cele multe au fost iertate.

2. Îți aduce satana suferințe trupești ca să te facă să deznădăjduiești și să-L hulești pe Dumnezeu. Tu să zici: - Doamne, pentru păcatele mele pătimesc eu aceasta.

3. Poate îți aduce în minte gânduri de mândrie: -Uite ce fapte bune am făcut și ce posturi am ținut și ce multe rugăciuni am făcut... Tu să zici: -Toată viața m-am străduit să fac cele plăcute lui Dumnezeu, dar nu am împlinit decât puține și chiar și acelea împlinite nu sunt desăvârșite. Nădăjduiesc însă la mila lui Dumnezeu, că va privi cu îndurare la mine, nevrednicul.

Unul dintre Sfinți, pe care îl luptau dracii spre sfârșitul vieții, și-i ziceau dracii: “ne-ai biruit pe noi”, el le

răspundea: "nu v-am biruit". Când a murit și trecea prin Vămi, către Tronul Dumnezeiesc, le-a zis: - Acum v-a biruit Hristos, cu puterea Sa. Deci, omul nu este sigur de biruință asupra satanei, decât după ce a murit. Cât timp este în viață, el poate să cadă, dar are grijă să se ridice.

Din clipa când moare și până când trupul este înmormântat, iată cum petrece sufletul **cele trei zile**:

O zi: Sufletul, când a ieșit din trup stă 24 de ore la capul celui mort, stă în picioare și privește trupul din care a ieșit; vede și aude ce vorbesc rudele rămase în viață.

Oricât de păcătos ar fi un om, până la Judecată, sufletul este strălucitor ca un Înger, este luminos, are chipul slavei celei dintâi. Este frumos și tânăr, chiar dacă cel mort este om în vârstă.

Numai după Judecata Preliminară, care are loc în a patruzecia zi de la moarte, dacă este păcătos, se va întoneca și devine asemenea îngerilor celor căzuți, care au devenit diavoli.

Îngerii cei căzuți, peste Haina albă a strălucirii, au îmbrăcat haina neagră, a întunericii.

O zi: Apoi, timp de 24 de ore, Îngerul Păzitor înconjoară cu el, peste tot, pe unde a călătorit în viața pământească și îi arată faptele făcute în viață. Aici ai băut și te-ai certat și ai înjurat, aici ai furat, aici cuvinte de rușine ai spus, aici ai vorbit de rău pe altul, aici ai fost la ghicitoare, aici ai făcut milostenie, aici ai fost la Liturghie, aici ai făcut Parastas pentru cei morți ai tăi, ca să-i scoți din iad, aici ai cheltuit salariul pe jocuri de noroc, aici ai

făcut rugăciune, aici ai miluit un sărman, aici ai fost la o vrăjitoare și i-ai cerut să-ți lucreze vrăji, aici ți-ai cumpărat podoabe și tot felul de zorzoane cu care te-ai împodobit, aici ai venit martor mincinos, aici ai apăsă la serviciu viața salariaților și i-ai pus să muncească peste putere, aici ai ajutat o bătrână să-și sape grădina, aici ai mutat gardul și te-ai întins în pământul vecinului, aici ai cumpărat lumânări și tămâie și le-ai aprins și te-ai rugat la Dumnezeu, aici ai bătut un cumnat pentru avere, aici cu o femeie te-ai întâlnit și ai curvit etc.

Acestea se perindă cu mare viteză, pentru că merg mai repede decât gândul și-ți arată cu cine ai vorbit și cine mai era de față, când ai făcut fapta. Îți arată și cu ce haine erai îmbrăcat.

O zi: A treia zi, sufletul trebuie să plece la Tronul Dumnezeiesc, ca să se închine lui Dumnezeu, adică Sfintei Treimi.

Pentru această călătorie, Îngerul Păzitor primește din Cer încă șase Îngeri, care împreună cu Îngerul Păzitor însoțesc acel suflet până la Tronul Dumnezeiesc. În această călătorie, sufletul trece prin douăzecișipatru de Vămi și la fiecare Vamă, diavoli îi arată în scris tot ce a făcut omul în viață. Îi arată nu numai faptele, îi arată și gândurile pe care le-a avut. Dacă în gândul tău ai dorit răul altuia, aceasta este fapta vrăjitorilor.

La fiecare Vamă, diavoli se reped ca să smulgă acel suflet dintre Îngeri, să-l ia cu ei și să-l chinuiască. De spaimă, sufletul se ascunde sub aripile Îngerului Păzitor.

Dar Îngerii de escortă îl apără, zicând: -Da, adevărat, a păcătuit, dar nu voi sunteți judecătorii. Noi trebuie să ducem sufletul acesta la Dreptul Judecător. Și așa trec prin cele douăzecișipatru de Vămi, care se află sub cerul acesta pământesc, după care începe Cerul Dumnezeiesc.

De unde începe Cerul Dumnezeiesc, drumul este luminos și este străjuit de Îngeri care cântă și dau slavă lui Dumnezeu: "Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi." ; "Slavă întru Cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire (înțelegere, armonie)." ; "Lăudați pe Domnul că este bun, că în veac este mila Lui. Aliluia!"; "Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!".

Când ajungi la Tronul Dumnezeiesc, pe care stă Sfânta Treime, sunt de față: Maica Domnului, Sfinții, Îngerii, Heruvimii și Serafimii. Iar pe douăzecișipatru de tronuri stau cei doisprezece Patriarhi ai Vechiului Testament și cei doisprezece Apostoli ai Mielului.

La Tronul Dumnezeiesc, Îngerii, Heruvimii și Serafimii cântă: "Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, pline sunt Cerul și pământul de Slava Sa."

La Tronul Dumnezeiesc, Îngerul Păzitor rămâne lângă acel suflet, la Judecată. Cei șase Îngeri de escortă merg înapoi la Ceata Îngerească din care fac parte.

Îngerul Păzitor va însoți acel suflet în toate locurile în care va fi trimis. După Judecata Particulară, Îngerul Păzitor nu se desparte de acel suflet. Este trimis în Rai sau

merge în iad cu acel suflet și îl însoțește până la Judecata Universală, Judecata cea de apoi, adică Ultima.

Dacă sufletul va fi trimis în iad, Îngerul Păzitor îi aduce acolo toate pomenile, cu lumânare aprinsă, pe care le fac rudele de pe pământ pentru ușurarea situației acelui suflet.

Deci, a ieșit sufletul din trup și petrece aici, pe pământ, trei zile, iar în ziua a treia merge la Tronul Dumnezeiesc, ca să se închine înaintea Sfintei Treimi. De aceea, în a treia zi de la moarte, ziua când are loc înmormântarea trupului, rudele fac pomană mare, parastas și Preotul face Slujba de Înmormântare, care este cea mai puternică slujbă ce se face pentru iertarea și dezlegarea de păcate a celui mort. Cei din familie, prietenii, cunoștințele se roagă, împreună cu Preotul, pentru iertarea păcatelor acelui suflet. Rugăciunile acestea, lumânările aprinse, tămâia, milostenia, pomana făcută de cei de pe pământ pentru acel suflet ajung, ca jertfă, înaintea lui Dumnezeu.

Acum, în a treia zi, sufletul, fiind în fața Dreptului Judecător, a Mântuitorului Iisus Hristos, este întrebat despre toate faptele făcute în viață și despre gândurile avute. Ți se arată și cele bune ale tale și cele rele, despre banii pe care i-ai cheltuit în viață... I-ai cheltuit pe lucruri trupești, ca să-ți îplinești niște poftă păcătoase ca lux, bijuterii, petreceri, beții, desfrâu? I-ai cheltuit pentru cele sufelești, precum milostenie, Liturghii, Parastase pentru cei morți ai tăi, ca să-i scoți din iad? I-ai cheltuit pe lumânări, tămâie, Icoane sfinte, zidirea de Biserici?

După ce l-a cercetat, Dumnezeu Poruncește: “Du-
ceți sufletul acesta șase zile în Rai”. Și sufletul este trimis
cu Îngerul Păzitor ca să viziteze toate lăcașurile Dumneze-
iești, unde locuiesc sufletele celor Fericiți și ale celor
Mântuiți, care pe pământ s-au străduit pentru a dobândi
aceasta. Acum sufletul vede Sânul lui Avraam – Raiul, cu
cetele Patriarhilor, ale Proorocilor, ale Sfinților, ceata
Apostolilor, a Ucenicilor, ceata Ierarhilor, cetele Cuvio-
șilor, cetele Mucenicilor care și-au dat viața pentru a
mărturisi credința în Hristos. Vede cetele Fericiților: cei
blânzi, cei curați cu inima, făcătorii de pace, cei care s-au
jertfit pentru stabilirea adevărului și a dreptății. Se întâl-
nește cu strămoșii, cu rudele, cu prietenii care au murit mai
de demult și se bucură că îi regăsește.

Lăcașurile Cerești sunt vizitate nu numai de cei care
se mântuiesc, ci și de cei care se vor osândi pentru păcatele
lor, la muncile iadului. Aceștia, la chinurile iadului vor
adăuga și suferința că au văzut Lăcașurile Cerești ale celor
Sfinți, care au ascultat și au împlinit în viața pământească
Poruncile lui Dumnezeu.

Văzând frumusețile și fericirea din Rai, sufletul îl
roagă pe Îngerul Păzitor ca să îl lase acolo, în această feri-
cire.

Dar Îngerul îi răspunde: -Nu eu, ci Dreptul Jude-
cător Iisus Hristos judecă și trimite sufletele, pe unele la
fericire, în Rai, iar pe altele la chin veșnic, în iad. Fiecare
merge în locul pentru care s-a străduit în viața pământeas-
că.

În ziua a noua de la moarte, deci în a șasea zi de
la Însmormântare, după ce a văzut Raiul, **sufletul vine a
doua oară la Tronul Dumnezeiesc** și se închină înaintea
Sfintei Treimi. Aici, este cercetat a doua oară. De aceea,
rudele, pe pământ, fac pomană mare în a noua zi, ca jertfă
înaintea lui Dumnezeu, pentru a ușura situația acelui suflet
prin milostenie și prin rugăciunile făcute de Preot.

Acum, Dumnezeu poruncește: -Du acest suflet să
vadă iadul.

Drumul către iad este înfricoșător și întunecos.
Acum, sufletul, însoțit de Înger, este trimis să viziteze
iadul, cu toate locașurile lui de chinuire. Vizitarea iadului
durează treizeci de zile, atât pentru sufletele păcătoase, cât
și pentru cele care s-au mântuit. În acest moment, sufletele
doar vizitează, nu se muncesc (chinuiesc), nu se ard de
dogoarea iadului. Puterea lui Dumnezeu le ferește neatinse
de foc și de feluritele suferințe din iad. Îngerul Păzitor
luminează ca un far, spre fiecare loc de suferință. Fără
această lumină, sufletul nu ar putea să vadă nimic, pentru
că este întuneric.

Cei munciți în iad stau în întuneric și nu au nici
mângâierea de a se vedea unii pe alții. Fiecare se chinu-
iește în singurătate.

În iad, sufletul vede dintre strămoșii săi și dintre
rudele sale și prietenii, care au murit mai de mult și au
ajuns în acest loc de suferință. Și, văzându-i în chinuri,
sufletul se întristează.

După vizitarea, timp de treizeci de zile a iadului, sufletul se întoarce înapoi la Tronul Dumnezeiesc și în a patruzecia zi de la moarte, sufletul este cercetat a treia oară. Acum este cea mai importantă zi pentru acel suflet. Aceasta este Judecata Preliminară, acum Dreptul Judecător, Mântuitorul Iisus Hristos, hotărăște unde va merge acel suflet: în Rai sau în iad.

Deci: trei zile – Însmormântarea, plus șase zile în Rai, plus treizeci de zile în iad = treizecișinouă de zile. În a patruzecia zi, rudele de pe pământ fac Pomană mare, Parastas și Milostenie și Preotul face rugăciuni, pentru a ușura situația celui suflet.

Pomana de patruzeci de zile se face cu două-trei zile înainte de a patruzecia zi sau măcar cu o zi înainte, ca să ajungă la Dumnezeu jertfa, înainte de această Judecată.

Pentru sufletul celui mort, rudele au plătit Liturghie Morți în Mănăstire, în care se face zilnic Sfânta Liturghie. Aceasta, ca să fie pomenit zilnic la Sfânta Liturghie, începând din ziua Însmormântării. Plătește pentru patruzeci de zile, cine poate plătește pentru un an.

Dacă cel mort s-a îngrijit în viața pământească și s-a Spovedit și Împărtășit, a făcut Canonul dat pentru păcate, dar au mai rămas anumite fapte pe care nu le-a spus, pentru că nu le-a socotit ca păcate sau anumite păcate a uitat să le spună la Spovedit, prin toate aceste pomeni și rugăciuni și milostenii, la Judecata din a patruzecia zi, pe acel suflet Dumnezeu îl iartă și intră în Împărăția Cerurilor. Îl așează măcar la Cei Drepti, la sud.

Rudele, continuând cu pomenile și pomenirea la Sfânta Liturghie, făcând tot ce a rânduit Sfânta Biserică pentru cei morți, pot muta acel suflet către est, la Cei Sfinți.

Dacă rudele nu au făcut pomenile și slujbele rânduite de Sfânta Biserică, atunci acel suflet, pentru acele păcate nespovedite, merge în iad.

Iese din iad:

a) Când se hotărăsc rudele să-i facă Parastas și cele rânduite pentru morți.

b) Iese din iad prin pomenirea neîncetată pe care o face Sfânta Biserică pentru cei care nu au cine să-i pomenească. Deci, până la Judecata Universală, iese din iad, prin pomenirea Sfintei Biserici.

c) Dacă pomenile făcute de rude sunt întinate și nu ajung înaintea lui Dumnezeu, atunci, acel suflet, nefiind ajutat prin aceste pomeni, merge în iad sau nu poate ieși din iad.

Pomenile sunt întinate:

a) Dacă cei care le-au făcut au furat alimentele, banii. Deci, nu au fost făcute cu bani obținuți prin muncă cinstită.

b) Dacă cei care le-au oferit erau întinați în ziua în care le-au oferit de curvie, de relații soț/soție, de rânduiala femeilor, de lăuzie, de beție, de fumat.

c) Dacă au fost făcute cu părere de rău pentru cheltuială și pentru muncă, dacă s-au făcut cu ceartă, scandal, dacă s-a dat răului și s-a pomenit numele diavolului, pomana merge la satana, nu merge la Dumnezeu.

d) Dacă au fost oferite de cei care trăiesc necununăți, fiindcă trăiesc în curvie, opunându-se Poruncii lui Dumnezeu, pomenile nu sunt primite înaintea lui Dumnezeu; stau pe loc, până când aceștia se cunună.

Dacă un suflet nu s-a străduit în viața pământească, prin curățirea sufletului prin Spovedanie cu Pocăință, plus Împărtășanie, atunci pomenile făcute de rude nu reușesc să acopere mulțimea păcatelor, iar acel suflet va merge în iad. Rudele fac toate pomenile rânduite de Sfânta Biserică: de trei zile, de nouă zile, de trei săptămâni, de patruzeci de zile, de trei luni, de șase luni, de nouă luni, de un an. Apoi, timp de șapte ani, se fac Parastasele rânduite de Sfânta Biserică și se pomenește la Sfânta Liturghie, zilnic, în Mănăstire. În felul acesta, îi scoate treptat din iad și îi aduce măcar la Cei Drepti.

Această străduință continuă pe pământ până la Judecata Universală, care va avea loc la Sfârșitul Lumii. Momentul Sfârșitului Lumii îl cunoaște numai Tatăl Ceresc. După acea Judecată nu se mai poate schimba situația unui suflet, pentru că va fi veșnică, fără sfârșit.

II.14. Despre Viața Veșnică

II.14.1. Despre Învierea morților

La a doua venire a Mântuitorului, cei morți vor învia, ca să se prezinte la Judecata Universală.

Este vorba de învierea trupurilor, nu învierea sufletelor, fiindcă sufletele nu mor, ci sunt nemuritoare.

Moartea este despărțirea sufletului de trup. Atunci când pentru om încetează viața pământească, încetează și viața trupului.

La moarte, sufletul se întoarce la Dumnezeu, Care l-a creat și l-a dat trupului, ca să-și primească răsplata sau pedeapsa pentru faptele sale, iar trupul se risipește în pământul din care a fost luat. (Facere, Cap. 3/19).

Învierea morților este unirea, din nou, a sufletului cu trupul în care a viețuit pe pământ. Dumnezeu are puterea de a realcătui trupurile și le va face iarăși vii, împreunându-le cu sufletele.

După înviere, trupurile nu vor mai fi întocmai cum au fost ele înainte de moarte, ci vor fi trupuri duhovnicești și nemuritoare, asemănătoare trupului Mântuitorului Dumnezeu, după Învierea Sa.

Trupul lui Hristos, după Înviere, era preaslăvit – adică transformat:

- Era nestricăcios și strălucitor ;
- Putea să se facă nevăzut ;
- Putea să intre prin ușile încuiate ;
- Putea să se lase atins și să dispară .

Este trupul înduhovnicit, care nu mai este supus trebuințelor din viața pământească.

Sfântul Apostol Pavel zice: “Se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc.” (1. Corinteni, Cap. 15/44).

La fel se întâmplă cu grăunțele de grâu, grâu aruncat în pământ. Din el iese o plantă nouă, după ce el putrezește. (1. Corinteni, Cap. 15/36).

Dumnezeu, fiind Atotputernic, a putut să facă trupul omului din pământ, tot așa El poate, ca și pe cel risipit în pământ, să-l înnoiască și să-l învieze. Deci, toți cei care au murit vor învia. Iar cei care în vremea Învierii Universale se vor găsi în această viață se vor schimba dintr-o dată, ca și cum ar fi trecut prin moarte, așa încât și trupurile lor se vor face duhovnicești și nemuritoare "ca ale celor înviați" (1. Corinteni, Cap. 15/5-52).

Dumnezeu a lăsat ca omul să nu știe ceasul morții sale și de aceea el trebuie să fie tot timpul pregătit pentru clipa morții.

Dacă am cunoaște dinainte momentul morții, ori ne lenevim și nu ne îngrijim de curățirea noastră, gândind că moartea este departe, ori ne îngrozim la gândul că ea este aproape și mergem să dăm răspuns înaintea Judecătorului. (Evanghelia Marcu, Cap. 13/33-37).

După despărțirea lor de trupurile în care s-au aflat pe pământ, sufletele sunt supuse Judecății Particulare (Evrei, Cap. 9/27), care are loc în a patrulea zi de la moarte.

Judecătorul este Mântuitorul Iisus Hristos, iar la Judecată sunt de față Maica Domnului, Sfinții Apostoli, Sfinții care pe pământ au dus viață curată, sunt de față slujitorii lui Dumnezeu, adică Îngerii, Heruvimii și Serafimii.

Dacă în viața pământească omul s-a străduit să se curățească de păcate prin Spovedanie și Împărtășanie, atunci el este dus în Rai, în unul din Lăcașurile Dumnezeiești.

Dacă în viața pământească nu s-a îngrijit să se curățească de păcate, el este trimis în iad.

Fericirea pe care o au sufletele care merg în Rai și chinurile pe care le îndură sufletele care merg în iad, după această Judecată Particulară, nu sunt depline, nici definitive. Fericirea poate fi mărită, iar chinurile pot fi ușurate prin pomeni, parastase, pomenirea la Sfânta Liturghie, prin rugăciunile și milostenia pe care cei vii le săvârșesc pentru cei morți.

Deci, până la Judecata Universală, situația sufletelor mai poate fi schimbată, dacă cei vii se străduiesc. Cei morți nu pot să facă nimic pentru schimbarea stării în care se află.

Pentru Judecata Universală trupurile vor învia, ca să se refacă unitatea omului creat din trup și suflet și astfel, omul să ia parte în Rai la fericirea veșnică sau în iad la osânda veșnică, deoarece în viața pământească sufletul a săvârșit împreună cu trupul și cele rele și cele bune.

II.14.2. Judecata Universală

Judecata Universală este Judecata cea din urmă, adică Ultima sau Judecata cea de Apoi. Pentru această

Judecată, Domnul Iisus Hristos va veni a doua oară pe pământ, în Dumnezeiască Slavă și Putere, va veni ca Judecător și va judeca lumea, adică va face Ultima Judecată.

La prima Sa venire pe pământ, atunci când a venit ca Mântuitor, a venit în umilință și S-a născut într-un loc sărac, în peștera din Betleem.

La a doua Sa venire, va veni ca Judecător și va fi înconjurat de Mare Slavă. Nu va mai fi El judecat, ci El va Judeca Lumea.

Momentul venirii Sale nu-l cunoaște nimeni. “De ziua și de ceasul acela nimeni nu știe, nici Îngerii din Ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.” (Evanghelia Matei, Cap. 24/36).

În felul acesta, oamenii trebuie să fie pregătiți neîncetat, căci Judecătorul poate sosi în orice clipă.

Totuși, Dumnezeu a descoperit oamenilor semnele premergătoare celei de-a doua veniri:

1) Predicarea Sfintei Evanghelii la toate popoarele. (Evanghelia Matei, Cap. 29/14).

2) Întoarcerea evreilor dintre neamurile între care au fost risipiți, deci întoarcerea evreilor în pământul lor.

3) Întoarcerea evreilor la Creștinism. (Romani, Cap. 21/25, 26).

4) Unirea Bisericilor, “când va fi o turmă și-un păstor.” (Evanghelia Ioan, Cap. 10/16).

5) Arătarea proorocilor mincinoși, care vor propovădui alte credințe și lepădarea multora de credință (Evanghelia Matei Cap. 24/11-27 și 2. Timotei, Cap. 3/1-13).

6) Înmulțirea nenorocirilor în lume, războaie, mișcări sociale, cutremure, inundații, secetă.

7) Apariția unor boli grele, nevindecabile (SIDA): “Te voi lovi cu toată plaga, cea scrisă și nescrisă”, pentru păcate.

8) Degradarea relațiilor umane, ca urmare a lipsei de cinste, a lipsei de milă, a lipsei de bunăcuviință în comportament, în limbaj, în vestimentație, caracteristice fiind necinstea, corupția, imoralitatea.

9) Degradarea relațiilor din interiorul familiei, în fiecare casă este învrăjbire, ură: “Trei contra doi și doi contra unul...”

10) Criza economică care va marca Sfârșitul Lumii.

11) Arătarea lui Anticrist – opusul lui Hristos. Anticrist este om al păcatului (2. Tesaloniceni, Cap. 2/1-13) și dușman neîmpăcat al lui Dumnezeu, dușman pe care Mântuitorul Dumnezeu “îl va ucide cu Suflarea Gurii Sale și îl va nimici cu Strălucirea Venirii Sale.” (2. Tesaloniceni, Cap. 2/8). Suflarea Gurii Sale este Cuvântul Evangheliei.

12) Arătarea pe cer a Sfintei Cruci, semnul Fiului Omului, semn care va fi văzut pe cer și ziua și noaptea (Evanghelia Matei, Cap. 24/30).

13) Învierea morților și transformarea celor vii (1. Corinteni, Cap. 15).

Mântuitorul îi sfătuiește pe Apostolii Săi și pe cei care le vor urma de-a lungul timpurilor să se ferească de amăgitorii ce vor face preziceri false despre Venirea a Doua a Domnului (Evanghelia Matei, Cap. 24/4-8).

Cea de a Doua Venire va fi pe neașteptate, ca fulgerul care se arată la răsărit și luminează până la apus (Evanghelia Matei, Cap. 24/27-30).

Ca urmare a Judecării Universale, are loc despărțirea celor buni de cei răi. Asupra unora și a celorlalți se dă hotărârea definitivă.

Cei buni vor rămâne definitiv în Împărăția lui Dumnezeu, în Împărăția Cerurilor, în Sânul lui Avraam, în Ierusalimul cel de Sus, în Rai, adică în fericirea cea deplină și veșnică.

Dreptii vor străluci ca soarele (Evanghelia Matei, Cap. 13/43), ei vor fi împreună cetățeni cu Îngerii și vor fi casnici ai lui Dumnezeu și vor vedea pe Dumnezeu "față către față", ceea ce este fericirea cea mai mare.

Deci, cei buni vor trăi veșnic în Rai, vor avea viață fără de moarte, adică Viață Veșnică și vor avea parte lângă Dumnezeu de Fericirea, Pacea și Bucuria fără de sfârșit. "Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El." (1. Corinteni, Cap. 2/9).

Cei răi, cei păcătoși, nu vor pieri după Învierea și Judecata Universală, ci **vor trăi și ei în veac. Ei vor trăi spre a fi muncii veșnic**, după faptele lor și vor fi pentru

totdeauna în iad cu diavolii. **De aceea, viața lor nu se numește viață veșnică, ea se numește moarte veșnică, osândă veșnică**, întunericul nefericirii, chin veșnic. Iadul se numește Gheena, Focul cel nestins sau Focul Gheenei, Întunericul cel mai dinafară, Osânda Veșnică, Iezerul de Foc etc.

Dumnezeu, fiind Atotputernic, pentru această Judecată va deschide Raiul și vor veni toți cei îmbrăcați în haine albe, va deschide iadul și vor veni toți cei îmbrăcați în haine negre. La această Judecată vor fi Judecați nu numai oamenii, ci și Îngerii din Ceruri, pentru felul cum au împlinit Poruncile Lui Dumnezeu.

După această Judecată, toate se vor înnoi și se vor pune în noua ordine în care le va așeza Dumnezeu. Începând de atunci, vor fi Ceruri Noi și Pământ Nou. (2. Petru, Cap. 3/13, Apocalipsa, Cap. 21/1).

Și va fi deplină și veșnică fericirea celor buni; și va fi deplină și veșnică nefericirea și suferința celor răi.

În Dumnezeiasca descoperire despre viața de după moarte sunt pomenite numai două locuri: Raiul și iadul. (Evanghelia Luca, Cap. 16/19-31).

Nici Biblia, nici Sfânta Tradiție nu vorbesc despre o a treia situație, ca stare intermediară, ce s-ar numi Purgatoriu sau foc curățitor, în care sufletele, prin suferința de acolo să-și mai poată schimba locul, după Judecata Universală.

Deci, oamenii își stabilesc locul în veșnicie numai prin străduința din viața pământească.

Mântuitorul zice: “Adevărat, adevărat zic vouă, că nimic necurat (întinat prin păcat) nu va intra în Împărăție”.

Partea a II - a

Învățăături creștinești (distihuri, terține, catrene)

I. DISTIHURI

Lenea la pământ te ține
Și tot zice că ți-e bine.

Cine timpu-și pierde-n somn
Are sărăcia domn.

Cel ce-i leneș mereu cască,
Cel trufaș se face iască.

Ațipeală tot mereu,
Te va duce-n somnul greu.

Nu da somn la ochii tăi
Când pândit vei fi de răi.

Cum e plugul buruienii,
Așa-i lucrul contra lenei.

Sărbătorile sunt bune,
Nu la somn, la rugăciune.

Somnul dacă-l vei iubi,
Cu greu te vei mântui.

Dormitarea somnu-apucă
Și spre moarte te aruncă.

Cu mâncarea și cu somnul,
Nu ajungi să-l vezi pe Domnul.

Cum e pomul, e și omul,
De nu-l ține mereu somnul.

Ziua somn și noaptea iar,
Tu de viață n-ai habar.

Rău să faci? Tu niciodată!
Pe cât poți mereu îndreaptă.

Ziua, noaptea tot pe carte,
Să o ai ca pe un frate!

Pe cal să-l iubești, pe câine,
Că ei te fac mereu cu pâine.

Să nu-l crezi pe cel ce jură;
Cine jură, mereu fură.

Tu odihna s-o iubești,
Dar în casa ce-o zidești.

Nu-i pericol moartea ta
Când pe altul vei scăpa!

Pe copii cine iubește,
Între flori se veselește.

Tu știința o învață
Ca să-i dai prin tine viață.

La orice casă-i fericire,
De-s copiii din iubire.

În casa fără copii,
Tot bătași și tot urgii.

Materialul ce urmează se va lectura astfel:

Se vor citi versurile de pe o pagină, din coloană întâi, de sus în jos, apoi versurile din coloana a doua, de asemenea, de sus în jos, apoi se va trece la pagina următoare. (n. a.)

Casele fără copii Sunt ca norii cenușii.	Crâșma-i bună pentru drum, Pentru casă-i foc și scrum.
Prin cuvânt să faci tu pace Să nu pui în inimi ace.	Calu-și spune mereu prețul, Când e lupul târgovețul.
Ziua-n muncă mai deplină Te ridică la odihnă.	Cum e spinul pe cărare, E și omul cu gura mare.
Frâul limbii nu-l lăsa Că te duce-n vale rea.	Cum e umbra pe copac, Așa-i zdreanța pe sărac.
Orice clopot are viers Și la toți el dă-nțeles.	Lăcomia când ți-e soră, Nedreptatea intră-n horă.
Orice oală cere-un băț, Și năravul un dezvăț.	Lăcomia n-are somn, Și te face om, neom.
Nu iubi minciuna, ura, Că te dau mereu de-a dura.	Două fețe dacă ai, Spune cum poți să le tai?
Pe sărac mereu să-l crezi, Să n-ajungi precum îl vezi.	Cum e altoiul în pădureț, Așa-i sfatul de-l înveți.
Cine vara nu adună, Iarna-i ca o frântă strună.	Limba poartă vina toată, Când se poartă dezlegată.
Lucrul meu te sfătuiește Să nu-l furi că te lovește.	Fulgul zboară, gândul iar, Și nici unul n-au habar.
Tot cu cinste pe obraz, Să-l cinstești, la orice caz.	De-ți vrea sufletul o floare, Tu așteapt-o cu răbdare.

Mersul racului de-l ai, E că tu nu știi ce vrei.	Când zgârcitul pune masa, Parcă arde toată casa.
Nu căta la altul vina, Că la tine e ciorchina.	Zgârcitul plăcintă n-are, Nu se-ndură de parale.
Azi o vorbă fără rost, Mâine alta n-are post.	Ca o apă când cotește, E nebunul când gândește.
Nu găina să te-nvețe, Ci doar cartea cu povețe.	Ca o apă cu bulbuci, Este omul cu năluci.
Munca numai spre-nălțare Să o ții cu fală mare.	Nu căta să fii deștept, Până nu vei fi și drept.
Cum e pasărea-n văzduh, E și omul bogat în duh.	Fapta bună izvorăște Din iubirea ce mocnește.
Orice carte, la-nceput, Te trezește ca din lut.	Fapta rea de rău vorbește Tot pe cel ce îl mănjește.
Cartea, dacă o iubești, Îți arată cine ești.	Fapta bună e ca luna, Strălucește-ntotdeauna.
Cine cartea o urăște, El pe el se poticnește.	Azi o scară, mâine iară, Vei ajunge vârful dară.
Cu o carte ce-ai citit, Pas spre soare ai pășit.	Unde cartea mai lipsește, Și prostia mai domnește.
Cum e zgârciul de folos, Așa-i omul mânios.	Cum e pâinea pentru gură, E-nvățatul fără ură.

Cine are-nvățătură, El de foame nu îndură.	Porcu-n paie, omu-n pat, E la fel de minunat.
Cum e țolul de pe jos, Așa-i omul mincinos.	Ca-n mocirlă și-n lături, E bețivu-n băuturi.
Ucigașul nu vrea leac, Până nu se rade-n cap.	Când beția ți-e stăpână, Ea prin gloduri te tot mână.
Fapta bună tot se-nalță, Și la toți tot dă povață.	Forma, fondul când tot merg, Fapte bune se culeg.
Gura care-i stăpânită, Are-o viață mai tihnită.	În grădină de-s legume Și-n livadă vor fi prune.
Cea mai bună judecată, E să ții gura legată.	La sfârșit să iei aminte, La virtuți tot înainte.
Închisoare-i pentru minte, Unde nu-i de mai-nainte.	În viață cat-o culme, Și-ți rămâne-un bun renume.
Omul care se sfădește, Cu câinii se potrivește.	Răzbunarea s-o topești, În răbdare cât trăiești.
Cum e bruma pe bostani, Este cearta-nre dușmani.	Dacă tata-i gospodar, Și copilul are har.
Nici pe rang, nici pe avere, Libertatea n-o da, vere!	Osteneală și necaz Sunt doar arme la viteaz.
Cum albina tot lucrează, Pilda ei și tu urmează.	Ori de mergi, ori stai pe loc, Urma ta tot sapă-n loc.

Adevărul te înalță, Și minciuna te descalță.	Nu viteaz întru putere, Ci-n credință să ai vrere.
Cum e calul năraș, Este omul pățimaș.	Prin necazuri cu credință, Tu vei trece de-ai dorință.
Ca o sabie tăioasă, Este gura arțăgoasă.	Pe sărac mereu să-l crezi, Să n-ajungi precum îl vezi.
Cum e lupul de cinstit, Așa-i hoțul pocăit.	Cu bețivul să n-ai drum, Doar de ești și tu nebun.
Nu mai duce vorba rea Să nu cazi și tu în ea.	Precum cuiul leagă două, Așa tu, o viață nouă.
Nu urî tu nici un om Că-i zidit de-același domn.	Stai la masă, stai pe pat, Tot lemnaru-a câștigat.
Zece vorbe de femeie, Una doar să-ți fie cheie.	Tot războiul dă răbdare, Și credința ca atare.
Credința să o arăți, Întru fapte, pentru plăți.	Cu minciuna azi și mâine, Vei ajunge ca un câine.
Ține gândul tot la bine, Că satana nu mai vine.	Când bețivul îți vorbește, Să-l aprobi, că te lovește.
Să gândești mereu la bine, Că atunci binele-ți vine.	Orice masă este bună Când merge pe-o cale bună.
Lanțul face-un câine rău, De e slobod, nu-i al tău.	Când iubirea tot ți-o mută, Să n-o ții, c-ajunge slută

Ploaia este tot un dar, De la Cel ce-i plin de Har.	Cum tămâia e pe foc, Este fapta-n orice loc.
Cum albina tot lucrează, Ia încearcă și-o urmează.	Învățatul umbră are, Întru care-i tot răcoare.
De-ți păzești tu bine gura, Sufletul nu-l dai de-a dura.	Cine are învățătură, E lipsit de grija gurii.
Cum e hăț la cal turbat, Așa-i sfatul la păcat.	Orice vorbă s-aibă sare Dacă vrei să n-ai mustrare.
Cum e calea cea pe mare, E păcatul la oricare.	Cine răul îl îndreaptă, Va avea și-o plată dreaptă.
Orice om ce e bolnav, Un păcat îl strânge-avan.	Să-ți faci viața slavă vie, Dacă vrei împărăție!
Tot păcatul este boală Când l-ai pus și tu în poală.	De vrei calea cea mai bună, Tu s-o cați pe clar de lună.
Cum rugina-i pentru fier, E păcatul pentru cer.	Din armată ieși deștept, Dacă nu, cu boala-n piept.
O casă fără copii E-un mormânt printre cei vii.	Rugăciunea pe ascuns, E că-l chemi tu pe Iisus.
Cum e rugul de milos, Așa-i omul cel câinos.	Rugăciunea trece norul Când o face tot poporul.
Cei la fel mereu s-atrag, Ca doi struguri pe-un arac.	Tu nădejdea de ți-o ții, Vei trăi printre cei vii.

Mincinosul demon are, De la dânsul ia mâncare.	O cămașă este fapta, De e albă, e curată.
Tu nădejdea să nu-ți pierzi, Să-ți dea ramul muguri verzi.	Tot izvorul faptei bune E de sus, din Cel ce-l pune.
Cu iubire, vindecare, De vei da la fiecare.	Dumnezeu este iubire, Dintru ea avem noi fire.
Cine casa nu-și iubește, Tot în rău se poticnește.	Ceru-i pentru viii toți, Cum pământul pentru morți.
Cine doar pe hoț l-ajută, De la el se împrumută.	Cum e cerul înstelat, E omul fără păcat.
Hoțul nu mai stă-n pădure, Ci-n oraș, ca să tot fure.	Trupul de-i curat ca duhul, Va avea mereu văzduhul.
Fapta rea de rău vorbește, Peste tot ea te mânjește.	Tot cu drag de vei munci, Dumnezeu cu tine-a fi.
În schimb fapta cea bună Strălucește ca o lună.	De bătrân, copil la minte, Tu să fugi că-i mai cuminte.
Fapta bună are raiul, Iar reaua are vaiul.	Orice fiu neascultător, După bine duce dor.
Cu soția desfrânată, Nu fă casă niciodată.	E rușinea cea mai mare, Ca să-i faci țării trădare.
Viața întru desfrânare, N-are mugur, n-are floare.	Nu-i comoară mai iubită, Decât țara ta iubită.

Munca și cu ruga dară, Îți aduce primăvară.	La știința cea puțină, Vei găsi mai multă tină.
Cine-și calcă-al lui cuvânt, E ca stârvul de pe câmp.	La știința cea mai multă, Însuși Domnul se cuvântă.
Pe dușmanul țării tale Să-l descoperi fără jale.	Disperarea e cădere, Tot la om făr-de putere.
De dușmanul ți-l iubești, E că vrei tu să robești.	Fecioria este bună Că-ți va da mereu cunună.
La comerțul cel cinstit, Om și țară-au înflorit.	Desfrânarea tot omoară Pe fecior și pe fecioară.
Adevărul de-l vei spune, Între oameni te vor pune.	Cel mai mare când vorbește, Tu la toate te gândește.
Frumusețea ține-o-n suflet, Zăvorâtă ca-ntr-un sipet.	La copil să-i dai tot muncă, Nu hoție, că-l usucă.
Tu pe cer de vei privi, Calea Sfântă vei găsi.	Drumul crucii este bun Când te ții mereu de drum.
Judecata este bună Când cu legea ea consumă.	Prin răbdare treaptă-naltă, Te ridici spre-nalta poartă.
Orice fugă este bună, Și de-avere, că-i ne bună.	Prin ispite mari ca focul, Numai tu păstrează-ți locul.
Să nu judeci tu pe nimeni Că nu știi ce-ascund în inimi.	Dacă vrei s-ajungi departe, Tu muncește zi și noapte.

La Iisus de vei ajunge, Idealul nu mai fuge.	Bunătatea lacrimi șterge, Unde merge, mereu drege.
Omul care-i nătărău, Pe trai bun își face rău.	Omul bun de cer e pus Pe pământ tot cu Iisus.
Egoismul este bun, Doar la omul cel nebun.	Cum căruța zgomot face, E femeia ce nu tace.
De zdrobești tu nedreptatea, Îți zidești mereu cetatea.	Omul bun de pe pământ Către cer el are vânt.
Unde-i pace? Unde-i bine! Iar război, tot la nevoi.	De vei râde de săraci, Vei ajunge printre draci.
Fă-ți viața tot mai bună Cu-adevăr, nu cu minciună!	Orice floare îți va spune Că-i din rai, nu din Genune.
Gându-n două-n rugăciune, Te face ca un tăciune.	Cine ruga tot și-o uită, Pe satana îl ascultă.
Nu fugi de vreo mâncare, Trupu-o cere și n-o are.	De te scoli odat-cu zorii, N-ai s-ajungi să vezi și norii.
Spre păcate fii fricos, Că te vede Domn-Hristos!	Hărnicia, cumiția Sunt surori cu-mpărăția.
Fii bătrân mereu cu sfatul, Fugi de glume ca de dracul!	La orfană să fii tată, Este-o faptă minunată.
Fericirea tot se-ntinde Unde legea mereu prinde.	De-i privi la cer, senin, Vei ajunge bun creștin.

Prin viață tot cu-ncetul, Și clădește tot cu pieptul.	Prin botez devii creștin, Prin păcate tot un spin.
Fericit ești doar atunci, Când din munca ta mănânci.	Fericirea stă cu tine, De lucrezi cum se cuvine.
Vorba bună n-o cruța, Nici cu lene nu o da.	Ține fața spre săraci, Dacă vrei să scapi de draci.
Nu grăbi spre loc înalt, Moartea-n urmă face salt.	Cine doarme-n tinerețe, Va munci la bătrânețe.
La smerenie fă-ți cărare, Fii cu ea, că cinste are.	Străine, lucruri de-aduni, Copiii tăi ajung tăuni.
Nu căta pe om la față, Ci din fapte, tu-l învață.	Cum e calea cea dogită, Este fapta cea pripită.
Cu minciuna, ticălosul, Cu-adevărul, credinciosul.	Ai cuvânt și ai obraz Dacă vrei să n-ai necaz.
Pe vrăjmaș să-l ospătezi, Să-l ajuți oriunde-l vezi.	Cel ce-i om și nu e pom, Tu să-i zici mereu neom.
La câștig cu-ncetișoru, Iar la cinste grăbișoru.	Nu dori la altul rău, Să nu-ți vină rândul tău.
Omul rău pe demon poartă, Și spre iad își face poartă.	Luând pe Domnul tu pe cale Vei ajunge fără jale.
Omul rău ca spinul este, Pentru foc se potrivește.	Ia pe Domnu-n ajutor, Dacă vrei să ai și spor.

Cu păcatul de ești frate, De demoni vei avea parte.	Iarna are drumul ei, Iar scârba făgașul ei.
Calea ta e cale bună De nu-i pizmă și minciună.	Cum e ploaia pentru pământ, Așa-i e omului sfatul sfânt.
Cel ce răul tot voiește, Întru el și viețuiește.	Rang să cauți tot prin muncă, Și nimic nu te hurducă.
Să nu-l crezi pe mincinos, Că ce spune e pe dos.	Când avere îți vei strânge, Tu să vezi de altul plânge.
Vitejia este bună La adevăr, nu la minciună.	Când averea stă grămadă, Șoarecii vin să o roadă.
Sfatul bun pentru nebun E ca praful de pe drum.	Cu iubire cât mai sus, Vei găsi tu pe Iisus.
Ura, pizma, tu s-o lași Ca să ai la cer făgaș.	De-i credința sprijineală, Ai scăpat de poticneală.
Nu dori mereu ușor, Să n-ajungi ca prafu-n nor.	Cu credința biruiesti Orice demon cât trăiești.
Vorba lungă pierde vremea Și cu dânsa ține lenea.	Cu credința treci furtuna, Și găsești apoi cununa.
Cald să fii, milă să ai Pentru cel ce este-n vai.	Prietenului, zi și noapte, La dreptate să-i faci parte.
Priceput de vrei să fii, Tu pe Domnu-n sân să-l ții.	Pe dușman cum se cuvine, Să-l tratezi cu vin și pâine.

Apă bună cerbul cată, Omului, în carte-i dată.	Cine drumul nu-și cunoaște, Necazul mereu îl paște.
Cine cere-n dar iertare, Să nu-i stai cu nepăsare.	La mormânt de vei privi, Calea bună vei gândi.
Când vei merge tu la rugă, Grija să nu te-ajungă.	Părul alb, necazuri multe, Îți vor spune sute, sute.
Când de rău te tot vorbește, Pasul tău ți-l potrivește.	Apa rea omoară trupul, Cartea rea, tot sufletul.
Piscu-i domn la cea natură, Iară omul la făptură.	Cartea bună te adapă, Precum apa cea curată.
Prin noroi mereu de-i merge, E că-ți place, se-nțelege.	Servitorul să îți fie, Ca un fiu, nu în sclavie.
Orice scară fie-ți ție Îndreptar spre veșnicie.	Un secret de vei avea, Să nu-l știe limba ta.
Ziua Sfântă o cinstește, Să-l ai pe cel ce te mântuiește.	Cu omul cel nătâng Nu te asocia la plug.
Omul primitor de sfat E-nțelept și admirat.	Omul ce după vremi se schimbă Ocolește-l ca pe-o omidă.
Ce auzi să nu vorbești, S-asculți și să tălmăcești.	Cine către cer privește, Întru el și viețuiește.
Crângul, iarba, floarea cântă Tot pe Domnul ce cuvântă.	Mănăstirea-i o comoară, Către cer ce duce doară.

Cum tămâia tot se-nalță, Așa vorba la povață.	Vorba-ntâi tu s-o gândești, Și apoi să o rostești.
E călugăr în mantie neagră, Dar ca înger, firea-ntreagă.	Nu te pierde-n supărări, Ci găsește-le cărări.
Mănăstirea e azil, Pentru slab, pentru umil.	Ca un sfânt de ești în viață, Ceru-ți va fi fără ceață.
La-ndrăzneală e credință, La credință e cerință.	Fă-te lumii o lumină, Ca-mprejur mereu să-ți vină.
În furtună și pe valuri, Tu să stai, dar fără hamuri.	Biruința spune luptă, Una, două, dintr-o sută.
Ca exemplu în răbdare, Pe Iisus să-l ai mai tare.	Nu greși lui Dumnezeu, Să nu-ți vină-n loc un rău.
Minciună cu minciună, Tot sub plapumă s-adună.	Nu averea și mărirea, Ci pe Domnul cu slăvirea.
Mincinos cu mincinos, Împreună îs la os.	Rabdă, rabdă, tot mereu, Prin răbdare urci mereu.
Pentru demon e săgeată Crucea Sfântă cea mai dreaptă.	Calea bună o urmează, De cea rea te depărtează.
Nu mânca mâncarea toată De la masa cea bogată.	Pe copil în Sfânta Cruce Tot să-l ții, că bine-o duce.
La sărac să stai la masă, Precum stai la tine-acasă.	Pe străin și pe sărac Să-l iubești mereu cu drag.

Și pe Dumnezeu să-L chemi la tine, Că El vine tot cu bine.	Fericirea pe pământ E să ai Cuvântul Sfânt.
Hrana este mai gustoasă Unde-s mulți copii la masă.	Sfântă-i calea mănăstirii, Cum a fost și-a răstignirii.
Nu-nșela să fii bogat, Că vei fi și rușinat.	În furtună ține-ți gura, Să nu te ducă de-a dura.
Unde-n casă sunt copii, Nu-i nici lene, nici urgii.	În cinstire fii cu omul, Că prin el cinstești pe Domnul.
Ai credință-n Dumnezeu, Că te scapă de la rău.	Dimineața spune ruga Și apoi te dă cu fuga.
La necaz nu da-ndărăt, Ci-l înfruntă mergând drept.	La necaz să fii viteaz, Să nu cazi în vreun talaz.
Fă dreptate cât trăiești, Că prin ea te mântuiești.	La fasole și bostani Să nu fii ca cei hultani.
Ține crucea că-i lumină Și te sloboade de tină.	Cum e apa de puhoi, E averea din război.
Unde-i lapte și smântână, E și poftă și minciună.	Ține dârz pe prag piciorul Ca să vadă și feciorul.
Faptele spun cum e omul, Iară fructul cum e pomul.	De-ai ales tu calea dreaptă, Fericirea te așteaptă.
Precum apa-și știe calea, Așa răul știe jalea.	Răul vine, răul pleacă, De ești tare nu te-apleacă.

Dacă ai făcut un bine, După el tot bine vine.	Pe cioban să-l cați la oi, Pe sărman după nevoi.
Aurul, doar la icoane, E curat și fără toane.	De la tine pân' la Domnul, Tot cărări, și-n fruct ca pomul.
Precum poartă vinul spinul, Tot așa dușmanul chinul.	Cu răbdarea treci prin spini, Iar cu bățul printre câini.
La tot lucrul fă o cruce Că tot bine ți-o aduce.	Tot puține să vorbești. Și mai mult să tâlcuiești.
Crucea fie steagul tău Că te scapă de-orice rău.	În smerenie de-i fi, Întru ea vei și trăi.
Nu vorbi de rău vecinul Că te aude-ndată spinul.	Când minciuna-i o fântână, Peste tine e stăpână.
Adevărul n-are loc La cel rău ce-l arde-n foc.	În desfrâu puterea pleacă Și pe tine te îneacă.
Pe copil să-l ocrotești, Pe Iisus dacă-l iubești.	Fii lumină celorlalți, Ca în Rai să te înalți.
Fără murmur tu ajută, Că cei demoni fug în sută.	Cum sobolul nu vrea floare, Nici păcatul, c-astfel moare.
Fă cărare spre biserici, Că pe demoni tu îi fereci.	Cu măsură chibzuită Ai și viață fericită.
Fă pomană cât trăiești, Că în urmă nu găsești.	Privegherea cu căință Îți aduce biruință.

Pe nebun să-l iei cu bine, Că așa se și cuvine.	În biserică mereu, Și așa la Dumnezeu.
Pe nebun cu binișorul Ia-l ca să poți trece priporul.	Credința o tot învață De la mama cu povață.
Dă-i nebunului de toate Și te scapă de păcate.	Vinul, gura se-nfrățesc, Nu le da că te topesc.
La ospete potrivit, Să n-ajungi un sac golit.	Cine crucea nu și-o face, Cu Satana are pace.
Cum e mărul de frumos, Dă-te Domnului Hristos!	Fugi cât poți de răutate, Ca să n-ai de dânsa parte.
Nu-ndopa pe câte ai, Mațul crește și-apoi, vai!	Iubirea-i grădină-n rai, Răutatea-n iad, un scai.
Cu mărirea ține minte, Unde-ai fost mai dinainte.	De vrăjmaș să te ferești, La necaz să-l miluiești.
Mână boii-ncetișor, Că așa avea-vei spor.	Să nu-ntorci la nimeni răul Că te ajunge-n urmă hăul.
Curăția este sfântă, Fuge dracul de se zvântă.	Ține gândul tot legat, Ca de drac să fii scăpat.
Slăbiciunea de o ai, S-o ascunzi că-i foc și vai.	Postul, ruga, sunt peceti Pentru dracii hrăpăreți.
Cum e soarele pe cer, E biserica la fel.	Gândul bun dacă îl scrii, Prin el încă vei trăi.

De la satana Gândul tău își trage mana.	Cum e calea printre spini, E creștinul între păgâni.
Nu sări din loc în loc Să n-ajungi să sari în foc.	Ce e rău să curățești, Ce e bun să răsădești.
Gândul bun și fapta bună Împreună fac cunună.	Cu nebunul să vorbești, Doar la fel cu el de ești.
Tu la vin nu fi voinic, Leu de-ai fi, nu ești nimic.	Nu da sfat celui nebun Să nu te umple de fum.
Nu te grăbi la mânie, Să n-ajungi ca vulpea-n vie.	Cel trufaș când tot vorbește, Pe sine el se mândrește.
Limba-n gură n-are oase, Cu ea coși, cu ea descoase.	Cel trufaș când dă un dar, Laude are un car.
Ca să fii de toți iubit, Să nu faci nimic pripit.	Nu zbiera ca oaia-n țarc, Să n-ajungi să-ți spună țap.
Ca să fii de cer primit, Totdeauna fii smerit.	Cel trufaș el știe una, Să se poarte cu minciuna.
Cu virtutea de ești frate, Vei avea de toate parte.	Omul rău mereu în rele, Că trăiește doar prin ele.
Cum e ploaia la cosit, Așa-i omul cel sucit.	Omul rău pe toți îi fură Și gunoaie-i ies din gură.
Orice post o cale are, Ce te duce la-nălțare.	Orice crăsmă face loc Pentru suflete la foc.

Toți crâșmarii, bogăția O vânează cu beția.	Casă mare să nu-ți faci, Să nu vină acolo draci.
Toți bogații nu au cer Că la iad mereu se cer.	Nu-ți lăși mereu pământul, Ca să nu te sufle vântul.
Vrei în țară propășire? Fă-ți o lege din iubire.	Cum e orzul tot cu țepi, E femeia de n-o pricepi.
Calea dreaptă-ți dă mărirea, Și în urmă pomenirea.	Nu dori ce nu se poate, Să nu ai mai mult păcate.
Limba poartă vina toată Când se poartă dezlegată.	Pe femeia arțăgoasă Să o lași mereu acasă.
Părinții sunt stâlpii vieții; Cine-i hurducă, în foc se-aruncă.	Forma, fondul împreună Dau belșug de faptă bună.
Până zboară gândul iar, Caută de-i fă hotar.	Să nu pui pe altu-n cui, Că nu face precum spui.
Cel ce legea o calcă, Cu satana face clacă.	Cum e arma pe dușman, Este crucea pe satan.
Legea are drumul mare, Înspre Rai, spre desfătare.	Omul ce-n puteri se-ncrede, Pe Domnul degrabă îl pierde.
După lege să trăiești Ca s-ajungi să-mbătrânești.	De iubești ce-i trecător, Îl superi pe Creator.
Banul tău ce l-ai muncit, Întru el ești odihnit.	De când lumea și-nceputul, Sfânta Cruce duce lutul.

Sfânta Cruce-i apărare, Pentru demoni, supărare.	Cale binelui de-o rupi, Calea Raiului ți-astupi.
Unde-i vorbă și nu-i faptă, E ca moara fără roată.	Lucrător de fapte bune, Cerul vrea și-așa te pune.
Haina ta de preoție, Spre Iisus mereu să fie.	Cer cu stele, printre ele, Stea să fii în toate cele.
A cunoaște lucrul tău, Nu mai este un fapt rău.	Răzbunarea este bună La cel rău precum îi tună.
La iubire pune ură, Numai crâșma când se-ndură.	Calea crucii s-o vestești Și-ntru ea să viețuiești.
Omul beat și desfrânat E izvor din cel secăt.	Vorba bună e un leac, Vorba rea, precum un drac.
Dormi mai bine sub un gard, Dacă omul nu ți-i drag.	Azi un ban, mâine un ban, Până-ajungi un șarlatan.
Pana zboară, gândul iar, Și nici una n-au hotar.	Nu căta să faci tot sfadă, C-ai s-ajungi să n-ai ogradă.
Mântuirea e suirea, Către ceruri, locuirea.	Rugăciunea ține-o trează, Dacă vrei să ai spetează.
Lasă grija cea de mâine, Că te rupe ca un câine.	Prin răbdare biruiești, Dacă nu te poticnești.
Spre păcat de mergi de voie, Înapoi e tot nevoie.	Nu dori să-ndrepti pe altul, Ci gătește-ți ție saltul.

Omul multe tot gândește, Însă Domnul potrivește.	Cine banul tot îl strânge, Va ajunge de va plânge.
La tot pasul să-l slăvești Tu pe Domnul; să trăiești.	Milostenia e bună, Căci prin ea și cerul tună.
Cel viclean e tot pândar, Până ajunge el pe jar.	Nu căta să bagi tot bețe, Să n-ajungi să stai în bețe.
Gândul rău de-l ai cu tine, Dracului îi merge bine.	Ca pâ râul mocirlos, Este vorba de prisos.
Gândul bun să-l ai mereu, Ca să-l ai pe Dumnezeu.	De vorbești mereu puțin, Te ferești de mare chin.
Orice rău din cale-ți muștră, Ca să ai tot calea-ngustă.	Cioara zboară, gândul iară, Și-amândouă-s de ocară.
Tot monahul e-n război, Și cu demoni și nevoi.	Sufletul la cel burtos E ca sacul cel pe dos.
Nu uita că dracul vine Orișunde-ți merge bine.	Lăcomia unde este, Și-alte patimi ea dospește.
Dă în două cu săracul, Vinul, pâinea și chiar sacul.	Burta, ochiul de le crezi, Sărăcia ai s-o vezi.
Pe Iisus, printre sărmani, Îl găsești cu dar și bani.	Stomacul tău de-l odihnești, Zile multe-ai să trăiești.
Cu femeia arțăgoasă Să nu stai deloc în casă.	Din pădure de-i fura, Foc în toate vei avea.

Nu râvni lucrul străin, Că te-nțeapă ca un spin.	Nu căta de-i vița bună, Ci virtutea dacă sună.
Munca, ruga și cu postul Îți arată vieții rostul.	Nu vorbi greșeala lui, Ci te roagă Domnului.
Lăcomia de avere Te face făr' de putere.	Tot copilu-i respectuos, Dacă tata e virtuos.
Crâșma-ți pune un pahar, Și paharul pune jar.	Vitejia este mare Unde este și răbdare.
Rea e calea printre spini, Dar mai rea e printre câini.	Orice cui are un scop, Tot așa și tu la loc.
Cine timpul tot și-l pierde, El va paște iarbă verde.	Orice cale se afundă Unde relele abundă.
Pe copil cu nuielușă, Fă-l cuminte precum ușa.	Orice rău dacă-l ferești, Calea vieții ți-o lungești.
Ura multă-i ca rugina, Te va face ca făina.	Nu zâmbi când altul cade, Că la tine altul șade.
Primăvara la săraci, Precum via pe araci.	Cu lumina luminează, Ca un soare la amiază.
Pe pământ îl legi cu Cerul, Tot cu ruga de-i ca fierul.	Fapta bună, steaua clară, Stea din stea să tot răsără.
Nu ascunde, ci vorbește, Și așa te mântuiește.	Nu mîncarea să te frîngă, Ci postirea cea mai lungă.

Cum otrava ți-i de bună, E sluga de-o ții stăpână.	Prin smerenie 'nălțare, Prin trufie, e turbare.
Omul drept dreptate vrea, Cel nedrept tot calea rea.	Poți? Ridică, nu surpa Că asta-i menirea ta.
Orice armă este bună La viteaz de-o are-n mână.	Azi un bine, mâine alt, Vei ajunge mai înalt.
Când pornești pe drumuri multe, Multe griji o să te-afunde.	Azi un rău, mâine un rău, Vei ajunge la pârau.
Ce păcat să ai tot ură, Că te face ca pe-o zgură.	Când microbul intră-n trup, Se va face ca un lup.
Cum își strigă cloșca puii, Tot așa strigă-ți tu fiii.	Omul beat printre copii E ca dracul prin pustii.
În răbdare fii ca fierul, Că așa vedea-vei cerul.	De ai milă de oricine, Domnul este lângă tine.
Frâul limbii nu-l lăsa Că te duce-n vale rea.	Nu jura și nici nu cere, Doar așa capeți putere.
În credință dacă ești, Tot în sus să te gândești.	Nerăbdarea mort te face; Să nu ai cu ea de-a face.
De ești trist mereu, să cânti Pân-găsi-vei alte punți.	La adevăr și la dreptate, Cu Iisus vei fi tot frate.
Veselia este bună, Doar când vine o furtună.	Scurtă-i calea pe pământ, Și cât e, e praf și vânt.

Robul știe de robie, Pentru el nu-i veselie.	Când pe cale merg mai mulți, Cearcă-atunci să fii desculț.
Nu râvni la căi străine, Că nu știi de-i rău sau bine.	Rugăciunea ta să-ți fie, Cum e cântul ciocârliei.
Păs să ai de cel sărman, Dacă vrei să ai liman.	Post de ai, să ai și milă, La sărac să-i dai făină.
Cum lumina este-n sfeșnic, Așa este Cel ce-i veșnic.	Lucrul sfânt e să-l cinstești, Nu de rău să îl vorbești.
La mâncare mai încet, Repezit, doar la respect.	Ai în cinste pe tot omul, Că așa te-nvață Domnul.
Răzbunarea-i o otravă Ce te pune doar pe targă.	Înspre omul cu credință, Tot mereu să ai silință.
Dimineața, la spălat și la rugat, Nu la treabă și mâncat.	Între tine și-ntre rău Pune stavilă-un pârau.
Dimineața spune toate Către cer, că poate toate.	Trenul iute intră-n gară, Gură cască iese afară.
Pe sărac mereu s-ajuți, Ca la cer mereu să urci.	Păsărica-n cânt tot cântă, Tot pe Dumnezeu cuvântă.
De-l respecti pe cel mai mare, Vei ajunge ca atare.	Jignirea este la fel Ca rugina pe oțel.
Unde-i burta cea bombată, Nu e slujba cea înaltă.	Orice treabă-n vremea ei Dă foloase precum vrei.

Orice treabă amânată, Către moarte e purtată.	Orice ban de-mprumutat Cu dobândă, e păcat.
Dacă vrei o lume bună, Fapte bune tot adună.	Pe cățel în legătoare, Dacă vrei să latre tare.
Paza bună-n timpul nopții Te scapă de pragul morții.	Hotărât în calea ta, Ca să nu ai viață grea.
Dacă vrei să fii mai mare, Fă-te mic și ești mai tare.	Munca, ruga și cu postul În viață să aibă rostul.
Lăudatul și căscatul Sunt surori cu necuratul.	Dumnezeu e Cel de Sus, Pe Pământ mereu Iisus.
Potârnichea puii-și strigă, Iar săracul mămăligă.	Când dușmanu-ți vede masa, Îți aprinde toată casa.
În respect să ții vecinul, Ca să ai mereu tainul.	În secret să ai pe toate, Dacă vrei să n-aibă moarte.
Nu iubi deloc desfrâul, Pățimind tot pune-i frâul.	În credință și-n iubire Să tot fii, că sunt zidire.
Pomenirea să o faci La orfani și la săraci.	Pe bătrân și pe copil Să-i ajuți la orice chin.
Priveghează-l pe copil Ca să te ferești de chin.	Când auzi că vântul vine, Pălăria ține-o bine.
Banul de-l dai cu dobândă, Fericirea o s-o vândă.	În cântare vezi pe om, De-i smerit, ori de-i neom.

Pe cât minte bună ai, Tot pe-atât n-oi zice „vai”.	Nu fugi de turma rea, Ci îndreapt-o de-i putea.
Datoria de ți-o faci, Nu-ți mai pasă nici de vraci.	Ține omul tot spre bine, Că așa i se cuvine.
În biserici lumânări, Nu la nași și nici la mări.	De ai foc spre cele bune, Fă-le ca să capeți pâine.
La urât să-i faci cântare Că se duce la plimbare.	Fapta bună dă și slavă, Dac-o faci fără zăbavă.
Cel limbut și cea fudulă Seamănă cu o pendulă.	Scrie gândul ca să stea, Bun va fi la vreme rea.
Om pizmaș și om gelos, Să nu mergi cu ei pe jos.	Cel tăcut e priceput Când gândește ce-a făcut.
Dacă pui sminteală-n om, E ca viermele-ntr-un pom.	Calea rea de-o părăsești, Înger ai, cu el trăiești.
O livadă e frumoasă Dac-o ții ca pe-o mireasă.	Crucea ta din trupul tău S-o respecți, să fugi de rău.
De dai sfat și tu nu faci, E mai bine ca să taci.	Tot ce-i sfânt să-i dai cinstire, Ca să ai o mântuire,
Cartea Sfântă s-o citești Și cu ea te-nțelepțești.	Calea rea un drac tot are, De-l menții, îi dai mâncare.
Bărbăție la necaz, Ca să treci peste talaz.	Calea rea o răpă-ți sapă, Și-al tău nume-l dă de apă.

Nu te-ncrede în dușman, Că nu-ți dă al lui suman.	Cu iubirea netezește, Și cu ura tot strivește.
La dușman să-i dai mâncare, Că prin el îți faci cărare.	Învățarea și-ascultarea Fac la om încoronarea.
În mânie stai un ceas, În iubire lung popas.	Vrei să zici că ești viteaz, Rabdă-atunci orice necaz.
Fericirea stă cu tine, Când deprins, ești tot la bine.	Unde-i gura tot închisă, Inima mereu e prinsă.
Nu căta umbră în spin, Dacă zici că ești creștin.	Vorba rea tot rană face, Și tot merge și nu tace.
Cum e marea liniștită, E femeia cea iubită.	Casa Sfântă de-o urmezi, Tu pe Domnul ai să-l vezi.
Cum e marea furtunoasă, E femeia zgomotoasă.	Flori de in și cer senin, Sufletul din ele-i lin.
Cu sudalme și fumatul, Pune coarne-ncornoratul.	La necaz spre cer privești Și spre el nădăjduiești.
Omul care-i pătimaș, Lui satana-i căruțaș.	Răzbunarea te răzbună, Tot pe tine te detună.
Pătimașul dând povețe, La satană-i cresc mustețe.	Omul rău și vorba bună Împreună nu consumă.
Câinii latră, stai la vatră Și privește unde cată.	Trupului să-i dai tot muncă, Sufletul prin ea se urcă.

Cine-i veșnic nesătul, Va ajunge pe-un pătul.	Vrei să fii tu gospodar, Orice lucru s-aibă har.
La urzică milă nu-i, Că te face cui și cui.	Pe sărac dacă-l iubești, Calea-n cer o dobândești.
Dacă crezi din vorbe tot, Vei ajunge ca un mort.	Nu voi la alții rău Să nu-ți vină rândul tău.
Orice grabă este bună, Ca să ținui-o minciună.	Vrei o cale mai frumoasă, Spală-ntâi pe cea zoioasă.
Adevărul te înalță, Și minciuna te descalță.	Spre vecin să ai cărări, Nu blesteme și ocări.
O luminează dă luminează Și ți-arată unde-i tină.	Gândul rău ia-l de la tine, Că altfel o boală-ți vine.
O trăire-ncoronată Prin necazuri este dată.	Orice oală cere-un băț, Cum și omul un dezvăț.
Vinde lucru pământean, Pentru cer să fii oștean.	Pe bețiv de-l clevețești, Ai să ai ce nu dorești.
Vii a spune, muncă multă, Dar și roade sută-n sută.	Tot războiul dă răbdare, Și credința ca atare.
Cu beția, mântuirea Nu o afli nicăierea.	Dacă-n viață-i scânteia, Nici un rău n-o să te ia.
Vrei s-aveți cu toții pace, Gura ta învaț-o a tace.	Cum scânteia dă luminează, Așa tu scânteie-n tină.

Fapta rea e cu stăpân Din cei negri, cel ce-i spân.	Nu viață cât mai lungă, Ci un trai ca să-ți ajungă.
Cum e racu-n a lui cale, Așa-i omul cel cu jale.	Unde-n casă-i desfrânare, Fie-ți greață de mâncare.
Cum câinele-i credincios, Să nu fii tu mai prejos.	Cum este plumbul de greu, E păcatu-n felul său.
Învățatul cât de mic, Să-l culegi tot câte-un pic.	Cel copil din desfrânare, Nu-i va face viața floare.
Cum e lâna la picioare, Așa-i sfatul când te doare.	Desfrânarea în viață Pune negură și ceață.
Cum e pâinea pentru gură, E-nvățatul fără ură.	Când zgârcitul pune masa, Parcă-i vine focu-n casă.
Cum e slova pe hârtie, Așa-i viața care-i vie.	Tu viața să ți-o faci, Nu cu spini, ci cu colaci.
Rugăciunea te dezleagă Tot mereu de cea desagă.	La credința care-i goală. Disperarea ține poală.
Mincinosul demon are, De la dânsul ia mâncare.	Cei ce se trezesc în zori, Vor avea mereu ce vor.
Cu iubirea îți faci drum La Păstorul cel mai bun.	De sfârșit să iei aminte, Și-n virtuți tot înainte.
Când în viață simți că mori, Mai te uită la cocori.	Tot dorind mereu mărirea, Vei găsi nefericirea.

Nu-i iubi pe cei cu haină, Ci pe cei ce rabdă-n taină.	Dând vieții prețuire, Vei avea a ta suire.
Dimineața, de mănânci, Tot cu bine stai la munci.	Limba-i bună, limba-i rea, Tu de știi sau nu de ea.
Nu dori să vină moartea, Că nu știi care ți-i partea.	Cu nădejdea-n supărare, Vei ajunge la cărare.
În cetatea cea mai mare Bate dracul sfărâmare.	Orice vorbă rușinoasă S-o ascunzi că e râioasă.
Fii stejar în viața ta, La furtună nu ceda.	Orice lacom are-un rol, Ca să fie ca un țol.
Cum o moară se tocește, Și cel bun cât viețuiește.	Sărăcie stă în vie, De-o culegi atunci te-mbie.
Cel limbut e moară tot, Trece-n piatră și pe mort.	Gura stă tot mărturie La greșeli, de-s chiar o mie.
Răzbunarea doar e bună Unde-i ură și minciună.	Când o faptă rea te-ndeamnă, Tu să-i spui, la ceea iarnă.
Când justiția nu-i dreaptă, Putregaiul o așteaptă.	Cum e lupul în pădure, E și omul când să fure.
Pe vrăjmaș să nu-l hulești, Ci mai bine să-l iubești.	În putere și-nțelept, Tu să fii pe drumul drept.
Să iubești tot căi curate Și din greu să-l scoți pe frate.	Azi și mâine fapte bune, Pân' sfârși-vei astă lume.

Nu te-ncrede tu în vorbă Până guști din acea ciorbă.	La casele fără copii, Lucruri mari nicicând n-or fi.
Fratele cu miluire, Sclav de-l faci, e siluire.	Om fudul e omul prost, Ce nu vede-al lumii rost.
Surd de ești la suferință, Este semn că n-ai credință.	Care-i hrana cea mai bună? E acea cu voie bună.
Vorbă bună, sfat tu cere La bătrân tot cu plăcere.	Azi minciună, mâine iară, Vei ajunge la ocară.
Tot copilul pe bătrân Să-l respecte că-i stăpân.	Și la mare și la mic, Tu ajută câte-un pic.
Omul cel indiferent, La credință nu-i atent.	În mânie să fii drept, Că așa te vezi deștept.
Conștiința-i judecată Pentru fapta necurată.	La vânzare fă pomană, Iar când cumperi să fii mană.
Conștiința când se pierde, Cale bună nu mai vede.	Precum casa e cu masa, E și omul cu aleasa.
Egoistul sufocat, Și zgârcitul nemâncat.	Vrei bătaie? Te va bate Cel ce știe-a tale toate.
Mănăstirea are scară Ce spre cer te duce doară.	Vrei război? Doar al credinței, Este cel al biruinței.
Un azil e mănăstirea, Care-aduce mântuirea.	Cum e hoțul la vecini, E-adevărul printre câini.

De păcate fii străin, Dacă vrei să fii creștin.	Strânge banul la sărac, Și făina tot în sac.
Desfrânarea și beția Sunt surori cu viclenia.	Fericirea stă în casă, De-i iubirea tot pe masă.
Cel vrăjmaș de cruce fuge, Că în coarne îl împunge.	La mărire fii modest Ca să vezi de ești deștept.
Fără murmur tu ajută Că cei demoni fug în sută.	La mărire fă tot bine, Că de cazi, tot bine-ți vine.
Nu lăsa de azi pe mâine, Că ajungi precum un câine.	Când un rău mereu îți vine, Tu pe rugă spune-o bine.
De te-nvârți într-un picior, Vei vedea în față nori.	Din iubire fă-ți o cale, De nu faci, mereu ai jale.
Sus în cer, jos pe pământ, Este Domnul nostru Sfânt.	Milostenia din iubire Orișunde-i fericire.
Veselia pe pământ E ca fulgul cel din vânt.	Pe cărări ce-ți par străine, Tu nu merge că-s haine.
Cine jocul îndrăgește, Sărăcia îl pândește.	Pe părinți să ții cinstești Că prin ei tu viețuiești.
Pune vorba tot la loc, Că altfel, vei face-un foc.	De la tine când pornește Vorba, tu ți-o cântărește.
Nu te duce la desfrâu, Ci la patimi pune frâu.	Adevărul e curat, Cine-l are, e bogat.

Nu te duce după bani, Că la ei găsești dușmani.	Crâșma ține desfrânarea, Că prin ea e desfătarea.
Munca-i bună orișunde, Că de rău mereu te-ascunde.	Bogăția nu-i cinstită Și de drepti ea nu-i dorită.
Păsărica e tot bună, De-o urmezi, tu ai cunună.	De pui vieții o pricină, E că ai mereu o vină.
În cântări, cu păsări cântă, Că așa ți-e viața sfântă.	De colinzi mereu tot satul, Ai oftatul sau păcatul.
Vorba lungă spune lene, Și-i frate cu moșul Ene.	Țara-i iubită când legea e bună Și fiii ascultă și treaba e stru- nă.
Pocăința ta e bună Dacă lacrima-ți cunună.	Floarea, rodul căsniciei, Într-o casă sunt copiii.
De vrei să fii odihnit, Pe vrăjmaș să-l fi iubit.	Așteptarea-n priveghere, E să ai spre cer plăcere.
Cum e oaia-n toate bună, Așa fă să ai cunună.	Legea tu să o dorești, Și mereu ai să-nflorești.
Cum e țăpul printre oi, Așa-i omul prin nevoi.	Cum e grâul tu să fii, Că așa vei viețui.
Să nu cazi la supărare, Că vei pierde-a ta cărare.	Agurida este bună Pentru om fără cunună.
Când beția-ți va fi frate, Tu vei sta în șanț pe spate.	Cu o muștrare mai din vreme, Vei scăpa pe om din lene.

Mintea ta să o măsoari, Tot cu tine, nu cu sori.	În viața cea cu fapte, Să stăruiești și zi și noapte.
Nu-ncerca pe cele-nalte Pân' ce nu termini și alte.	Cată glas de stăruință, Și spre el tot fă silință.
Să nu mergi la povârniș, Tot cu grabă-n repeziș.	În răbdare iar și iar, Și-n credință ca un jar.
Inimi mari, răsar stejari, Din tufari, tot telegari.	Vorba bună-i ca un leac, Iar cea rea, precum un drac.
Cele sfinte de-i lăsa, Un stănog nu vei afla.	Cel cinstit e și-n puțin. Că el fuge tot de-un chin.
În smerenie să fie Chipul tău, că-i pe vecie.	Pe săraci s-ajuți mereu, Că te vede Dumnezeu.
Ziua, noaptea, mereu treaz, Fie omul la necaz.	Prin răbdare biruiești, Dacă nu te poticnești.
Unde-i scârba și cu boala, De păcate-i plină oala.	Orice timp venit pe altul, Spune lumii tot păcatul.
Priveghind să tot gândești, Că așa te mântuiești.	Orice frică spune-un rău, Nu-i credință-n locul său.
Fii tot vesel, fără grijă, Lumea fuge ca o schijă.	Pe copii îi crește varga, Cum pe tineri, mereu treaba.
Lumea este și rămâne, Să muncești să ai o pâine.	Omul rău ca vaca-n ciurdă, Tot împunge și tot zburdă.

Ziua albă, noaptea neagră, De-i la om e viața-ntreagă.	Pentru om să ai un sfat Să-l ferești de la păcat.
Pioșie, rugă, post Îți arată-al lumii rost.	Robul știe de robie, Pentru el nu-i veselie.
În păcate naște omul, Dar altoiul face pomul.	Țineți viața și-a ta fire, Întru lege s-aibă zile.
Către casele mărețe, Nu privi că nu-i binețe.	Astăzi una, mâine alta, La viață sapă dalta.
Înțeleptul este bun, Tuturor le dă un drum.	Am venit și nu de voie, Mă voi duce de nevoie.
Întrebarea tu ți-ai pus? Cum din cer veni Iisus.	Omul firea și-o arată, După cum căciula-și poartă.
Dând prestigiu la părinte, Drumul tău e tot-nainte.	Negustorul necinstit De necaz e tot pândit.
Nedreptatea pe dreptate, Doar cu bani s-o strice poate.	Calea bună, lupta zice, Prin credință n-o să pice.
Cine țara lui și-o vinde, Pe-ai lui frați el și-i ucide.	Ciocârlia cum se-nalță, Rugăciunea tu o-nvață.
Orice lucru-și are ceasul, Potrivește-ți cu el pasul.	Omul beat tot cată urmă Unde porcul tot mai scurmă.
Treci prin vreme, vezi, gândește Dacă ți se potrivește.	Omul prost iubește banul Și ȋiganul tot ciocanul.

Gura celui ce fumează E veceu, dar mai de vază.	Domnu-i Sfânt și tu ești sfânt, Dacă ții a Lui Cuvânt.
Unde-i învățătură multă, Lumea stă și tot ascultă.	De-i vecinul mereu rău, Fă-i tot bine, nu-i de rău.
Cine-așterne nedreptate, De rușine are parte.	La tăcut, un foc tot arde, De-l smintești, pe tine șede.
De ții ceapa în pământ, Ochi-n lacrimi nu mai sunt.	Cum e lupul de cinstit, Așa-i hoțul pocăit.
Bunătatea e o floare, Cel ce-o are om îmi pare.	Vrei să-ți spună lumea bun? Să nu-i iei nimic din drum.
Ține calea cunoscută, Că de nu, mai dai de-o slută.	Cel zgârcit mereu se strâmbă, Și tot cântă ca o drâmbă.
Cu averea-i răutatea, Și la spate șede moartea.	Compromisul compromite, De voiești, tu ia aminte.
Stai, gândește ș-apoi pleacă, De nu ai în cale apă.	Orice clopot are viers, Dă la toți un înțeles.
Norii negri zic furtună, Când îi vezi pe-afar-adună.	Când la biserică toacă, Tu grăbește-te îndată.
Orișunde, gospodar, De te-arăți, îți vine har.	Nu te-ncrede că ești tare, Că cea moarte e mai mare.
Scara ta să fie cerul, Și să rabzi pe foc ca fierul.	Din trufie, veselie de-ai făcut, E o mare nebunie.

II. TERȚINE

Veselia este bună,
Doar când vine o furtună.

Boala este pentru om
Ca gângania în pom.

Când țigara-și face loc,
Și tămâia face poc.

Când creștinul e pe drum,
Lui satana-i face fum.

Unde-i dragoste cu foc,
Nici necazul n-are loc.

Privegherea fă-o bună,
Când dușmani-ți calcă-n urmă.

La cămașa cea mai fină,
Se arat-o gospodină.

Casa Sfântă de-o urmezi.
Tu pe Domnul ai să vezi.

Nu lăsa pe om la rău,
Că ți-e frate-n Tatăl Său.

Pentru morți tu ia aminte,
Că ți-e calea înainte.

Osteneală și necaz
Sunt tot arme de viteaz.

Copiiilor le prinde bine
Nuielușa și cu sfatul,
De le dai cum se cuvine.

La copii tot hăț să ai
Ca să meargă precum vrei,
Doar așa tu cinste ai.

Mămăliga de-o faci mare
Îți va face bura tare
Și-ai să spui că te tot doare.

Fălos în lume să nu fii,
Ci-n smerenie viețuiește
Că așa tu vei trăi.

Cine țara își iubește,
De strămoși își amintește
Și-n virtute el trăiește.

Fericirea stă în faptă,
De e bună, de e lată,
Și cu toate-ndestulată.

Pe tot omul cu păcate
Să-l ajuți la scuturat,
Ca s-ai parte și de frate.

Rugăciunea cu credință
Îți aduce la voință,
Precum și a ta dorință.

Îngrădirea de pământ
Pentru multe e mormânt
De la cei ce numai plâng.

Mincinosul e pizmaș,
Tu să-i faci mereu răvaș
De vrei să te ții în pas.

Sărăcimea s-o ajuți,
Într-aceasta să trăiești,
Să fii viu în veci de veci.

Începutul vieții-l știi?
Nici sfârșitul nu-ți va fi,
Calea dar ți-a pregăti.

Pe femeie s-o respecti,
Dar de loc să n-o dezmierzi,
Ca pe loc să nu o pierzi.

Pe dușman să nu-l zdrobești,
Ci ca tine să dorești,
Să muncești să-l dobândești.

Păsările ce-s prin codru,
Cântărețe toate-n cor
Laudă pe Creator.

Gospodina la odaie,
Gospodarul tot la paie,
Îi cunoști precum o claie.

Orice faptă e cu plată,
De e bună, e cunună,
De e rea, se duce ea.

La mânie, fă plimbare,
Nu vorbi, nu fă mustrare,
Să nu ai tot supărare.

Nici n-aduci și nici n-o duci,
Lumea este ca atunci,
Doar prin ea un deal tot urci.

Bucurie la copii,
La ai tăi și la străini,
Dacă ești în Rai vei fi.

Gândul rău când stă mereu,
Loc își face-n capul tău.
Și nu-l scoți decât cu greu.

Bogatul este precum
O floare fără parfum;
Respectă-l și-ți vezi de drum.

Tare-i rău de om închis,
Doar cu gândul tot mai zboară;
De picior, de mână-i prins.

Pâine albă de-i în țară,
Sărăcia șade-afară,
Că-i tot pusă sub ocară.

Unu-n cuib și altu-n plug,
Tot mereu, mereu ajung
Gândurile de se-mpung.

Negustorul e cinstit,
Doar atunci când i-a venit
Să nu fie-mbogățit.

Firul ierbii nu-l strivi,
Că pe multe le hrănește
Și la toate folosește.

Din lumină ce ți-e dragă,
Să dai tot ca să ai tot
Când vei fi apoi și mort.

De-n iubire ai belșug,
Fă-ți din viață omenie,
Să îi porți și al ei jug.

De-ai copii, să le faci parte
Și de muncă, și de carte.
Întru tot să știe toate.

Nu-n petreceri și-n huzururi,
Pe copii să-i crești vreodată,
Ci la cer să strige: „Tată”.

Vrăjmașului să-i dai un ochi
Ca să-și vadă calea sa
Cum e rea și cum o vrea.

De-i dai patimii prilej
Să te sfarme, să te-ngroape,
Vei ajunge ca un vrej.

Nu râde de cel bătrân,
Că bătrân vei fi și tu,
C-ai s-ajungi ca el și tu.

Nu căta mereu dreptate,
Ci tot pace fă ca frate,
Chiar de-nduri și strâmbătate.

Pe mânie în hârdău
Tu s-o pui la locul său,
Că aduce numai rău.

Nu uita pe Dumnezeu,
Ci te ține tot de El,
Să ai bine, să n-ai greu.

Nu averea pe pământ,
Ci averea unde-i sfânt,
Ca să ai și tu cuvânt.

Nu iubirea de pământ,
Ci iubirea de Cuvânt
Să o ai pân' la mormânt.

Cel căzut în desfrânare,
Tu-l îndreaptă ca atare,
Ca să fie iar o floare.

Umbra deasă de-i iubi
Și ogorul n-oi prăși,
Mămăligă nu va fi.

Supărarea tu n-o ține
Că-ntru dânsa răul vine,
Și apoi e vai de tine.

Cată carte de citit,
Cale bună de gândit
Și cuvinte de vorbit.

Nu iubirea de arginți,
Ci iubirea cea de ginți
Face ochii mai cumiți.

Nu te da satanei tu,
Întru fapte și vorbire,
Că te ține în robire.

Pe păgân s-adăpostești
Și de poți să-l convertești,
C-al tău suflet mântuiești.

Cine cade din credință,
Decât omul cel hapsân
Că averea-i e stăpân.

Fă tocmeala la-nceput
Pentru lucrul ce l-ai dat,
Că altfel e-un rău născut.

Ce-i mândria? E satana!
Că te frânge de pe cale,
Ca s-ajungi în tristă vale.

Poticneli la bune, nu!
Poticneli la rele, da!
Că așa e calea ta.

Ține calea mereu dreaptă
Cu-adevărul și dreptatea,
Că răsplata te așteaptă.

III. CATRENE

De zidești tot faptă bună,
Nume bun ea o să-ți pună,
Iar în cer încoronare,
În lumina cea mai mare.

Traiul bun de pe pământ
Se tot duce ca un vânt,
Iar de-ajută pe cei săraci
Haina albă ai să-mbraci.

Ochiul vede, gustul cere
Tot mâncări, cât ai putere,
Iar când moartea bate-n ușă,
Abia vezi că n-ai în gușă.

De cunoști ce este bine,
Și la rău mereu te duci,
Tot la iad cum se cuvine,
Tu vei sta în cele munci.

Lumea toată s-o iubești,
Pentru ea să te jertfești,
Cum Iisus făcu odată
Și-o făcu nevinovată.

Pe pribeag să-l ocrotești,
Întru calea lui amară
Că pe Domnu-l ocrotești,
Și spre cer avea-vei scară.

A trăi pentru hrănire,
E un semn de înjosire,
Să mănânci să ai puțință
Să te scapi de neștiință.

La credință și știință,
De-ai să cați cu sârguință,
Vei găsi pe Dumnezeu
Și te va scoate din cel rău.

Mânii tu pune-i frâu
Dacă vrei să fie grâu.
Iar de nu, te poartă bine,
Tot prin locuri de rușine.

Când ispita încolțește
Caută de o zdrobește,
Să nu crească ea mai mare,
Și să te mâne călare.

Nu râvni la răutate,
Că te face cu ea frate.
Și te mână, ca mai mic,
Pân-ajungi să fii nimic.

Dimineța când te speli,
Nu gândi cum ai să-nșeli.
Ci gândește-te la bune
Și în Sfânta Rugăciune.

Calea bună-i pe răcoare,
Calea rea-i mereu pe soare;
Cine știe o alege
Și de-ajunge, totul drege.

Când musturarea conștiinței,
Te v-ajunge pentru-o faptă,
De la Domnul e voința,
Și te mustră tot în șoaptă.

Prin săraci tot se cuvântă
Acea cale care-i sfântă;
De-i ajută la ea vei fi
Și pe veci vei tot trăi.

Lucrul singur pe pământ,
E să ai Cuvântul Sfânt,
Și cu dânsul să trăiești,
Ca în veci să viețuiești.

Nu da somn la ochii tăi
Când trăiești prin nătărăi.
Nici în cale unde mergi,
De se strică, poți s-o dregi.

Poartă mintea unde-i bine,
Că așa ți se cuvine,
Iar de ea te duce tot,
Vei ajunge ca un mort.

Nu lăsa tu buruiana
În ogorul tău frumos;
Va lucra precum satana
Și-l va face urâcios.

Pe copil să-l ții cu treabă,
Dacă vrei s-auzi de bine,
Să nu faci cu el tot șagă,
Se va-ntoarce de la tine.

Pe cel slab tu să-l ajuti,
Pe sărac să-l împrumuți,
Pe cel rău să îl mustrezi,
Pe viclean mereu să-l vezi.

Somnul este mereu bun,
Doar la omul cel nebun,
Că el viața și-o petrece,
Întru moarte până trece.

Bucătica de pământ
Ce o ai ca moștenire,
Întru tine s-aibă cânt
Cei plecați spre pomenire.

Cată apa de izvor,
Că-ntru ea răcori cu dor
Vei avea, vei dobândi,
Sufletul vei odihni.

Unde-i joc și veselie,
Nu băga a ta mânie,
Că în focul ei vei sta
Și pe tine te-a usca.

Cu cântări și veselie,
Du viața cât o fi,
Că-n pământ vei fi tăcut,
De-ai fost prost ori priceput.

Al tău braț cu sprijinire,
Tot să-ți fie spre bătrân,
Vei avea atunci iubirea
Celui ce-I în cer stăpân.

Cu grăbire pune-ți calea
Pe-a virtuții cale nouă,
N-o lăsa să vadă jalea
Stărvului căzut în rouă.

Nu râvni la păcătoși
Și-a lor cale n-o lua
Că vei fi ca cei zoioși,
Întru valea cea mai rea.

Când viața ți-e amară,
Mai privește acea scară
Ce-o mai ai tu de urcat,
Ca să fii creștin curat.

Cel ce calea tot pândește,
Un gând rău îl tot muncește,
De nu fugi atunci de el,
Vei vedea că e mișel.

O viață este bună
Când ajuns-ai la cunună;
Însă dacă n-ai primit-o,
Vai, atunci n-ai nimerit-o.

Cum e trenul tot pe șine,
Așa-i răul care vine:
la aminte, nu uita!
Să n-ajungi a te-nșela.

Cum pe tine te-ndrăgești,
Pe tot omul să-l iubești
Că-mpreună aveți un tată,
Și-ai să-L vezi și tu odată.

Să-ți faci viața ca o floare,
Vei fi tot în sărbătoare,
Și-n urmă de vei privi,
Vorbe bune vei primi.

Să pui scrisul unde vrei
Ca să-ți dea precum îi ceri;
Că ce-i vorbă se tot duce,
Făr' să ia și făr' s-apuce.

Cu minciuna și hoția
N-ai să afli veșnicia,
Decât iadul cel de foc,
Ce-ți va da și ție loc.

Cine fură cu rușine,
E un semn mereu spre bine,
C-a lui cale de-ndreptare,
Nu-i departe; el o are.

Cine fură făr' rușine,
E că răul stă în sine,
Și-n zadar îi faci mustrare,
Îndreptare el nu are.

Trupului o dezmiardare
Să îi faci doar în cântare;
De-i vei face băutura,
Orice frâu apoi îți fură.

Tot frumoasă este moartea,
Pentru drept în orice dată,
Dar urâtă, urâcioasă,
Pentru cei din neagra casă.

Vietăți din deal, din câmp,
Creatorul și-L slăvesc;
Oamenii, ca spinii răi
Prin sudalme-l ocărăsc.

Binele când îl vei face,
Să nu-i ceri deloc a-ntoarce
Vreun respect sau altceva,
Că vei pierde plata ta.

Un copil bătrân la minte,
E un lucru mai cuminte;
Dar bătrân copil la minte,
Tot un răs va fi-nainte.

Să cari paie, cum și pene
Când afară vântul cerne,
E un lucru îndoiș
Să-ți aducă vreun folos.

La femeie și la cal,
Frâu de-i pune-n gura lor,
Înspre tine ca un val
Vor veni mereu cu dor.

Bunăstarea țării tale
Va stârpi și plâns și jale;
Dar muncește cu iubire,
Ca să ai așa dorire.

Un ierarh ce-i ținuit
Doar la scaun ce-a dorit,
Turma lui e răvășită
Și prin ciur ca și prin sită.

Ce-i din plop, tot plop răsare,
Floare are, fruct nu are,
Dar tot cântă sus și tare
Că-i frumos și bine-i pare.

De prin veacuri e frăție
Între furt și-ntre minciună;
Unde sunt, este pustie,
Zile bune nu-s nici una.

La minciună e-ntuneric,
Că stăpânul ei e-așa
Și cu vremea trece
Cel ce-o are-n gura sa.

Cel ce viață cu minciuna
A tot dus-o-n fel și fel,
Va cunoaște ce-i genunea
Și va zice, vai de el.

Cum un câine după coadă
Se învârte să și-o prindă,
Tot așa ochii să vadă
Pe acel ce stă la pândă.

La păsărele de privești,
La penaj și peste tot,
Sufletul ți-l curățești,
Să nu fii precum un mort.

Omul care cercetează
Și nicidecum nu se-ngâmfează,
Este dară ca și pomul,
Că dă fructe la tot omul.

Cum e viața ne-ngrijită,
Pădurețul ne-altoit,
Este lumea cea dorită,
Ce spre rău tot a pornit.

Fală mare este omul
Dac-ajunge ca și pomul,
Dar abia ca spin pelin,
Vei ajunge la un chin.

De-omul ce-i cu Dumnezeu,
Să te-apropii, nu-i de rău,
De celălalt tu te păzește,
Că e rău și nu-ți priește.

Cel zgârcit nu vede cerul,
După cap tot are fierul,
De-l ridică, el se teme
Să nu piardă și din pene.

Pe creștin nu-l bate vântul,
Vijelia el o-nfruntă,
Iar cel slab e tot fricos
Și se-ntoarce tot pe dos.

Precum ramuri spre uscare
În pădure sunt atare,
Tot așa din desfrânare
Orice rod e spre uscare.

Rugăciunea cea plătită
Când n-o faci, nu-i bun deloc,
Și la vremea potrivită
Vei veni la asprul foc.

La mâncăruri stai deoparte,
Să nu fii cu ele frate,
C-o vei duce tot mai greu,
Când vor fi în trupul tău.

Calea crucii este bună
Pentru cel ce vrea cunună,
Că altfel te plictisește
Și de toate te lipsește.

Dac-o hrană nu o crești,
Pentru ce o ocărăști?
Că e iute, că-i amară,
Are doar și ea o scară.

Azi o vorbă deșertată,
Măine alta mai bogată,
Și așa te prinde-n laț,
Pân' găsi-vei loc în șanț.

Când mâncarea s-a gătit
Nu căta să fii grăbit,
Că va arde a ta gură
Și-ți va face tot arsură.

Cum găina tot adună,
Tot așa la tine strună,
Să aduni și să culegi,
Tot curat și fără vreji.

Să nu dorești tu niciodată
O viață mai deșertă,
Căci cu dansa gol rămâi
Și prin cap mereu cucui.

Pe prieten la mâncare
Să nu-l lauzi ca atare,
Ci la fapta cea mai mare,
Întru care-avu răbdare.

Rugăciunea și cu postul
Înspre draci își are rostul,
Că-i tot pui cu biruința
Să le dai mereu căința.

Pe-al tău suflet să-l hrănești,
Gânduri bune să-i tocmești,
Că prin ele tu ai pace,
Și lui bine tot îi face.

Rugăciunea și cu postul
Sunt făclii la omul nou,
Că prin ele ține rostul
Al vieții drum mai nou.

Nu grăbi a da insultă
Că din urmă iese luptă,
Și nu știi tăria ei,
De-i putea să-i faci ce vrei.

Cine rob se dă la gând,
El va merge ca un cârd,
Fără să știe unde-l duce,
Ce-o să facă, ce-o s-apuce.

Orice faptă are gândul,
Ți-l aduce tot cu rândul,
Până când te-a captivat,
Ori spre bine, ori spre păcat.

Calea bună tot să-ți fie
Înspre post cu veselie,
Ca să ai mereu cununa
Și-a luminii-mpărăție.

De dai cinste la bătrâni,
Vei avea mereu cununi,
Însă una de la cer,
Tot cu flori ce nu mai pier.

Întru post să ai răbdare
Dacă vrei să-ți fie floare;
Cea de sus cu el o ai
Și-ai scăpat atunci de-un vai.

La mânie pune frâu
Și o leagă tot cu brâu,
Să nu-ți facă vreo schimbare,
Să te dea la închisoare.

Gândul rău e-ntunecare
Minții celui care-l are
Și-l robește, și-l izbește
Până când îl prăpădește.

Totdeauna să postești,
Dacă vrei să tâlcuiești
O viață fericită,
Ce de sfinți e tot iubită.

Gândul rău și cu satana
Sunt la fel precum e stana;
Cine-l ține e rob, și
Și-ntru rele-i prăpădit.

Cea mai bună cale este
Gândul rău să-l ții în clește
Și-ntru foc să-l ții mereu,
Ca să vadă ce e rău.

Nu fii tare și vârtos
Către omul ticălos,
Ci cu-acela ce e tare,
Te arată ca atare.

În zadar după furtună
Vrei s-arăți o cale bună,
Ci-ntru ea de poți s-arăți,
La măriri să ai tu porți.

Orice post avu slăvire
Întru sfinți și fericire;
Iar mâncarea a pierit
Tot pe cel ce le-a iubit.

Cine postul îl urăște,
Chiar pe el se păgubește,
Că servește celor draci
Ce-mpotrivă-i stau ca vraci.

Orice grijă e un bine,
Când de sus, atunci îți vine.
Dar de-o face voia ta,
Vei vedea și calea sa.

În necazuri și furtună
Tu să zici că-i vreme bună,
Că pe urmă va veni,
Bucurie tot va fi.

Nu privi la cea frumoasă,
Ci virtutea de-i aleasă,
Că un rău tu vei găsi
Și amar te vei căi.

Cu nebunul pe o cale
Să nu mergi chiar niciodată,
Ca-i vedea atunci o vale
Și ființa-ți răsturnată.

Nu dori tot frumusețe,
Să nu-ți pui în cale bețe.
Că pe mulți îi poticnește
Frumusețea cât trăiește.

Cel trufaș, la masa lui,
Toate face cu cucui,
Ca să fie mai fălos,
Chiar de este mai prejos.

Cum e oaia bucuroasă
În pășunea mătăsoasă,
Așa fă să fii mereu,
Pentru cei ce sunt la greu.

Vinul tot este spumos
Și la lacom drăgăstos
Și-l tot ia ca să-l termine,
Pân-ajunge vai de sine.

Orice țuică este bună
Când o iei la vreme bună,
Că prin ea te întărești
Ca pe urmă să muncești.

Crășma este poartă-n iad
Și mai este și un vad,
Unde merge tot mereu
Omul care este rău.

Când crășmarul tot mai toarnă
Și cei demoni tot îndeamnă
Că-i voinic să nu se dea,
Că e bună calea sa.

Sărăcie, bogăție
Sunt vrăjmașe-ntotdeauna,
Că satana-și ține via
Tot cu ura și minciuna.

Nu lua la om bogat
Lucru rău, ca de-mprumut,
Că-ți va cere la-nturnat
Lucru bun și prea plăcut.

Suflet bun are crășmarul
Când îți umple tot paharul
De la care vrea un rost
Nu se dă el pentru post.

Când paharul pe om strică,
E că-i capul o ulcică
Ce de crășmă s-a golit
Și de fum s-a tot ticsit.

Când pe masă amu joacă,
E că-n cap el are roată
Ce-l învârte tot cu foc
Și el jos nu are loc.

Bogăția te prefăce
În ursuz cu pizmă mare,
Noaptea, ziua nu-ți dă pace,
De te pune și călare.

Bogăția ruginește
La tot omul cel zgârcit,
Întru care și el este
Doar un om nenorocit.

Precum ciori se strâng la stârv,
Și dușmanii tot la fel,
La bogatul cel cu vârf,
Ca să-l facă gol pe el.

Nu-i deloc o bucurie,
De aduci tu bogăție,
Ci o grijă tot pe cap
Și-ncă altele nu-ncap.

Pentru om să fie cruce
Traiul vieții pe pământ,
Că e scopul care-l duce
În cel loc ce-i numai cânt.

O fărâcă și-o fărâcă,
Azi și mâine face urmă,
Pe sărac tu l-ai scăpat,
Iar în cer tu ești bogat.

Cel ce are libertate,
Păsărilor le e frate,
Tot se duce cât voiește
Și nimeni nu îl oprește.

Cum e peștele în apă,
E și omu-n a lui faptă,
Dar e vai de cade-n cursă,
Că la altu-i pâinea unsă.

Să nu plângi când pleacă morții
Ci să plângi de n-au ei sorții
Să ajungă acolo-n Rai
Și să scape de cel vai.

Azi un ban de vei lua,
Măine dă-l la treaba sa,
Să nu-l strângi deloc pe el,
Că te-omoară frumușel.

Orice gheață este bună,
Că nu-ți dă zăpadă, brumă,
Dar e vai pe când s-a rupt,
Toate, toate de-au durut.

Nu comoara cea-nvechită,
Ci pe cea ce-ți fu muncită,
Socotește-n gândul tău,
Că te scapă de la greu.

În furtună cunoști pomul,
De-și menține fructul lui,
Tot așa creștinul, omul,
În iubirea Domnului.

Cum e vulpea de vicleană,
Când pândește prada ei,
E și omul cel de-o seamă
Amândoi, niște mișei.

De mă vrei tu lângă tine,
Poartă-mi crucea cum e bine.
Tot așa strigă Iisus,
Cei ce-aud se urcă Sus.

Bărbăția cea mai sfântă,
Să trăiești tot în virtuți,
Cum Iisus mereu cuvântă,
Pe dușman mereu să-nfrunți.

Eu acestea-am pățimit
Pe-a mea Cruce pentru tine,
Însă tu m-ai părăsit
Și nu vii pe lângă mine.

Lacrimi multe de vei pune
Pe-a ta pernă la culcat
Îți va da cărări mai bune,
Tot departe de păcat.

E mai bună boala, moartea,
Ca păcatul cel plăcut,
Că de drac n-avea-vei partea
Și el fuge tot tăcut.

Cine cearta o iubește,
Va ajunge ca un pește,
Chiar pe foc și la prăjit,
C-așa cale a iubit.

Nu te-ncrede-n trecătoare,
Ci în cele 'năltătoare,
Că prin ele ceru-l ai
Și-ai să scapi de chin și vai.

De-i soldatul ca un câine,
Țara are bună pâine,
Că de răi e tot ferită,
Niciodată ea nu pică.

Cu rușinea la păcate
Vei găsi o bună parte;
Iar la bune cu-ndrăzneală,
Ca să scapi de osteneală.

De-i fasole, de-i friptură,
Oala cântă tot la fel,
Tot așa și tu îndură
Legea pusă frumușel.

Viteazul doar la război
Se cunoaște el mereu
Și creștinul la nevoi,
Tot în luptă cu cel rău.

Fapta rea se ține scai,
De-o iubești și-atunci, vai,
Numai lacrimi ai să ai,
Și nici cum cerescul Rai.

Cum dă aerul la floare
Miros suav și culoare,
Fii și tu dar, ca atare,
La cel mici, exemplu mare.

Nu iubi nimic cei rău
Că te vede Dumnezeu.
Că ți-e Tată. Să-L ascuți,
Nu cum fac cei care-s sluți.

Orice pai ce-ai pus pe șură,
Va-ndura și multe-ndură,
Tot așa să ții credința,
Chiar și unde-i suferința.

Bucurie și căldură,
Tot lemnarul mereu fură
De la lemn și dă la toți
Să nu fie printre morți.

Pe dușman să-l tot iubești,
Să-l ajuți, că-l miluiești,
Este calea lui Hristos
Pentru omul cel de jos.

Sânguința zi de zi
Îți clădește biruința,
Ca un soare tu vei fi,
În răbdare-ți duci credința.

Fericirea la tot omul
E să fie lângă Domnul,
După lege să trăiască,
Pe alții la fel să crească.

Multă laudă de sine
Îți aduce tot rușine,
Cerule dacă ți-o va face,
Vei trăi cu el în pace.

Gură cască-n lenevie
Își găsește tot culcuș,
Dar viața cea mai bună,
E în muncă și-n urcuș.

Nu gândi să fii om mare
Între titluri și petreceri,
Că prin ele zile-amare
Se găsesc și multe beciuri.

Fericire fă să ai
Cu puține bunătăți,
Că altfel putere n-ai
Să te ferești de răutăți.

Nu te duce cu gândirea
Ca să fii temut în lume,
Că în iad ți-e viețuirea
Și-ai să vezi pe cei anume.

Vai de omul călător
De nu are ajutor,
Ajutorul cel de sus
Ce se cheamă Domn Iisus.

Pune roata fericirii
Pe al vieții drum și prag
Ce e calea mântuirii
Cu răbdare și cu drag.

Cercetează-n om credința
Și răbdarea, și voința,
Nu te-ncrede, că e vai,
Și vei arde ca un pai!

Astăzi omul mereu minte
Și se-ncrede că-i cuminte
El în nebunia lui,
Făcând cinstea de hai hui!

Multe vezi la alții rău,
Dar la tine sunt pârau,
Dracu-anume nu-ți arată,
Să nu fugi de el îndată.

Cine poate ca să-ți spună
Că-nțelept a fost și este,
Dacă nu e-n el trufia
Ce-i va face și pustia.

Vai de fiu-acela care
Pe părinții săi îi muștră,
Va avea o judecare
Și pedeapsa cea mai justă.

Cine sfadă ține-ntruna
Cu-a sa mamă, cu-al său tată,
O lopată sapă-ntruna
La viața lui spurcată.

Cine își muștră părinții,
Cum va fi la Dumnezeu?
O pedeapsă îl așteaptă,
Ca Irod la locul rău.

La părinți tu ponegre
Nu le face nicidecum,
Că îți faci a ta-njosire
Și-ai să stai la foc și fum.

Cine pe părinți îi fură,
Sie-și face singur rău,
Cele strânse tot de-a dura
Se vor duce pe pârau.

Niciodată-n pribegie,
Din muștrare să nu pleci,
Ci să stai ca o tingire
Pe cel foc să te călești.

Fericirea stă cu omul
Care-și ține limba-n frâu;
Calea lui e tot ca pomul,
Și-n rodire, spic de grâu.

Calea ce-ți arată cerul,
Este calea Legii Lui,
O credință ca și fierul,
Și la rău nici cât un cui.

Vorba-ți fie cântărită
În orice timp și-n orice loc,
Să nu-ți faci cu ea zorită,
Calea către fum și foc.

Fericirea să îți fie
Spre cereasca-mpărăție,
Ca să ai și veșnicie,
Tot cu bine, veselie.

Ești o floare sau un spin
În cel nume de creștin?
Cam așa la judecată,
Vei avea răspuns odată.

Cum lumina tot arată
Orice lucru unde-i pus,
Tot așa îi calea dată
În cea Carte, cum s-a spus.

E mai bună sărăcia,
Vezi cu ea Împărăția,
Căci bogatul cale sus,
Nu mai are cum s-a spus.

Fericirea stă în casă,
Când soția-n frâu se lasă,
Însă unde stă-mpotrivă,
Certuri, certuri stau în stivă.

Sărăcia este bună,
Că te face cu cunună,
Dac-ai fost smerit în toate
Și la toți le-ai zis tot frate.

Tot pământul cere apă,
Cum s-adapă, cere sapă,
Tot așa e omul dară,
De la leagăn pân-să moară.

O cărare este bună,
Numai dacă dă cunună.
De-ai găsit-o, s-o iubești
Și cu ea să viețuiești.

Tata și mama
Sunt stâlpii vieții.
Cine-i hurducă,
În foc se aruncă.

Ciumăfaia e mai mare,
Lăcrămioara e mai tare,
Și e mândru cel ce-o are,
Că parfum tot are, are.

De iubești mereu lumina,
Cum și rangul ce-l dorești,
Vei avea mereu pricina,
Ca-ntru dânsul să trăiești.

Nu iubi ce omul face
Cu păcat întotdeauna,
Că ruina stă pe ace,
Să găsească vreme bună.

Casă Sfântă este-n sat
Pentru Domnul de rugat.
Iar cel rău deloc n-o vede,
Că-ntru alta el tot șede.

Orice casă este bună
Dacă n-are furt, minciună,
Unde este, risipește,
Precum Domnul tot vorbește.

Bine fuse, bine este,
Zice omul din mașină,
Însă nu-i așa poveste
Pentru cei ce stau în tină.

Cată omul cel căzut,
Ridică-l și fă-l plăcut,
Că așa te vrea Hristos,
Cât ți-e timpul cel de jos.

Pe vrăjmaș să-l ții departe,
Să nu-i zici deloc tu frate,
Că prin vorbă el te-a prins
Și-ai să stai mereu închis.

Pe soția desfrânată
S-o cunoști la treaba toată,
Că pe toate le-ncălcește,
C-al ei gând călătorește.

Cei prieteni tot se-ndeamnă,
Lucrul lor le face faimă,
Cei vrăjmași se ocolesc,
Răzbunare tot clocesc.

Cu poporul cel din sat
Tu te poartă delicat,
Că el poartă fapta ta,
De e bună, de e rea.

Orice floare spune-ntocmai
Că-i făcută de o mână
Ce-nțeleaptă veșnic este
Și pe toate-mpodobește.

Orice fir de iarbă spune
Că pe el o mână-l pune,
Numai omul stă ca mut,
Arătându-se de lut.

Cu păcatul mititel
Vei ajunge un mișel
Și cu cel ce e mai mare,
Vei ajunge la-nchisoare.

Cum albina-și tot păzește
A ei casă ca un foc,
Tot așa tu urmărește
Sufletu-ți în orice loc.

Precum plugul treabă face,
Așa tu să nu ai pace
Până când nu vei aduce
Rodul tău pe Sfânta Cruce.

Cum e lemnul pus pe foc,
E omul fără noroc.
El tot arde în necazuri,
Peste el tot trec talazuri.

Cum e soba cu căldură,
Este omul ce îndură,
Că necazu-i scoate foc
Și-l tot mână de la loc.

Ce e sfat să-l dai la vreme,
Până nu vor fi troiene,
Că-n zadar pe-nzăpezit
Îl mai scoți, dac-a murit.

În zadar arăți iubire
Către cel nepriceput,
Mai degrabă dojenire
Și-ți va fi un fiu plăcut.

Nu te-ncrede niciodată
În femeia ta că-i bună,
Vei avea dureri odată
Și-ți va fi atunci stăpână.

Nu dori tot plăpumi moi
Că vei da peste nevoi,
Le vei vinde pe nimic
Și-ai s-ajungi să fii calic.

Fericirea nu-i la tine
Fericirea e la mine
Că respect eu legea toată
Cu necazuri pân-la toartă.

Buruiana cea mai rea
Ce prin inimi mereu crește,
Este ura, vai de ea,
Că pe toate le zdrobește.

Răutatea este bună,
Doar la omul cu minciună.
El cu dânsa se hrănește
Și nu-i pasă când strivește.

De sârmanul de la poartă
Orice om o vină poartă.
De te pleci spre dorul lui,
Ai salvat viața lui.

Dacă drumu-ți urcă-n pantă
Prin urzici și prin tâlhari,
Nu-l lăsa tu niciodată,
Că așa vei fi printre cei mari.

Păsărica rabdă toate,
Tu de ce să n-ai o parte,
Tot ca ea la suferință,
Precum buna ta credință.

Legea Sfântă tu o cată,
După ea pășește-ndată,
Că povața tot vei scoate
Pentru-a tale zile toate.

Nu te da în nepăsare
De la Lege ca atare,
Că altfel vei şchiopăta
Şi vei pierde viaţa ta.

Pomul creşte cu-ngrijire,
Tot aşa în mântuire
Vei ajunge ca să fii,
Dacă stărui zi de zi.

Ce-i trufie, lăcomie,
Măreţie, trândăvie,
De le-arunci de la-nceput,
Proslăvit îţi faci cel trup.

Nu e cale mai frumoasă,
Decât calea muncii dragi,
Ori la carte, ori la coasă
Tu culegi din toate fragi.

Cum la umbra unui spin,
Nu găseşti decât un chin,
Tot aşa la omul rău,
Vei găsi tu sfatul tău.

Nu te prinde la mâncări,
Dacă vrei să urci pe scări,
Că mâncarea vrea s-apuci
Somnul greu şi nu mai urci.

Vremea bună n-o uita,
Ieşi la treabă, nu mai sta,
Că de nu e vai de tine,
Altă vreme nu mai vine.

N-aştepta să tune tot,
Ca s-aduni al tău polog,
Ci la vreme tu lucrează,
Ca s-arăţi o minte trează.

Ucigaşele de prunci
Vor ajunge tot la munci,
Şi cu doctor la un loc,
Veselindu-se în foc.

Ce urâtă-i ucigaşa
Că nu vrea să aibă faşa,
Că iubeşte lucruri moarte,
Şi cu greu o să le poarte.

Pe Iisus să-l tot iubeşti
Ca prin el să mântuieşti
Al tău suflet de păcat,
Ca să aibă-un loc curat.

Nu vorbi cu răutate,
Că doar ai şi tu păcate,
Şi de cer eşti judecat,
După cum ai criticat.

Când izvor de fapte bune,
Vei ajunge alţii a-ţi spune,
Fericit vei fi de lume,
Să câştigi un aşa nume.

Apa bună dă izvorul
Celui ce îi poartă dorul,
Doar cel leneş şi pripit
Bea mereu ce e coclit.

Cată suflet, ca femeia
Cu plăcere ea să-ţi dea,
Iar de nu să stai pe loc
Să n-ajungi să arzi în foc.

Nu iubi tot desfătare
Că ea are şi trădare,
Când nu vrei, atunci chiar vine
Şi apoi e vai de tine.

Nici o frică să nu ai
Pentru chin şi moarte tot
Ca s-auzi şi tu-acel „hai”!
Către cer spre Sfântul Loc.

Nu te crede priceput
Întru lucru la-nceput;
Vei ajunge tot de răs
Şi cu ochii tot în plâns.

Urcă scara cea spre cer
A credinţei, ca un fier,
Dacă vrei s-ajungi tu sus
Şi să stai tot cu Iisus.

Tot îndeamnă tu pe om
Să dea roadă ca un pom,
Doar aşa de foc el scapă
Şi de moarte, şi de apă.

Căsnicia este-o şcoală
Ce o-nveţi pân-la mormânt.
Tot aduni mereu în poală,
Şi când cauţi, dai de vânt.

Căsnicia cea de preţ
Este-aceea din iubire,
Că din ea tu multe-nveţi,
Faci în lume tot zidire.

Pe soţie cu-nceputul
Tu s-o iei în toate cele
Ca să ai mereu avutul,
S-o fereşti de toate rele.

Tu averea de vei strânge,
În necinste tot mereu,
A ta cinste mereu plânge
Şi-al tău suflet e la greu.

Dimineaţa rugăciune,
Tot de bine îţi va spune
Şi cu dânsa de-i sfârşi,
Cele rele vei plivi.

Una rea şi una bună,
De ţi-e fapta, rău mai sună,
Că făţarnic te-ai numit
Şi de cer nu eşti primit.

Tu să-l ai pe Dumnezeu
În viaţa ta mereu,
Ca să mergi pe calea bună,
Spre-adevăr, nu spre minciună.

La cuvânt să ţii mereu,
E de bine, nu-i de rău;
Că prin el te-arăţi cum eşti,
E-o oglindă şi-n poveşti.

La furtună-mpotrivire,
E ceva, ceva din fire.
Dar de-o iei cumva la fugă,
Ea tot fuge să te-ajungă.

La postire bagă seamă,
Să nu fii un mâncăcios;
Că mâncatul mult destramă
Chipul tău în ticălos.

Băutura cea de vin,
Tu s-o iei câte puțin,
Nu te fă mai curajos,
Că vei sta mereu pe jos.

Nu grăbi la masa plină,
Că-ntru dânsa o jivină,
De te prinde te omoară,
Cum grăunțele în moară.

Nu vorbi mereu fălos,
Că-ntru tine nu-i Hristos;
Fala este din satana
Și te face precum stana.

Cuibușor să-și facă omul
Dacă vrea să aibă somnul,
Că prin case la străini
Va găsi și spini, și câini.

Lumea toată se-nvârtește
Spre mâncare, haine, joc.
Ici și acolo se găsește
Și-o credință mai cu foc.

La mânie vorbă rea,
Dacă adresezi cuiva,
Vei simți și o nuia,
Și-ncă multe tot așa.

Pentru suflet priveghează
Zi și noapte tot mereu,
Ca să fii pe calea trează,
Nu pe calea cea cu rău.

Să citești Scriptura, tot,
Viu vei fi și nu un mort,
Că din ea viață iei
Și cu dânsa n-o să piei.

Vezi prea bine, ploaia vine
Cu belșug și pentru tine;
Tot așa să fii și tu,
Spre săracii ce-ți ceru.

Să ai mână-mbelșugată
La săracii de la poartă.
Nu gândi mereu la mâine,
Să te-asemeni cu un câine.

Nu iubi tu desfrânarea
Că la draci vei fi mâncarea,
Și cu dânsa pe Hristos
L-ai pierdut și vei sta jos.

De vei merge prin urzici,
Să nu strigi, nimic să zici,
Când de voie tu te-ai dus
Și l-ai lăsat pe Iisus.

Calea dreaptă-i cea mai bună,
Nu ocolul cu rușine,
De e fulger sau de tună,
Tu te luptă că e bine.

Nu fugi de luptă, nu,
Cu credință tu te du,
Că așa vei fi iubit
De Hristos cel răstignit.

Căsnicia este bună
De-i păstrezi a ta cunună,
Iar de cazi în desfrânare,
Îi vei face sfărâmare.

Fericirea trece-n fugă,
Cine știe s-o ajungă
Și s-o prindă, și s-o ducă,
Ea spre bine tot îl urcă.

Vrei să fii și fericit,
Fă să fii mereu iubit,
Întru muncă și la dar,
Spre sărmani să n-ai hotar.

Să iubești căminul tău
Că e bun în felul său,
De-i sărac sau de-i bogat,
Nu știe nimeni în sat.

Tu timpul deloc să-l pierzi,
Ci mereu să tot lucrezi,
Cam așa tu scapi de multe,
Bunătați tot vin în sute.

Însuratul, măritatul,
Mai devreme spune satul,
Iar de-i calea mai târzie,
La moșnegi atunci te-mbie.

Orice vorbă de la alții,
Tu o judecă de-ndată,
De-i vicleană, de-i curată,
Vei cunoaște-o chiar deodată.

Când e vremea de căciulă,
În zadar mai dai cu humă,
Că uscatul și-nghețatul,
Îi va face-al ei crăpatul.

Fericirea este-n rugă,
Prin ea cete vin în fugă,
Roade, holde-mbelșugate,
Pe deasupra sănătate.

La necaz fii fericit,
Că de Domnul ești lovit
Pentru vină și-ndreptare,
De-a avea și acea-nălțare.

De ce vrei să moară el,
C-acest gând e de mișel,
Ci te roagă bun să fie,
Că așa e doar frăție.

Crucea este 'nălțătoare,
La creștini mereu o floare,
Pentru suflet mântuire,
Și de demoni izgonire.

Pune haina cea de gală,
A credinței cea cu fală.
Că altfel tot dezbrăcat
Tu vei fi și rușinat.

Cine tace la necaz,
Când la alții el îl vede,
Va ajunge în talaz,
Nimeni altul nu-l va crede.

Precum lemnul e făcut
Pentru om la toate cele,
E și omul tot născut
Pentru bune, nu spre rele.

Cine, Doamne, nu Te știe
Tot de drept în lucrul Tău,
Pe tot omul îl faci bine
Și-l ferești mereu de rău.

Ține calea prin credință
Și silește tot în ea,
Numai ea îți dă puțința,
Chiar de-i vremea mereu rea.

În măsură ții pe om,
Pe pământ în toate cele
Îl conduci să fie pom,
Să nu facă cele rele.

La mânie pune frâu,
Să se stingă ca-ntr-un râu.
Că altfel te faci vrăjmaș,
Chiar al Legii ești pizmaș.

Omul face, omu-ascunde
Ce e rău că-i e rușine,
Dar îl știi de orișunde,
De-i cărbune sau tăciune.

Unde-i somnu-îndelungat,
E și boală, și păcat,
Și ca porcul te fâleşti,
Că la fel cu el tu ești.

Orice trup este la fel,
Rău și bine este-n el,
Însă tu oprește una,
Adevărul sau minciuna.

Când e vremea rugăciunii,
Nu dormi precum un câine,
Că la timp de judecată,
Vei avea un iad ca plată.

Cuprins

Introducere.....	3
Partea I - Sfânta Liturghie explicată;Teologie.....	5
I. Sfânta Liturghie explicată.....	7
I.1. Ce este Sfânta Liturghie?.....	9
I.1.1. Proskomidia.....	10
I.1.2. Liturghia celor chemați	11
I.1.3. Euharistia.....	15
I.1.4. Ținuta vestimentară în Biserică.....	25
I.1.5. Necesitatea Spovedaniei și a Îm-	
părtășaniei.....	26
I.2. Cine este Preotul?.....	28
I.3. Despre slujitorii Bisericii.....	30
II. Teologie.....	30
II.1. Începutul creștinismului.....	32
II.2. Influența păcatelor strămoșilor	
asupra urmașilor.....	36
II.3. Vindecarea infirmităților fizice și	
psihice prin puterea lui Dumnezeu....	38
II.4. Dumnezeu.....	52
II.5. Sfântul și marele Mir	55
II.6. Sfânta taină a Botezului	58

II.7. Biserica.....	71
II.8. Sfânta Taină a Preoției.....	80
II.9. Însușirile Bisericii.....	85
II.10. Venerarea Sfintei Cruci.....	87
II.11. Despre cinstirea Icoanelor.....	90
II.12. De câte feluri este Preoția ?.....	91
II.13. Călătoria sufletului.....	94
II.14. Despre Viața Veșnică.....	104
II.14.1. Despre Învierea morților.....	104
II.14.2. Judecata Universală.....	107
Partea a II -a - Învățăături creștinești	
(distihuri, terține, catrene).....	113
I. DISTIHURI.....	115
II. TERȚINE.....	150
III. CATRENE.....	154

Vor mai apărea:

- Postul;
- Medicul vă sfătuiește;
- O zi, o zi, o zi din viața părintelui Ilarion Argatu;
- Mărturii despre părintele Ilarion Argatu;
- Minuni săvârșite de părintele Ilarion Argatu în viața sa, în mormânt și după dezgropăminte.

Rugăm pe toți creștinii care l-au cunoscut pe Părintele și știu povestiri, sfaturi, minuni, vindecări, întâmplări legate de viața și activitatea Părintelui Arhimandrit Ilarion Argatu, să ne scrie pe adresa:

**Preot Alexandru Argatu
Comuna Boroaia
Județul Suceava
Telefon: 0230/54 80 14
Mobil: 0745/69 50 25**

Tipar executat la tipografia:

PRIFTIS SERV SRL

Dărmănești, Bacău

Tel/Fax: 0234-356585

Părintele Ilarion Argatu stăruind alături de colegul său de facultate, Victorin, Episcopul Americii

Părintele Ilarion Argatu, în ultimile luni din viața pământească

Catedrala românească din Ierhon, Israel (18.01.2007), a cărei piatră de temelie a fost pusă de către părintele Ilarion Argatu

*Preotul Ștefan Argatu și preotul Alexandru Argatu, doi dintre
copiii arhimandritului Ilarion Argatu*